INFOR
Zał. R. Pierńkowski w 1987 r.

WERSJA CYFROWA
CZYTAJ DUŻO WIĘCEJ GDZIE I KIEDY CHCESZ
inforlex.pl/ewydania

miesięcznik

MK MONITOR księgowego

PODATKI · RACHUNKOWOŚĆ · ZUS · KADRY I PŁACE

1/437
styczeń 2026

Raport „Mk”:

- **Proces wystawiania faktur w KSeF 2.0**

I. AKTUALNOŚCI

1. **Zmiany prawa – weszły w życie od 29 listopada 2025 r. do 1 stycznia 2026 r.** 4
1.1. Zwrot VAT dla instytucji unijnych zajmujących się pandemią COVID-19 4
1.2. Praca cudzoziemców – bez formalności 4
1.3. Wzrosły opłaty za powierzanie pracy cudzoziemcom 5
1.4. Tryb opłacania składek na Fundusz Pracy przez osoby podejmujące pracę za granicą 6
1.5. Powierzenie pracy cudzoziemcowi – dokumenty 6
1.6. Zezwolenia na pracę sezonową 6
1.7. Dofinansowania z Funduszu Pracy 7
1.8. Informacje o cenach transferowych – zmiany 7
1.9. Zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli – zmiana wzoru 8
1.10. Udzielanie pomocy publicznej w rolnictwie 8
1.11. Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania z Brazylią 9
1.12. Podwyżka limitu zwolnienia podmiotowego 9
1.13. Nowelizacja ustaw PIT i CIT – zmiany deregulacyjne 9
1.14. Liberalizacja warunków zwolnienia z CIT dla zagranicznych funduszy inwestycyjnych 10
1.15. Podwyżka CIT dla banków 11
1.16. Elektroniczne ewidencje podatników opodatkowanych ryczałtem 11
1.17. Nowy wzór e-PKPIR 11
1.18. Obniżka podatku dla rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej 12
1.19. Dodatkowe dane w ewidencji podatnika PIT 12

ciąg dalszy spisu treści na następnej stronie >

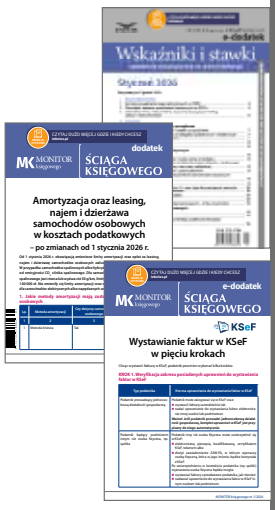

w komplecie z numerem: **e-dodatki** do pobrania na www.inforlex.pl

Ponadto w styczniu z cyklu **„Kodeks księgowego”** ukażą się:

- **Ustawa o VAT 2026**
- **Ustawa o PIT i PKPIR 2026**
- **Ustawa o CIT 2026**

oraz e-dodatek:
Przewodnik po zmianach w podatkach i rachunkowości 2026

ISSN 1731-5786
9 771731 578601 01
Indeks 347108

ABONAMENT 2026 Przedłuż abonament i odbierz prezent! oferta2026.infor.pl

eprasa.pl b910005900

1.20. Zmiana limitów przychodowych decydujących o właściwości WUS . . . 12
1.21. Zmiana NIP-7 i ZAP-3 . . . 13
1.22. Nieodpłatna pomoc prawna – także online . . . 13
1.23. Działalność nierejestrowa – zmiana metody liczenia limitu . . . 14
1.24. Zmiana zasad liczenia stażu pracy – nowelizacja Kodeksu pracy . . . 14
1.25. PFRON – zmiany niektórych procedur . . . 15
1.26. Zasiłek pogrzebowy w 2026 r. . . . 15
1.27. Minimalne wynagrodzenie w 2026 r. . . . 16
1.28. Ubezpieczenie społeczne marynarzy – zmiana ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych . . . 16
1.29. Podwyżka kar porządkowych z Ordynacji podatkowej . . . 16
1.30. Podwyżka limitu zastawu skarbowego . . . 16
1.31. Górne granice stawek podatków i opłat lokalnych . . . 17
1.32. Stawki karty podatkowej na 2026 r. . . . 17
1.33. Podatek rolny 2026 . . . 17
1.34. Podatek leśny 2026 . . . 18
1.35. Minimalne stawki podatku od środków transportowych w 2026 r. . . . 18
1.36. Kwoty wpłat na IKE i IKZE w 2026 r. . . . 18
1.37. Kwota ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek w 2026 r. . . . 19
1.38. Dobrowolne ubezpieczenia chorobowe . . . 19
1.39. Wpis na listę audytorów i opłaty z tytułu nadzoru w 2026 r. . . . 19
1.40. Opłaty za korzystanie ze środowiska w 2026 r. . . . 20
2. Oczekują na wejście w życie od 1 lutego 2026 r. . . . 20
2.1. Wyjątki od obowiązku wystawiania faktur w KSeF . . . 21
2.2. Wystawianie faktur uproszczonych – zmiany . . . 22
3. Ważne terminy – styczeń 2026 r. . . . 22
II. O TYM MUSISZ WIEDZIEĆ!
1. Jakie błędy w złożonym PIT-11 trzeba skorygować . . . 27
2. Minister Finansów wyjaśnił, jak rozumieć pojęcie „grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej” . . . 28
3. Znaczniki podatkowe dla kont pozabilansowych z kosztami innymi niż na B+R i IP BOX – wyjaśnienie MF . . . 31
4. Od 2026 r. wzrasta minimalna składka zdrowotna dla niektórych przedsiębiorców . . . 32
5. Od 2026 r. zmienią się zasady korzystania z ulgi „mały ZUS plus” . . . 33
6. Do 2 lutego 2026 r. przedsiębiorcy mogą składać informację ZUS IWA za 2025 r. . . . 38
7. Zmiany w zasadach liczenia stażu pracy od 1 stycznia 2026 r. . . . 39
8. Kontrole planowe z przypisanymi kategoriami ryzyka – zmiany od 1 stycznia 2026 r. . . . 41
9. Prowadzenie działalności nierejestrowanej – co się zmieni 1 stycznia 2026 r. . . . 44
Odpowiedzi na pytania księgowych
Jak opodatkować nagrodę rzeczową przyznaną w konkursie zorganizowanym dla pracowników . . . 47
Kiedy wydatki na meble biurowe zalicza się do kosztów uzyskania przychodu . . . 47
Czy dzieci podatnika, który chce skorzystać z ulgi dla rodzin 4 plus, muszą mieć numery PESEL . . . 47
III. RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO
1. INFORLEX Proces wystawiania faktur w KSeF 2.0 . . . 48
1. Data wystawienia faktury ustrukturyzowanej . . . 48
2. Odrzucenie faktury wysłanej do KSeF . . . 49
3. Poprawianie błędów na fakturze wysłanej do KSeF . . . 50
4. Wizualizacja faktury . . . 51
5. Potwierdzenie transakcji . . . 52

eprasa.pl b910005900

6. Konieczność prawidłowego wypełniania struktury logicznej FA(3) 54
7. Aspekty techniczne związane z wysyłką faktur do KSeF 69
8. Weryfikacja duplikatów faktur 70
9. Potwierdzenie skutecznego wystawienia faktury w KSeF 70
10. Urzędowe Poświadczenie Odbioru 71
Podsumowanie 71

IV. VAT

1. Czy można dokonywać odliczeń VAT od rat wpłacanych na zakup apartamentu w trakcie budowy przeznaczonego w przyszłości na wynajem 73
2. Czy sprzedaż lokalu użytkowego z udziałem w gruncie pozbawia prawa do zwolnienia podmiotowego VAT 75
3. Czy prawo do odliczenia VAT jest ograniczone do 50% przy wykupie samochodu z leasingu w celu odsprzedaży 79
4. Sprzedaż kanapek ze stawką 5% VAT – Dyrektor KIS zmienił zdanie 81

V. RACHUNKOWOŚĆ

1. Przygotowania do raportowania ksiąg rachunkowych w formacie JPK_PD – rozwiązanie czterech kolejnych problemów 82
2. Jak rozliczyć w księgach rachunkowych dotację wpływającą w kolejnym roku po roku zakupu środka trwałego 89
3. Jak rozliczyć w księgach rachunkowych zaginięcie wysłanego kurierem towaru, gdy klient go nie otrzymał i za niego nie zapłacił 94
4. Jak wykazać hipotetyczne odsetki, aby nie naruszyć zasad rachunkowości, a jednocześnie rozliczyć je podatkowo. 98

VI. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

1. Jak rozliczyć zakup części zamiennej do środka trwałego nabytego częściowo z dotacji 100
2. Jakimi metodami można amortyzować wózek widłowy 102
3. Czy można zaliczyć do kosztów nieodliczony VAT od usługi noclegowej 104
4. Czy koszty kształcenia prezesa zarządu spółki to ukryte zyski opodatkowane estońskim CIT 105

VII. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

1. Koszty używania leasingowanych samochodów osobowych – co i w jakiej wysokości można zaliczać do kosztów 108
2. Jak rozliczać kwoty napiwków płaconych przez klientów kartą 110
3. Czy w ramach ulgi termomodernizacyjnej można odliczyć zakup paneli podłogowych 112
4. Czy przychody z umowy o dzieło należy wliczać do limitu przychodów w działalności nierejestrowanej 114
5. Czy świadcząc usługi zarządzania, można skorzystać z ulgi dla seniora 116
6. Zwolnienie z PIT wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy – wyrok NSA 117

VIII. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

1. Jak rozliczyć w pkpir przychód z tytułu nieodpłatnego używania samochodu kontrahenta 119

IX. ZUS

1. Czy umowa licencyjna stanowi tytuł do ubezpieczeń 122

X. KADRY I PŁACE

1. Wpływ minimalnego wynagrodzenia na składniki płacowe w 2026 r.. 125

XI. ORDYNACJA PODATKOWA

1. Spółka nie może zastąpić wspólnika i płacić za niego PIT – wyrok NSA 128

XII. TYLKO W E-WYDANIU

Dodatkowe artykuły dostępne po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl b910005900

I. AKTUALNOŚCI

1 Zmiany prawa – weszły w życie od 29 listopada 2025 r. do 1 stycznia 2026 r.

Przygotowane na podstawie aktów prawnych opublikowanych do 11 grudnia 2025 r.

29 listopada 2025 r.

1.1. Zwrot VAT dla instytucji unijnych zajmujących się pandemią COVID-19

W rozporządzeniu w sprawie miejsca świadczenia usług oraz zwrotu kwoty podatku naliczonego jednostce dokonującej nabycia (importu) towarów lub usług wprowadzono zmiany. Nowelizacja wprowadza możliwość ubiegania się o zwrot VAT przez Komisję Europejską, agencje lub organy utworzone przez Unię Europejską, posiadające siedzibę lub przedstawicielstwo na terytorium innego państwa członkowskiego niż terytorium kraju z tytułu nabycia towarów i usług przez te podmioty w ramach wykonywania zadań powierzonych im na mocy prawa Unii Europejskiej w celu reagowania na pandemię COVID-19. Nowelizacja weszła w życie 29 listopada 2025 r. i jest uzupełnieniem dotychczasowych rozwiązań obowiązujących w tej materii.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 27 listopada 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie miejsca świadczenia usług oraz zwrotu kwoty podatku naliczonego jednostce dokonującej nabycia (importu) towarów lub usług (Dz.U. z 2025 r. poz. 1660)

1 grudnia 2025 r.

1.2. Praca cudzoziemców – bez formalności

1 grudnia 2026 r. weszło w życie rozporządzenie określające wyjątki od przepisów ustawy z 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, według których przed powierzeniem pracy cudzoziemcowi podmiot powierzający pracę jest obowiązany uzyskać:

- zezwolenie na pracę tego cudzoziemca lub
- wpis oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń

– a warunki zatrudnienia cudzoziemca powinny odpowiadać zezwoleniu lub oświadczeniu.

eprasa.pl b910005900

W przypadkach określonych rozporządzeniem podmioty powierzające pracę nie muszą ubiegać się o wydanie zezwolenia na pracę ani o wpis oświadczenia do ewidencji oświadczeń, a cudzoziemcy będą mogli podejmować i wykonywać pracę, nie posiadając zezwolenia na pracę lub oświadczenia. Podmioty powierzające pracę cudzoziemcowi, korzystając z przepisów rozporządzenia, nie mają obowiązków informacyjnych ciążących na podmiotach, które uzyskały zezwolenie na pracę lub złożyły oświadczenie o powierzeniu pracy cudzoziemcowi.

Rozporządzenie wykorzystuje dotychczasowe regulacje obowiązujące w tym obszarze (rozporządzenie z 2015 r.) z modyfikacjami, których celem jest doprecyzowanie lub usunięcie występujących nieprawidłowości. Do opracowania rozporządzenia wykorzystane zostały przepisy rozporządzenia z 2015 r. Uwzględniono jednak potrzebę doprecyzowania niejasnych przepisów i ograniczenia nieprawidłowości w systemie wizowym.

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 20 listopada 2025 r. w sprawie szczególnych przypadków, w których cudzoziemiec uprawniony do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może wykonywać pracę bez zezwolenia na pracę lub oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi (Dz.U. z 2025 r. poz. 1620)

1 grudnia 2025 r.

1.3. Wzrosły opłaty za powierzanie pracy cudzoziemcom

Od 1 grudnia 2025 r. wzrosły opłaty związane z zatrudnianiem cudzoziemców. Stawki opłat wynoszą:

- 200 zł – w przypadku gdy podmiot powierzający pracę cudzoziemcowi zamierza powierzyć ją na podstawie zezwolenia na pracę na okres nieprzekraczający 3 miesięcy,
- 400 zł – w przypadku gdy podmiot powierzający pracę cudzoziemcowi zamierza powierzyć ją na podstawie zezwolenia na pracę na okres przekraczający 3 miesiące,
- 800 zł – w przypadku gdy podmiot powierzający pracę cudzoziemcowi zamierza delegować cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 100 zł – w przypadku gdy podmiot powierzający pracę cudzoziemcowi zamierza powierzyć ją na podstawie zezwolenia na pracę sezonową,
- 400 zł – w przypadku gdy podmiot powierzający pracę cudzoziemcowi zamierza powierzyć ją na podstawie oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi wpisanego do ewidencji oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi.

Pracodawcy, którzy złożyli wnioski przed 1 grudnia 2025 r., stosują przepisy dotychczasowe.

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 20 listopada 2025 r. w sprawie wysokości opłat w związku z wnioskiem o wydanie zezwolenia na pra-

eprasa.pl b910005900

cę oraz w związku z oświadczeniem o powierzeniu pracy cudzoziemcowi (Dz.U. z 2025 r. poz. 1622)

1 grudnia 2025 r.

1.4. Tryb opłacania składek na Fundusz Pracy przez osoby podejmujące pracę za granicą

1 grudnia 2025 r. weszło w życie rozporządzenie, które określa tryb opłacania składek na Fundusz Pracy przez osoby podejmujące pracę za granicą u pracodawcy zagranicznego. Nowe przepisy dostosowują tryb opłacania składek na Fundusz Pracy przez osoby podejmujące pracę za granicą u pracodawcy zagranicznego do ustawy z 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, przy jednoczesnym uproszczeniu i uszczegółowieniu procedur po stronie osób zainteresowanych oraz powiatowych urzędów pracy.

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 20 listopada 2025 r. w sprawie trybu opłacania składek na Fundusz Pracy przez osoby podejmujące pracę za granicą u pracodawcy zagranicznego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1624)

1 grudnia 2025 r.

1.5. Powierzenie pracy cudzoziemcowi – dokumenty

1 grudnia 2025 r. weszło w życie rozporządzenie określające wykaz dokumentów, które podmiot powierzający pracę cudzoziemcowi jest obowiązany dołączyć do wniosku o zezwolenie na pracę albo do oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi.

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 20 listopada 2025 r. w sprawie dokumentów, które podmiot powierzający pracę cudzoziemcowi dołącza do wniosku o wydanie zezwolenia na pracę lub do oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi (Dz.U. z 2025 r. poz. 1629)

1 grudnia 2025 r.

1.6. Zezwolenia na pracę sezonową

1 grudnia 2025 r. weszło w życie nowe rozporządzenie w sprawie działalności, w których wydaje się zezwolenia na pracę sezonową. Odmiennie niż w poprzednim rozporządzeniu regulującym tę materię w nowym rozporządzeniu zostały pominięte podklasy należące do klasy „Chów i hodowla zwierząt" (kod 01.4), gdyż jest to działalność całoroczna, a nie sezonowa. Podmioty prowadzące działalność w tym zakresie nie będą otrzymywać zezwoleń na pracę sezonową, natomiast mogą ubiegać się o zezwolenia na pracę wydawane przez wojewodów lub składać oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi.

Inaczej oceniono podklasę PKD 01.43.Z. Chów i hodowla koni i pozostałych zwierząt koniowatych oraz 01.50.Z. Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwie-

eprasa.pl b910005900

rząt (działalność mieszana). Te typy działalności nadal traktuje się jako działalność sezonową.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 25 listopada 2025 r. w sprawie działalności, w których wydaje się zezwolenia na pracę sezonową (Dz.U. z 2025 r. poz. 1654)

1 grudnia 2025 r.

1.7. Dofinansowania z Funduszu Pracy

1 grudnia 2025 r. weszły w życie nowe rozporządzenia, które określają:

- szczegółowe warunki i tryb refundowania pracodawcom ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom oraz składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanych wynagrodzeń,
- procedurę ubiegania się o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej i refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 21 listopada 2025 r. w sprawie refundowania ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom (Dz.U. z 2025 r. poz. 1632)

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 21 listopada 2025 r. w sprawie wniosków i realizacji umów o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej oraz o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 1645)

11 grudnia 2025 r.

1.8. Informacje o cenach transferowych – zmiany

11 grudnia 2025 r. weszły w życie zmiany w rozporządzeniach PIT i CIT w sprawie informacji o cenach transferowych. Nowe przepisy mają zastosowanie do informacji o cenach transferowych składanych za rok podatkowy rozpoczynający się po dniu 31 grudnia 2024 r.

Zmiany wprowadzone w rozporządzeniach o cenach transferowych są pochodną zmian w ustawie o rachunkowości. W związku z tymi zmianami dostosowano formuły wskaźników finansowych w tabelach: 3, 5 i 31 objaśnień co do sposobu sporządzenia informacji o cenach transferowych zamieszczonych w obu rozporządzeniach jako załącznik. Pozostałe zmiany mają charakter redakcyjny.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 27 listopada 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie informacji o cenach transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1743)

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 27 listopada 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie informacji o cenach transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1744)

eprasa.pl b910005900

11 grudnia 2025 r.

1.9. Zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli – zmiana wzoru

Od 11 grudnia 2025 r. obowiązuje zmieniony wzór zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej (ZAW-$K_{(5)}$). Zmiany są konsekwencją nowelizacji przepisów Prawa przedsiębiorców w zakresie kontroli działalności przedsiębiorców. W zawiadomieniu organ będzie m.in:

- określał zakres kontroli,
- podawał wstępną listę dokumentów i informacji związanych z kontrolą, których udostępnienia będzie oczekiwał oraz
- przedstawiał informacje o kategorii ryzyka, do której przypisana jest działalność przedsiębiorcy (od 1 stycznia 2026 r.).

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 7 grudnia 2025 r. w sprawie wzoru zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1748)

13 grudnia 2025 r.

1.10. Udzielanie pomocy publicznej w rolnictwie

Od 13 grudnia 2025 r. obowiązują zmiany wprowadzone do ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Dotyczą one przede wszystkim sposobu obliczania okresu przy sumowaniu limitu pomocy *de minimis* w rolnictwie z lat podatkowych. Po zmianach bierze się pod uwagę okres 3 minionych lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie pomocy. Przed zmianą podmiot ubiegający się o pomoc publiczną w rolnictwie składał zaświadczenia i oświadczenia o pomocy, którą otrzymał w roku złożenia wniosku i w dwóch poprzedzających latach podatkowych.

13 grudnia 2025 r. weszło w życie rozporządzenie w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie. Określa ono zakres informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie, niezbędnych do udzielenia tej pomocy, oraz wzór formularza informacji.

Ustawa z 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1652)

Rozporządzenie Rady Ministrów z 8 grudnia 2025 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz.U. z 2025 r. poz. 1752)

eprasa.pl b910005900

1 stycznia 2026 r.

1.11. Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania z Brazylią

20 września 2022 r. w Nowym Jorku została zawarta umowa między Rzecząpospolitą Polską a Federacyjną Republiką Brazylii w sprawie eliminowania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu oraz zapobiegania uchylaniu się i unikaniu opodatkowania. Umowa ta jest pierwszą umową o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartą między Polską a Brazylią.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 tej umowy zarówno umowa, jak i protokół do tej umowy weszły w życie 6 listopada 2025 r., a jej postanowienia zaczynają w Polsce obowiązywać od 1 stycznia 2026 r. Umowa została oparta na podstawowych założeniach Modelowej Konwencji OECD.

Umowa między Rzecząpospolitą Polską a Federacyjną Republiką Brazylii w sprawie eliminowania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu oraz zapobiegania uchylaniu się i unikaniu opodatkowania oraz Protokół do tej Umowy, podpisane w Nowym Jorku 20 września 2022 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1604)

Oświadczenie rządowe z 11 września 2025 r. w sprawie mocy obowiązującej Umowy między Rzecząpospolitą Polską a Federacyjną Republiką Brazylii w sprawie eliminowania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu oraz zapobiegania uchylaniu się i unikaniu opodatkowania oraz Protokołu do tej Umowy, podpisanych w Nowym Jorku 20 września 2022 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1605)

1 stycznia 2026 r.

1.12. Podwyżka limitu zwolnienia podmiotowego

Od 1 stycznia 2026 r. wzrósł limit zwolnienia podmiotowego z 200 000 zł do 240 000 zł. Zgodnie z nowelizacją w 2026 r. podatnicy VAT mogą skorzystać ze zwolnienia podmiotowego, jeżeli wartość ich sprzedaży nie przekroczy w roku poprzednim i bieżącym kwoty 240 000 zł.

Ustawa z 24 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 r. poz. 896)

1 stycznia 2026 r.

1.13. Nowelizacja ustaw PIT i CIT – zmiany deregulacyjne

1 stycznia 2026 r. weszła w życie ustawa z 25 czerwca 2025 r. nowelizująca ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o podatku dochodowym od osób prawnych.

eprasa.pl b910005900

Nowelizacją:

- wprowadzono możliwość określenia kwoty podatku do zapłaty w związku z uchyloną decyzją o wsparciu wydawaną na podstawie ustawy o wspieraniu nowych inwestycji lub cofniętym zezwoleniem na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie specjalnej strefy ekonomicznej – w przypadku gdy podatnik posiada więcej niż jedną decyzję o wsparciu lub więcej niż jedno zezwolenie,
- usunięto obowiązek składania na podstawie ustawy o CIT corocznej informacji o wspólnikach spółki jawnej, w sytuacji gdy skład wspólników w takiej spółce nie uległ zmianie,
- uchylono sankcję, która pozbawiała podatkowe grupy kapitałowe (PGK) statusu podatnika CIT w przypadku dokonywania transakcji kontrolowanych z podmiotami powiązanymi spoza grupy na warunkach nierynkowych.

Ustawa z 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1022)

1 stycznia 2026 r.

1.14. Liberalizacja warunków zwolnienia z CIT dla zagranicznych funduszy inwestycyjnych

1 stycznia 2026 r. w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop) zostały wprowadzone zmiany, których celem jest liberalizacja warunków zwolnienia z CIT kierowanego do zagranicznych funduszy inwestycyjnych. Zmiany dotyczą regulacji zawartych w art. 6 ust. 1 pkt 10a i 11a oraz art. 17 ust. 1 pkt 58 updop. W przepisach tych rozszerzono warunki zwolnienia z CIT, dopuszczając posiadanie przez fundusze inwestycyjne i fundusze emerytalne siedziby lub zarządu w państwie trzecim (innym niż państwo UE lub EOG). Na potrzeby zwolnienia dopuszczono również wewnętrzne zarządzanie funduszem inwestycyjnym, o ile prowadzi on działalność na podstawie zezwolenia właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym.

Zmiany rozszerzają zwolnienie z CIT (tj. w praktyce zwolnienie z WHT na płatnościach, takich jak dywidendy i odsetki), umożliwiając skorzystanie ze zwolnienia z WHT również przez fundusze z państw trzecich i przez fundusze zarządzane wewnętrznie, o ile spełniają pozostałe ustawowe warunki, w szczególności posiadają odpowiednie zezwolenia organów nadzoru. Celem zwolnienia pozostaje, jak dotychczas, zapewnienie neutralności podatkowej funduszy inwestycyjnych jako form zbiorowego inwestowania, tj. uniknięcie podwójnego opodatkowania inwestorów działających poprzez fundusz inwestycyjny.

Ustawa z 6 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1657)

eprasa.pl b910005900

1 stycznia 2026 r.

1.15. Podwyżka CIT dla banków

1 stycznia 2026 r. weszły w życie zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, które podwyższyły stawki CIT dla banków i instytucji kredytowych. W 2026 r. stawki te wyniosą odpowiednio:

- 30% – dla banków krajowych, zagranicznych, instytucji kredytowych oraz podatkowych grup kapitałowych, w skład których wchodzi bank krajowy i
- 27% – dla banków spółdzielczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

Docelowo stawki te mają zostać obniżone do 23% i 21%.

Ustawa z 6 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1658)

1 stycznia 2026 r.

1.16. Elektroniczne ewidencje podatników opodatkowanych ryczałtem

Od 1 stycznia 2026 r. obowiązuje nowe rozporządzenie w sprawie prowadzenia ewidencji przychodów i wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Zgodnie z wymogami nowego rozporządzenia od 1 stycznia 2026 r. ryczałtowcy będący czynnymi podatnikami VAT, którzy składają JPK_V7M, mają obowiązek prowadzić ewidencję przychodów i wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w formie elektronicznej. Ponadto będą mieli obowiązek przesyłania tych ewidencji w strukturze JPK po zakończeniu roku podatkowego.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia ewidencji przychodów i wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1294)

1 stycznia 2026 r.

1.17. Nowy wzór e-PKPIR

Od 1 stycznia 2026 r. obowiązuje nowe rozporządzenie w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów określające m.in. nowy wzór pkpir. Jest ono dostosowane do wprowadzanego od początku 2026 r. obowiązku prowadzenia pkpir elektronicznie i przesyłania jej w strukturze JPK_PKPIR przez podatników PIT, którzy są czynnymi podatnikami VAT i rozliczają VAT miesięcznie (składają JPK_V7M).

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U. z 2025 r. poz. 1299)

eprasa.pl b910005900

1 stycznia 2026 r.

1.18. Obniżka podatku dla rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej

1 stycznia 2026 r. weszło w życie rozporządzenie w sprawie norm szacunkowych z działów specjalnych produkcji rolnej na 2026 r. Normy szacunkowe na 2026 r. zostały obniżone w stosunku do 2025 r.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 9 października 2025 r. w sprawie norm szacunkowych dochodu z działów specjalnych produkcji rolnej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1403)

1 stycznia 2026 r.

1.19. Dodatkowe dane w ewidencji podatnika PIT

1 stycznia 2026 r. weszło w życie rozporządzenie w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe i ewidencję środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Rozporządzenie określiło zakres dodatkowych danych, o które trzeba uzupełnić księgi rachunkowe i ewidencję środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, oraz sposób ich wykazywania w księgach i ewidencji.

Wprowadzenie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi i ewidencję środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, jest niezbędne dla zapewnienia porównywalności między składanymi ewidencjami a sprawozdaniami finansowymi, danymi z JPK_VAT oraz informacjami zawartymi w Krajowym Systemie e-Faktur (KSeF).

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 6 września 2025 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe i ewidencję środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1311)

1 stycznia 2026 r.

1.20. Zmiana limitów przychodowych decydujących o właściwości WUS

1 stycznia 2026 r. weszła w życie nowelizacja rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki w sprawie niektórych podatników i płatników, w odniesieniu do których zadania są wykonywane przez naczelnika urzędu skarbowego innego niż właściwy miejscowo.

eprasa.pl b910005900

Najważniejsze zmiany wprowadzone rozporządzeniem to:

- podwyższenie progu przychodów. Próg kwalifikujący podmioty do obsługi przez wyspecjalizowany urząd skarbowy o zasięgu krajowym, czyli Pierwszy Mazowiecki Urząd Skarbowy w Warszawie, został zwiększony z 50 mln euro do 100 mln euro,
- rozszerzenie katalogu podmiotów podlegających pod WUS o zasięgu krajowym (tzw. 1MUS) o podmioty, które są stroną umowy o współdziałanie,
- zmiana sposobu przeliczania euro na złote. Kwoty wyrażone w walucie euro będą przeliczane na walutę polską według średniego kursu NBP z ostatniego dnia roboczego roku podatkowego (dotychczas był to ostatni dzień roku podatkowego).

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 10 sierpnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie niektórych podatników i płatników, w odniesieniu do których zadania są wykonywane przez naczelnika urzędu skarbowego innego niż właściwy miejscowo (Dz.U. z 2025 r. poz. 1145)

Czytaj także: „Kto będzie podlegał pod wyspecjalizowane urzędy skarbowe od 1 stycznia 2026 r." po zalogowaniu na www.inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

1 stycznia 2026 r.

1.21. Zmiana NIP-7 i ZAP-3

Od 1 stycznia 2026 r. obowiązują zmienione wzory formularzy NIP-7 i ZAP-3.

Zmiany polegają m.in. na dodaniu w formularzu NIP-7, iż jest on przeznaczony także dla osób wykonujących działalność nierejestrowaną, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy – Prawo przedsiębiorców, które:

- są zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług lub
- prowadzą ewidencję sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących.

Natomiast ZAP-3 służy do zgłoszenia: aktualnego adresu miejsca zamieszkania (część B.2), danych kontaktowych (część B.3) oraz informacji dotyczących rachunku osobistego (część B.4) i jest przeznaczony m.in. dla pozostałych osób fizycznych wykonujących działalność nierejestrowaną – innych niż wymienione w formularzu NIP-7.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 26 listopada 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych i zgłoszeń aktualizacyjnych oraz zgłoszeń w zakresie danych uzupełniających (Dz.U. z 2025 r. poz. 1681)

1 stycznia 2026 r.

1.22. Nieodpłatna pomoc prawna – także online

1 stycznia 2026 r. weszła w życie zmiana ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Nowelizacja ma zwiększyć dostępność tej pomocy przez umożliwienie udzielania takiej pomocy za pośrednictwem środków porozumienia się na odległość. Przypomnijmy, że prawo do nieodpłatnej pomocy prawnej w zakresie prowadzonej działalno-

eprasa.pl b910005900

ści gospodarczej mają także przedsiębiorcy prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą oraz niezatrudniający pracowników. Warunkiem uzyskania pomocy jest złożenie oświadczenia o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku. Prawdziwość składanych oświadczeń ma być weryfikowana, a same oświadczenia mają być w tym celu przechowywane przez 3 lub 5 lat.

Ustawa z 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1166)

1 stycznia 2026 r.

1.23. Działalność nierejestrowa – zmiana metody liczenia limitu

1 stycznia 2026 r. zmienił się sposób liczenia limitu przychodów dla osób prowadzących tzw. działalność nierejestrową lub nierejestrowaną. Po zmianach limit ten będzie obliczany kwartalnie.

Wprowadzone rozwiązanie ma zmniejszyć ryzyko przypadkowego przekroczenia limitu przychodów w pojedynczym miesiącu i utraty prawa do korzystania ze statusu przedsiębiorcy prowadzącego działalność nierejestrową.

Ustawa z 25 lipca 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych oraz wsparcia przedsiębiorczości (Dz.U. z 2025 r. poz. 1168)

Czytaj także: „Prowadzenie działalności nierejestrowanej – co się zmieni 1 stycznia 2026 r.”

1 stycznia 2026 r.

1.24. Zmiana zasad liczenia stażu pracy – nowelizacja Kodeksu pracy

Od 1 stycznia 2026 r. okresy prowadzenia działalności gospodarczej, wykonywania pracy na podstawie umów zleceń oraz umów agencyjnych są zaliczane do stażu pracy. Wynika to z nowelizacji Kodeksu pracy z 26 września 2025 r. Zgodnie z nowymi przepisami do stażu pracy wlicza się:

- okresy prowadzenia pozarolniczej działalności oraz współpracy z osobą prowadzącą działalność,
- okres zawieszenia działalności gospodarczej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem,
- okresy wykonywania umowy zlecenia, świadczenia usług, umowy agencyjnej oraz okres pozostawania osobą współpracującą,
- okres pozostawania członkiem rolniczej spółdzielni produkcyjnej i spółdzielni kółek rolniczych,

eprasa.pl b910005900

- przebyty za granicą (udokumentowany) okres wykonywania innej niż zatrudnienie pracy zarobkowej.

Ustawa z 26 września 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1423)

1 stycznia 2026 r.

1.25. PFRON – zmiany niektórych procedur

1 stycznia 2026 r. (z kilkoma wyjątkami) weszła w życie nowelizacja ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Nowelizacja zwalnia pracodawców prowadzących zakłady pracy chronionej z obowiązku zapewnienia doraźnej pomocy medycznej zatrudnianym pracownikom.

Ponadto z dniem 1 marca 2026 r. zwalnia sprzedawców, o których mowa w przepisach o obniżaniu wpłat na PFRON, z obowiązku przekazywania nabywcy jednokrotnie w ciągu roku informacji o:

- zasadach nabywania i korzystania z obniżenia wpłat,
- możliwości złożenia oświadczenia o rezygnacji z zamiaru korzystania z prawa do obniżenia wpłat,
- możliwości odwołania wymienionego oświadczenia

– zob. art. 22 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Nabywcy dokonujący zakupów, które uprawniają do obniżenia wpłat na PFRON, nie będą już otrzymywali takiej informacji. Dodatkowo po zmianach sprzedawca wystawi nabywcy informację o kwocie obniżenia wpłat na PFRON tylko na jego wniosek złożony w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej. Wniosek będzie składany jednorazowo i będzie mógł być odwołany w każdym czasie. Sprzedający, który otrzyma taki wniosek, każdorazowo po wystawieniu faktury nabywcy wystawi mu informację o kwocie obniżenia wpłat na PFRON.

Ustawa z 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1665)

1 stycznia 2026 r.

1.26. Zasiłek pogrzebowy w 2026 r.

1 stycznia 2026 r. weszły w życie zmiany ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zmiany polegają na uregulowaniu trybu przyznawania zasiłku pogrzebowego. Dotychczas nie był on uregulowany.

Od 1 stycznia 2026 r. kwota zasiłku pogrzebowego wynosi 7000 zł. Podwyższona kwota zasiłku pogrzebowego ma po raz pierwszy zastosowanie do wysokości zasiłków pogrzebowych przysługujących po osobach, których śmierć nastąpiła od dnia wejścia w życie ustawy, tj. od 1 stycznia 2026 r.

eprasa.pl b910005900

Ustawa z 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1159)

Ustawa z 9 maja 2025 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 718)

1 stycznia 2026 r.

1.27. Minimalne wynagrodzenie w 2026 r.

Rada Ministrów wydała rozporządzenie określające stawkę minimalnego wynagrodzenia obowiązującą w 2026 r. W 2026 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi 4806 zł, a minimalna stawka godzinowa wynosi 31,40 zł.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1242)

1 stycznia 2026 r.

1.28. Ubezpieczenie społeczne marynarzy – zmiana ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

1 stycznia 2026 r. weszły w życie zmiany w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych. Ustawa kompleksowo reguluje zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym przez marynarzy oraz opłacania za nich składek na ubezpieczenia społeczne.

Ustawa z 25 lipca 2025 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1083)

1 stycznia 2026 r.

1.29. Podwyżka kar porządkowych z Ordynacji podatkowej

W 2026 r. maksymalny limit kary porządkowej, która może być nałożona na podstawie art. 262 Ordynacji podatkowej, wynosi 3800 zł.

Obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 13 sierpnia 2025 r. w sprawie wysokości kwoty wymienionej w art. 262 § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa na rok 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 761)

1 stycznia 2026 r.

1.30. Podwyżka limitu zastawu skarbowego

W 2026 r. minimalna wartość poszczególnych rzeczy ruchomych lub zbywalnych praw majątkowych, które mogą być obciążane zastawem skarbowym, wynosi 19 000 zł na dzień ustanowienia zastawu.

eprasa.pl b910005900

Obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 7 sierpnia 2025 r. w sprawie wysokości kwoty wymienionej w art. 41 § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa na rok 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 745)

1 stycznia 2026 r.

1.31. Górne granice stawek podatków i opłat lokalnych

W Monitorze Polskim opublikowano obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 1 sierpnia 2025 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2026. Maksymalne stawki zostały zwaloryzowane zgodnie ze wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu 2025 r. w stosunku do pierwszego półrocza 2024 r., który wyniósł 104,5 (wzrost cen o 4,5 proc.).

Górne stawki podatków i opłat lokalnych na 2026 r. publikujemy na stronie cyfrowego wydania „MONITORA księgowego" po zalogowaniu na www.inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty) – oraz w dodatku „Wskaźniki i stawki".

Obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 1 sierpnia 2025 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 726)

1 stycznia 2026 r.

1.32. Stawki karty podatkowej na 2026 r.

Minister Finansów i Gospodarki ogłosił wysokość stawek karty podatkowej obowiązujących w 2026 r. Z opodatkowania w formie karty podatkowej mogą obecnie korzystać wyłącznie podatnicy, którzy prowadzili działalność opodatkowaną w tej formie – na zasadzie kontynuacji.

Obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 17 listopada 2025 r. w sprawie stawek karty podatkowej i kwoty, do której można wykonywać świadczenia przy prowadzeniu niektórych usług, z wyjątkiem świadczeń dla ludności, oraz kwartalnych stawek ryczałtu od przychodów proboszczów i wikariuszy, obowiązujących w 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 1209)

1 stycznia 2026 r.

1.33. Podatek rolny 2026

W 2026 r. podatek rolny od 1 ha przeliczeniowego gruntów gospodarstw rolnych wynosi 166,05 zł, a od 1 ha gruntów pozostałych 332,10 zł. Stawka podatku jest ustalona na podstawie komunikatu Prezesa GUS z 20 października 2025 r.

Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 20 października 2025 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 1085)

eprasa.pl b910005900

1 stycznia 2026 r.

1.34. Podatek leśny 2026

W 2026 r. 61,90 zł wynosi podatek leśny od 1 ha gruntów leśnych sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako lasy (z wyjątkiem lasów zajętych na wykonywanie innej działalności gospodarczej niż działalność leśna). Stawka podatku jest ustalona na podstawie komunikatu Prezesa GUS z 17 października 2025 r.

Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 17 października 2025 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2025 r. (M.P. z 2025 r. poz. 1086)

1 stycznia 2026 r.

1.35. Minimalne stawki podatku od środków transportowych w 2026 r.

Minister Finansów i Gospodarki opublikował obwieszczenie w sprawie stawek minimalnych podatku od środków transportowych obowiązujących w 2026 r. Stawki te nie uległy zmianie i pozostały na poziomie z 2025 r.

Obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12 października 2025 r. w sprawie stawek minimalnych podatku od środków transportowych obowiązujących w 2026 r. (M.P. z 2025 r. poz. 1113)

1 stycznia 2026 r.

1.36. Kwoty wpłat na IKE i IKZE w 2026 r.

W 2026 r. wpłaty na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego (IKZE) nie będą mogły przekroczyć:

- 11 304 zł albo
- 16 956 zł, gdy wpłat dokonuje osoba prowadząca pozarolniczą działalność.

W przypadku wpłat na IKE w 2026 r. limit kwot wpłat będzie wynosił 28 260 zł.

Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 10 listopada 2025 r. w sprawie wysokości kwoty wpłat na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego w roku 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 1156)

Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 17 listopada 2025 r. w sprawie wysokości kwoty wpłat dokonywanych na indywidualne konto emerytalne w roku 2026 (M.P. z 2026 r. poz. 1202)

eprasa.pl b910005900

1 stycznia 2026 r.

1.37. Kwota ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek w 2026 r.

W 2026 r. kwota ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wynosi 282 600 zł, a przyjęta do jej ustalenia kwota prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia wynosi 9420 zł.

Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 19 listopada 2025 r. w sprawie kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w roku 2026 oraz przyjętej do jej ustalenia kwoty prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia (M.P. z 2026 r. poz. 1206)

1 stycznia 2026 r.

1.38. Dobrowolne ubezpieczenia chorobowe

23 550 zł miesięcznie wynosi kwota 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, stosowana w okresie od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2026 r. przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe osób, które ubezpieczeniu chorobowemu podlegają dobrowolnie.

Komunikat Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 28 listopada 2025 r. w sprawie kwoty 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, stosowanej w okresie od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r. przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe osób, które ubezpieczeniu chorobowemu podlegają dobrowolnie (M.P. z 2025 r. poz. 1216)

1 stycznia 2026 r.

1.39. Wpis na listę audytorów i opłaty z tytułu nadzoru w 2026 r.

W 2026 r. wysokość opłaty za rozpatrzenie wniosku o wpis na listę firm audytorskich wynosi 6976,20 zł.

Wysokość stawki procentowej opłat wnoszonych przez firmy audytorskie z tytułu nadzoru na 2026 r. wynosi 2,26%. Chodzi o opłaty, o których mowa w art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 13 listopada 2025 r. w sprawie wysokości opłaty za rozpatrzenie wniosku o wpis na listę firm audytorskich w roku 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 1193)

Obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 18 listopada 2025 r. w sprawie wysokości stawki procentowej opłat z tytułu nadzoru wnoszonych przez firmy audytorskie w związku z wykonywaniem usług atestacyjnych oraz usług po-

eprasa.pl b910005900

krewnych zgodnie z krajowymi standardami wykonywania zawodu na rok 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 1200)

1 stycznia 2026 r.

1.40. Opłaty za korzystanie ze środowiska w 2026 r.

Minister Klimatu i Środowiska ogłosił stawki opłat za korzystanie ze środowiska w 2026 r. Górne jednostkowe stawki opłat za korzystanie ze środowiska są zawarte w załączniku nr 1 do obwieszczenia, natomiast w załączniku nr 2 znajdują się jednostkowe stawki opłat za korzystanie ze środowiska za:

a) gazy lub pyły wprowadzane do powietrza,

b) umieszczenie odpadów na składowisku.

Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z 6 sierpnia 2025 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 769)

2 Oczekują na wejście w życie od 1 lutego 2026 r.

1 lutego 2026 r.

2.1. Wyjątki od obowiązku wystawiania faktur w KSeF

1 lutego 2026 r. wejdzie w życie rozporządzenie określające szczególne przypadki, w których podatnicy nie będą mieli obowiązku wystawiania faktur w KSeF, oprócz wyjątków wynikających z ustawy o VAT (zob. art. 106ga ustawy o VAT).

Zgodnie z rozporządzeniem nie ma obowiązku wystawiania faktur w KSeF w przypadku:

- świadczenia usług przejazdu autostradą płatną, udokumentowanych fakturami zawierającymi zakres danych węższy niż określony w art. 106e ustawy o VAT, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wystawiania faktur, wystawianymi przez podatników podatku od towarów i usług uprawnionych do świadczenia tych usług oraz przez podmioty działające w imieniu i na rzecz podatnika lub upoważnione przez niego osoby trzecie,
- świadczenia usług przewozu osób na dowolną odległość: kolejami normalnotorowymi, taborem samochodowym, statkami pełnomorskimi, środkami transportu żeglugi śródlądowej i przybrzeżnej, promami, samolotami i śmigłowcami, udokumentowanych fakturami w formie biletu jednorazowego zawierającymi zakres danych węższy niż określony w art. 106e ustawy o VAT, zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie wystawiania faktur, wystawianymi przez podatników podatku od towarów i usług uprawnionych do świadczenia tych usług oraz przez podmioty działające w imieniu i na rzecz podatnika lub upoważnione przez niego osoby trzecie,

eprasa.pl b910005900

- świadczenia usług w zakresie kontroli i nadzoru ruchu lotniczego, za które są pobierane opłaty trasowe, udokumentowanych fakturami wystawianymi za okresy miesięczne przez Centralne Biuro Opłat Trasowych (CRCO) Europejskiej Organizacji do Spraw Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (EUROCONTROL) w imieniu Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej,
- świadczenia usług zwolnionych od podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 7 i 37–41 ustawy o VAT (usługi finansowe), udokumentowanych fakturami zawierającymi zakres danych węższy niż określony w art. 106e ustawy o VAT, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wystawiania faktur,
- dostawy towarów i świadczenia usług, udokumentowanych fakturami wystawianymi przez nabywcę towarów lub usług zgodnie z art. 106d ust. 1 ustawy o VAT(samofakturowanie), jeżeli nabywca towarów lub usług nie jest zidentyfikowany na potrzeby danej czynności za pomocą numeru identyfikacji podatkowej (NIP). Od tej zasady przewidziano wyjątek. Faktury ustrukturyzowane można wystawiać, mimo braku obowiązku, w przypadku wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów, w której nabywca wystawiający faktury jest zidentyfikowany na potrzeby danej czynności w państwie członkowskim Unii Europejskiej innym niż Polska za pomocą numeru VAT UE,
- dostawy towarów i świadczenia usług, udokumentowanych fakturami wystawianymi przez nabywcę towarów lub usług zgodnie z art. 106d ust. 1 ustawy o VAT(samofakturowanie), jeżeli podatnik, który upoważnił nabywcę towarów lub usług do wystawiania faktur w jego imieniu i na jego rzecz, nie jest zidentyfikowany na potrzeby danej czynności za pomocą numeru identyfikacji podatkowej (NIP).

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 7 grudnia 2025 r. w sprawie przypadków, w których nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1740)

1 lutego 2026 r.

2.2. Wystawianie faktur uproszczonych – zmiany

1 lutego 2026 r. wejdą w życie zmiany w rozporządzeniu w sprawie wystawiania faktur związane z wprowadzeniem obowiązkowego KSeF. Nowe przepisy rozszerzają katalog danych wymaganych na fakturach uproszczonych, tak aby można było je wystawiać w KSeF. Zmiany wynikają z objęcia obowiązkiem e-fakturowania również podatników oraz transakcji zwolnionych z VAT, a także z wprowadzenia obowiązku identyfikowania nabywcy przy wystawianiu faktury.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 7 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wystawiania faktur (Dz.U. z 2025 r. poz. 1742)

©℗

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego”

eprasa.pl b910005900

3 Ważne terminy – styczeń 2026 r.

5 stycznia

ZUS

- zapłata składek za grudzień 2025 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe; złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

VAT

- złożenie deklaracji VAT-14 o należnych kwotach podatku od towarów i usług w przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia paliw silnikowych za grudzień 2025 r.

7 stycznia

PDOP

- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego z tytułu udziału w zyskach osób prawnych pobranego przez płatnika w grudniu 2025 r.
- przekazanie przez płatnika podatnikowi informacji CIT-7 o wysokości pobranego w grudniu 2025 r. podatku dochodowego od dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach krajowych osób prawnych
- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego pobranego w grudniu 2025 r. od zagranicznych osób prawnych niemających siedziby lub zarządu na terytorium Polski z tytułów wskazanych w art. 21 ust. 1 updop, m.in. z tytułu odsetek i należności licencyjnych

AKCYZA

- deklaracja o wpłacie akcyzy pobranej i wpłaconej przez płatnika (dotyczy samochodów osobowych sprzedanych w grudniu 2025 r.) – AKC-P

12 stycznia*

INTRASTAT

- złożenie zgłoszeń INTRASTAT za grudzień 2025 r. (INTRASTAT-Przywóz, INTRASTAT-Wywóz)

15 stycznia

RACHUNKOWOŚĆ

- zakończenie inwentaryzacji drogą spisu z natury i potwierdzenia salda składników majątku jednostki

ZUS

- wpłata składek ZUS przez płatników składek posiadających osobowość prawną za grudzień 2025 r.

* Termin przesunięty, ponieważ 10 stycznia 2026 r. przypada w sobotę.

eprasa.pl b910005900

PODATKI LOKALNE

- złożenie deklaracji podatku leśnego (DL-1) i rolnego (DR-1) na 2026 r. – dotyczy osób prawnych, jednostek organizacyjnych oraz spółek nieposiadających osobowości prawnej
- zapłata podatku leśnego za styczeń 2026 r. – osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej

INNE OBOWIĄZKI

- opłata roczna za korzystanie z urządzeń w pasie drogowym należna za 2026 r.

Pracownicze Plany Kapitałowe

- wpłata do PPK za grudzień 2025 r.

20 stycznia

ZUS

- zapłata składek za grudzień 2025 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez pozostałych płatników składek oraz złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

PDOP

- wpłata zaliczki miesięcznej za grudzień 2025 r. lub zaliczki kwartalnej za IV kwartał 2025 r.
- zapłata podatku od dochodu z tytułu udziału w zyskach osób prawnych wykorzystanego niezgodnie z oświadczeniem o jego przeznaczeniu CIT-5
- wpłata za grudzień 2025 r. podatku od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 24b updop
- wpłata ryczałtu od dochodów spółek (estoński CIT) z tytułu ukrytych zysków i wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą za dokonane wypłaty, wydatki lub wykonane świadczenia w grudniu 2025 r.

PDOF

- wpłata zaliczki miesięcznej na podatek dochodowy od osób fizycznych z tytułu wypłaconych w grudniu 2025 r. wynagrodzeń z umowy o pracę, umowy zlecenia i umowy o dzieło
- wpłata zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od osiągniętych w grudniu 2025 r. dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej lub wpłata zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych za IV kwartał 2025 r.
- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych za grudzień 2025 r. z tytułów określonych w art. 29, art. 30 ust. 1 pkt 2, 4–5a, 13–16 oraz art. 30a ust. 1 updof
- wpłata zaliczki na podatek dochodowy z tytułu wynagrodzenia ze stosunku pracy otrzymywanego z zagranicy, emerytur i rent zagranicznych otrzymywanych bez pośrednictwa banku, osobiście wykonywanej działalności, np. artystycznej, literackiej, udziału w organach stanowiących osób prawnych, działalności wykonywanej na podstawie kontraktu menedżerskiego, osobistego świadczenia usług na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło (dotyczy dochodów uzyskiwanych bez pośrednictwa płatników)

eprasa.pl b910005900

- złożenie deklaracji PIT-6 do wymiaru w 2026 r. zaliczek podatku od dochodów z działów specjalnych produkcji rolnej ustalanych przy zastosowaniu norm szacunkowych
- wpłata za grudzień 2025 r. podatku od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g updof

RYCZAŁT EWIDENCJONOWANY

- wpłata ryczałtu ewidencjonowanego za grudzień 2025 r. lub za IV kwartał 2025 r.

PFRON

- zapłata składki na PFRON i złożenie deklaracji (DEK-I-o, DEK-I-a, DEK-I-b, DEK-II-a, DEK-W) za grudzień 2025 r. oraz DEK-R za 2025 r.

26 stycznia**

VAT

- zapłata VAT i przesłanie pliku JPK_V7M za grudzień 2025 r. lub zapłata VAT i przesłanie pliku JPK_V7K za IV kwartał 2025 r.
- złożenie deklaracji VAT-8 za grudzień 2025 r. przez podatników zarejestrowanych jako VAT UE do celów dokonywania wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów – innych niż zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni, oraz osoby prawne niebędące podatnikami
- złożenie deklaracji VAT-9M oraz zapłata podatku przez podatników niemających obowiązku składania innych deklaracji VAT, którzy są zobowiązani do zapłaty podatku z tytułu importu usług oraz dostawy towarów i świadczenia usług opodatkowanych u nabywcy (dotyczy czynności, dla których obowiązek podatkowy powstał w grudniu 2025 r.)
- zapłata VAT i złożenie skróconej deklaracji VAT-12 w zakresie usług taksówek osobowych opodatkowanych w formie ryczałtu za grudzień 2025 r.
- złożenie informacji podsumowującej VAT-UE za grudzień 2025 r.

AKCYZA

- zapłata podatku akcyzowego i złożenie deklaracji AKC-4/AKC-4zo, AKC-4/A–AKC-4/F, AKC-4/H–AKC-4/N, AKC-WW, AKC-WG, AKC-EN, AKC-ST/AKC-STn

PFRON

- złożenie dokumentów dotyczących dofinansowania do wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników za grudzień 2025 r.

Inne obowiązki

- rozliczenie podatku cukrowego należnego za grudzień 2025 r.
- rozliczenie podatku od sprzedaży detalicznej i złożenie deklaracji PSD-1 za grudzień 2025 r.

** Termin przesunięty, ponieważ 25 stycznia 2026 r. przypada w niedzielę.

eprasa.pl b910005900

28 stycznia

INNE OBOWIĄZKI

- wpłata z zysku w przedsiębiorstwach państwowych i jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa oraz złożenie deklaracji WZP-1M lub WZP-1K – przedsiębiorstwa albo WZS-1M lub WZS-1K – spółki)

31 stycznia***

VAT

- złożenie deklaracji VII-DO za grudzień 2025 r. dla rozliczenia podatku VAT w zakresie procedury importu (IOSS) przez podatnika (lub przez pośrednika – gdy państwem identyfikacji jest Polska)
- złożenie deklaracji VIN-DO za IV kwartał 2025 r. dla rozliczenia podatku VAT w zakresie procedury nieunijnej OSS (dotyczy podmiotów zagranicznych, dla których państwem identyfikacji jest Polska)
- złożenie deklaracji VIU-DO za IV kwartał 2025 r. dla rozliczenia podatku VAT w zakresie procedury unijnej OSS (dotyczy podatników, dla których państwem identyfikacji jest Polska)
- złożenie informacji kwartalnej za IV kwartał 2025 r. przez podatników korzystających z procedury SME

ZFŚS

- ostateczny termin na przekazanie pracownikom informacji w sprawie nietworzenia ZFŚS i niewypłacania świadczenia urlopowego przez pracodawców zatrudniających mniej niż 50 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty, nieobjętych układem zbiorowym pracy lub niezobowiązanych do tworzenia regulaminu wynagradzania

2 lutego****

PFRON

- przekazanie przez osoby niepełnosprawne prowadzące działalność gospodarczą wniosku do PFRON o refundację zapłaconych składek emerytalno-rentowych za listopad 2025 r.

PDOF

- deklaracja roczna za 2025 r. o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy składana urzędom skarbowym przez płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT-4R)
- deklaracja roczna za 2025 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym składana urzędom skarbowym przez płatnika zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT-8AR)
- informacja za 2025 r. o wysokości przychodów (dochodów) PIT-8C, PIT-11, PIT-R składana urzędom skarbowym

*** Termin nie ulega przesunięciu, mimo że 31 stycznia 2026 r. przypada w sobotę.

**** Termin przesunięty, ponieważ 31 stycznia 2026 r. przypada w sobotę.

eprasa.pl b910005900

- roczne obliczenie podatku przez organ rentowy, informacja o dochodach uzyskanych od organu rentowego za 2025 r. PIT-40A/11A składana urzędom skarbowym

PDOP

- deklaracja o wysokości podatku dochodowego od dochodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych za 2025 r. (CIT-6AR) – o ile rok podatkowy podatnika pokrywa się z rokiem kalendarzowym
- deklaracja za 2025 r. o wysokości pobranego przez płatnika zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych od dochodów (przychodów) osiągniętych przez podatnika mającego siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (CIT-6R) – o ile rok podatkowy płatnika pokrywa się z rokiem kalendarzowym
- deklaracja o wysokości przychodu za wywóz ładunków i pasażerów przyjętych do przewozu w porcie polskim, uzyskanego przez zagraniczne przedsiębiorstwo żeglugi handlowej od zagranicznych zleceniodawców za 2025 r. (CIT-9R) – o ile rok podatkowy podatnika pokrywa się z rokiem kalendarzowym
- deklaracja o wysokości pobranego przez płatnika w 2025 r. zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych, od dochodów (przychodów) osiągniętych przez podatników niemających siedziby lub zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (CIT-10Z) – o ile rok podatkowy płatnika pokrywa się z rokiem kalendarzowym
- deklaracja o wysokości podatku dochodowego od dochodów z dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, wydatkowanych na inne cele niż wymienione w oświadczeniu CIT-5 lub deklaracji CIT-6AR za 2025 r. (CIT-11R) – o ile rok podatkowy podatnika pokrywa się z rokiem kalendarzowym
- złożenie do urzędu skarbowego zawiadomienia ZAW-RD o wyborze opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek – o ile rok podatkowy podatnika pokrywa się z rokiem kalendarzowym

PODATKI LOKALNE

- złożenie deklaracji na podatek od nieruchomości na 2026 r. (osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej)
- zapłata podatku od nieruchomości za styczeń 2026 r. przez osoby prawne i jednostki organizacyjne (w tym spółki) niemające osobowości prawnej

ZUS

- przekazanie ZUS IWA za 2025 r. do ZUS

INNE OBOWIĄZKI

- złożenie do US właściwego dla nierezydentów (osób fizycznych) informacji ORD-W1 za grudzień 2025 r. o wynagrodzeniach wypłaconych przez podmiot będący nierezydentem osobom fizycznym będącym nierezydentami za świadczenie na rzecz rezydenta usług lub pracy

©℗

oprac. **Ewa Sławińska**

eprasa.pl b910005900

II. O TYM MUSISZ WIEDZIEĆ!

1 Jakie błędy w złożonym PIT-11 trzeba skorygować

Do 2 lutego 2026 r. (termin przesunięty, ponieważ 31 stycznia przypada w 2026 r. w sobotę) płatnicy są zobowiązani wystawić informacje PIT-11 za 2025 r. i przekazać je elektronicznie do urzędów skarbowych. Podatnikom informacje PIT-11 należy przekazać do 2 marca 2026 r. (termin przesunięty, ponieważ 28 lutego przypada w 2026 r. w sobotę). Podatnikom PIT-11 można przekazać elektronicznie albo w wersji papierowej.

Zdarza się, że płatnicy w wystawianych PIT-11 popełniają błędy. Warto wiedzieć, które z nich wymagają korekty, a które nie.

Błędy w PIT-11, które płatnik musi skorygować

Istnieją typy błędów, które wymagają korekty informacji PIT-11. Płatnik sporządza ją, gdy samodzielnie zorientuje się, że popełnił tego rodzaju błąd. Taki obowiązek ciąży na nim również wtedy, gdy błąd zostanie mu zgłoszony przez podatnika. Do błędów, które wymagają korekty informacji PIT-11, należą:

1. **Błędy w numerze NIP lub PESEL podatnika.** Płatnik, który w wystawionym PIT-11 popełni błąd w numerze NIP lub PESEL podatnika albo zamiast NIP wpisze jego PESEL lub odwrotnie, musi taki błąd poprawić. Tego rodzaju błędy uniemożliwią przygotowanie dla podatnika zeznania rocznego za 2025 r. w usłudze Twój e-PIT.
2. **Wykazanie błędnej kwoty zaliczek na PIT.** Płatnik, który w PIT-11 wykaże zaliczki na PIT w kwocie innej niż pobrana, tj. za niskiej albo za wysokiej, musi skorygować tę informację. W PIT-11 płatnik ma bowiem obowiązek wykazać kwotę zaliczek faktycznie przez niego pobranych.
3. **Nieujęcie wynagrodzeń wypłaconych z opóźnieniem.** Zdarza się, że płatnik wypłaca podatnikowi wynagrodzenia z opóźnieniem, tj. w danym roku podatkowym wypłaca wynagrodzenia należne za rok ubiegły. W takim przypadku płatnik ma obowiązek ująć je w PIT-11 wystawianym za rok ich otrzymania przez podatnika lub postawienia do jego dyspozycji. Jeżeli płatnik nie uwzględni zaległych wynagrodzeń w informacji PIT-11 za rok, w którym zostały wypłacone lub postawione do dyspozycji podatników, musi ją skorygować.

Błędy w PIT-11, których płatnik nie musi korygować

W informacji PIT-11 płatnik może również popełnić błędy, które nie wymagają korekty. Do błędów, które nie wymagają korekty informacji PIT-11, należą:

eprasa.pl b910005900

1. **Podanie nieaktualnego adresu zamieszkania podatnika.** Podatnik ma obowiązek informować płatnika o wszelkich zmianach, które mają wpływ na wysokość pobieranych przez niego zaliczek na PIT. Jeżeli płatnik w informacji PIT-11 wpisał adres zamieszkania podatnika, który posiadał w jego aktach osobowych, a podatnik w międzyczasie zmienił miejsce zamieszkania, o czym nie poinformował płatnika, płatnik nie ma obowiązku skorygowania takiego PIT-11. Może to jednak zrobić, jeżeli podatnik zwróci się do niego z taką prośbą. Złożenie wniosku o korektę jest w interesie podatnika, ponieważ ma on obowiązek złożyć zeznanie PIT za dany rok podatkowy do urzędu skarbowego właściwego w dniu składania zeznania. Jeżeli zrobi to do innego urzędu niż ten wskazany w PIT-11 sporządzonym przez płatnika, musi się liczyć z tym, że urząd może się do niego zwrócić z wnioskiem o wyjaśnienie tej sytuacji.

2. **Wykazanie błędnej kwoty kosztów uzyskania przychodów.** Płatnik w PIT-11 wykazuje koszty uzyskania przychodów uwzględnione przy pobieraniu zaliczki na PIT, czyli takie, jakie wynikają z dokumentów złożonych mu przez podatnika. Jeżeli np. pracownik ma prawo do wyższych kosztów uzyskania przychodów niż były potrącane przez płatnika, to w składanym zeznaniu rocznym wykazuje je w prawidłowej wysokości. W takim przypadku na płatniku nie ciąży obowiązek dokonania korekty informacji PIT-11. Płatnik nie może dokonać takiej korekty nawet na wniosek pracownika.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 2, art. 31a ust. 3, art. 39 ust. 1, art. 45 ust. 1b ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1366)

ŹRÓDŁO:

- komunikat MF z 25 stycznia 2024 r. pt. „Płatniku, sprawdź, czy wpisałeś prawidłowy nr PESEL/NIP podatnika" – opubl. na www.mf.gov.pl

©℗

Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego"

2 Minister Finansów wyjaśnił, jak rozumieć pojęcie „grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej"

Minister Finansów wyjaśnił, jak należy rozumieć pojęcie „grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej" w zakresie związania z prowadzeniem działalności gospodarczej. Jest to szczególnie istotne ze względu na fakt, że są one obciążone najwyższą stawką podatku od nieruchomości, a w przypadku budowli ustalenie to przesądza o ich opodatkowaniu tym podatkiem.

eprasa.pl b910005900

Ze względu na wątpliwości interpretacyjne MF uznał za konieczne wskazanie przesłanek, których spełnienie świadczy o związaniu przedmiotu opodatkowania z prowadzeniem tej działalności.

MF potwierdził, że pojęcie „grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej" powinno być oceniane:

- nie tylko przez pryzmat faktu posiadania gruntów, budynków i budowli przez przedsiębiorcę lub inny podmiot prowadzący działalność gospodarczą, ale także
- z uwzględnieniem statusu podatnika i charakteru jego działalności oraz ich wykorzystania lub możliwości wykorzystywania w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Opisane w interpretacji ogólnej reguły, które pozwalają na ustalenie „związania nieruchomości (gruntu, budynku, budowli) z prowadzeniem działalności gospodarczej", przedstawiono w tabeli.

Tabela. Reguły opodatkowania gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej na potrzeby opodatkowania podatkiem od nieruchomości wynikające z interpretacji ogólnej MF z 27 listopada 2025 r.

Lp.	Rodzaje zagadnień	Stanowisko MF
1	2	3
1	Warunek „posiadania gruntów przez przedsiębiorcę"	Do uznania gruntów, budynków i budowli za związane z prowadzeniem działalności gospodarczej nie jest wystarczające ustalenie, że znajdują się one w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą.
2	Grunty, budynki i budowle stanowiące składnik przedsiębiorstwa	W każdym przypadku grunty, budynki i budowle są związane z działalnością gospodarczą, jeżeli są w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu wykonującego działalność gospodarczą, stanowiąc jednocześnie składnik prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55^1 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, niezależnie od tego, czy są aktywnie wykorzystywane na prowadzenie działalności gospodarczej.
3	Podatnik zajmuje się wyłącznie prowadzeniem działalności gospodarczej	Jeżeli przedmiot działalności podatnika obejmuje jedynie prowadzenie działalności gospodarczej, to wszystkie grunty, budynki i budowle będące w jego posiadaniu należy uznać za związane z działalnością gospodarczą, niezależnie od skali intensywności ich wykorzystywania do tej działalności. Czasowe wyłączenie z działalności nie wpływa na zmianę ich kwalifikacji dla celów opodatkowania podatkiem od nieruchomości. **WAŻNE!** Do grupy tej należą przede wszystkim spółki prawa handlowego oraz inne osoby prawne, których jedynym celem jest prowadzenie działalności gospodarczej.

eprasa.pl b910005900

1	2	3
4	Grunty, budynki i budowle związane z działalnością gospodarczą osoby fizycznej	Za grunty, budynki i budowle związane z działalnością gospodarczą osoby fizycznej uznać można tylko te grunty, budynki i budowle, które „są wykorzystywane lub mogą być wykorzystywane w prowadzonej przez nią działalności" – wyjaśnienia tej kwestii przytaczamy pod tabelą.
5	Grunty, budynki i budowle znajdujące się w posiadaniu osób prawnych (lub innych jednostek organizacyjnych), które prowadzą obok działalności gospodarczej również inną działalność, gdzie wykorzystują posiadany majątek	Jeżeli u podatnika można wyodrębnić działalność gospodarczą, a także działalność, która nie spełnia tej definicji, to prowadzenie przez niego działalności gospodarczej nie uzasadnia uznania wszystkich posiadanych przez niego gruntów, budynków i budowli za związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, a jedynie tych, które w tej działalności „są wykorzystywane lub mogą być wykorzystywane" – wyjaśnienie tego pojęcia znajduje się pod tabelą.
6	Grunty, budynki i budowle wykorzystywane w działalności gospodarczej innego podmiotu	Oddanie w posiadanie przedsiębiorcy lub innemu podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą gruntu, budynku lub budowli przez osobę, która sama nie wykorzystuje tego majątku do działalności gospodarczej, może wywołać skutki u tej osoby (podatnika podatku od nieruchomości) w postaci zakwalifikowania ich jako związanych z działalnością gospodarczą. W tym przypadku dla stwierdzenia istnienia tego związku, poza przesłanką posiadania gruntu, budynku lub budowli przez przedsiębiorcę lub inny podmiot prowadzący działalność gospodarczą, należy uwzględnić także status posiadacza nieruchomości i charakter jego działalności – podobnie jak w przypadkach wymienionych w pkt 1–5 tabeli.

Co oznacza zwrot „są wykorzystywane lub mogą być wykorzystywane" w działalności? Według MF:

- zwrot ten oznacza, że grunty, budynki lub budowle są funkcjonalnie powiązane z przedsiębiorstwem prowadzonym przez osobę, w posiadaniu której się znajdują, nawet jeżeli nie zostały uwzględnione w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,
- zwrot „są wykorzystywane" należy rozumieć jako faktyczne wykorzystywanie do prowadzenia działalności gospodarczej (zdefiniowanej w ustawie z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców),
- zwrot „mogą być wykorzystywane" należy rozumieć jako realizowanie przez przedsiębiorcę działań mających na celu przygotowanie, zachowanie lub zabezpieczenie gruntu, budynku lub budowli m.in. do przyszłej (planowanej) działalności gospodarczej bądź do kontynuacji przerwanej działalności gospodarczej, wiążących się z ponoszeniem wydatków rozliczanych w kosztach uzyskania przychodów prowadzonej działalności gospodarczej.

Jak podsumował MF, istnienie wymienionych okoliczności jest wystarczające do opodatkowania majątku najwyższymi stawkami, niezależnie od intensywności jego wyko-

eprasa.pl b910005900

rzystywania, w tym także w przypadku gdy składnik przedsiębiorstwa nie jest aktywnie wykorzystywany.

Stanowisko przedstawione przez MF jest zgodne z dotychczasowym orzecznictwem sądów administracyjnych, czego przykładem jest wyrok opisywany w artykule pt. „Najwyższa stawka podatku także od nieruchomości, które mogą być tylko potencjalnie wykorzystywane w działalności gospodarczej – wyrok NSA" dostępnym po zalogowaniu na www.inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty).

ŹRÓDŁO:

- interpretacja ogólna Ministra Finansów i Gospodarki w sprawie definicji pojęcia „grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej" zawartego w art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych wydana 27 listopada 2025 r. przez Ministra Finansów i Gospodarki (sygn. DPL2.8401.3.2025) – opublikowana 3 grudnia 2025 r. na www.eureka.mf.gov.pl

©℗

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego"

3 Znaczniki podatkowe dla kont pozabilansowych z kosztami innymi niż na B+R i IP BOX – wyjaśnienie MF

Ministerstwo Finansów wyjaśniło, że konta pozabilansowe, na których są ujmowane nieujęte w księgach rachunkowych w bieżącym roku koszty uzyskania przychodów inne niż poniesione na działalność badawczo-rozwojową (ulga B+R) i związane z kwalifikowanymi prawami własności intelektualnej (IP BOX), należy raportować ze znacznikiem „INNE", ponieważ nie przewidziano dla nich znacznika PD.

Przedstawiamy pytanie dziennikarza zadane w tej sprawie oraz odpowiedź MF.

Pytanie dziennikarza

Zwracamy się z prośbą o odpowiedź na pytanie, jakimi znacznikami podatkowymi oznaczać konta pozabilansowe, na których będą ujmowane nieujęte w księgach rachunkowych w bieżącym roku koszty uzyskania przychodów inne niż poniesione na działalność badawczo-rozwojową (ulga B+R) i związane z kwalifikowanymi prawami własności intelektualnej (IP BOX). Należą do nich przykładowo koszt hipotetycznych odsetek, o którym mowa w art. 15cb ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop), a także koszt jednorazowego odpisu amortyzacyjnego dokonanego na podstawie art. 16k ust. 14 updop oraz art. 22k ust. 14 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof) – w części przekraczającej dokonany dla celów bilansowych odpis amortyzacyjny. Czy prawidłowe jest oznaczenie takich kont pozabilansowym znacznikiem podatkowym „INNE"?

eprasa.pl b910005900

Jak należy oznaczyć konto pozabilansowe, na którym księgowana jest ulga na złe długi, której kwota koryguje dochód do opodatkowania, określona na podstawie art. 18f lub art. 25 ust. 19–26 updop oraz art. 26i lub art. 44 ust. 17–24 updof? Czy tu również właściwy będzie znacznik podatkowy „INNE"?

Czy Ministerstwo Finansów planuje dokonać zmian w rozporządzeniach w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu do urzędu skarbowego, wprowadzając nowe znaczniki dla opisanych sytuacji?

Odpowiedź Ministerstwa Finansów

Każda jednostka prowadząca księgi rachunkowe, w zależności od specyfiki swojej działalności oraz potrzeb informacyjnych, przyjmuje rozwiązania organizacyjne i techniczne, które zapewnią zgodność treści ksiąg z obowiązującymi przepisami oraz umożliwią prawidłowe przygotowanie i przekazanie danych w formacie JPK_KR_PD.

Z uwagi na zróżnicowanie zasad ewidencji oraz przyjętych polityk rachunkowości nie jest możliwe opracowanie jednolitych, uniwersalnych wytycznych dotyczących sposobu wypełniania pól S_12_1 – S_12_3 w strukturze logicznej JPK_KR_PD.

Prawidłowe przypisanie odpowiednich znaczników wymaga każdorazowo indywidualnej analizy zapisów księgowych oraz stosowanych zasad rachunkowości. Czynność ta może zostać wykonana wyłącznie przez podatnika, który – dysponując wiedzą o rzeczywistym charakterze zdarzeń gospodarczych ujętych na kontach – jest w stanie właściwie określić ich klasyfikację i nadać im adekwatny znacznik.

Dla kont pozabilansowych, na których ujmowane są przychody i koszty, które nie podlegają ewidencjonowaniu w księgach nie przewidziano znacznika PD (tzw. „podatkowego"). Dotyczy to również korekt podstawy opodatkowania z tytułu tzw. „złych długów". Konta te zaraportowane mogą zostać z zużyciem znacznika „INNE".

ŹRÓDŁO:

- odpowiedź MF na pytanie dziennikarza (ID informacji: 668952) – odpowiedź opublikowana 2 grudnia 2025 r. na www.eureka.gov.pl

©℗

oprac. **Paweł Muż**

4 Od 2026 r. wzrasta minimalna składka zdrowotna dla niektórych przedsiębiorców

Od 1 stycznia 2026 r. część przedsiębiorców zapłaci wyższą minimalną składkę zdrowotną. Jest to spowodowane zmianą podstawy wymiaru składki zdrowotnej, która będzie wynosiła 100% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w danym roku kalendarzowym (w 2025 r. podstawa wymiaru składki zdrowotnej wynosiła 75% minimalnej płacy).

eprasa.pl b910005900

W 2026 r. minimalne wynagrodzenie wynosi 4806 zł, co oznacza, że podstawą wymiaru składki zdrowotnej będzie ta kwota. Dla porównania – w 2025 r. minimalna podstawa wymiaru składki zdrowotnej dla przedsiębiorców wynosiła 75% minimalnej płacy, czyli 3499,50 zł (75% × 4666 zł). W praktyce oznacza to istotny wzrost miesięcznych obciążeń publicznoprawnych dla przedsiębiorców.

WAŻNE! Minimalna składka zdrowotna obowiązująca w 2026 r. to 432,54 zł (9% × 4806 zł), podczas gdy w 2025 r. składka ta wynosiła 314,96 zł.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami płatnicy składek, którzy rozliczają się:

- na zasadach ogólnych (według skali podatkowej),
- podatkiem liniowym lub
- w formie karty podatkowej

– mają obowiązek opłacać składkę zdrowotną od ustalonej minimalnej podstawy wymiaru – niezależnie od wysokości osiągniętego przychodu czy poniesionej straty w danym miesiącu.

Nowe zasady oznaczają, że nawet przedsiębiorcy, którzy w danym okresie nie uzyskają dochodu, będą musieli opłacać składkę zdrowotną w wyższej wysokości, co wpłynie na całkowite koszty prowadzenia działalności gospodarczej. Składkę zdrowotną w podwyższonej wysokości płatnicy zapłacą po raz pierwszy za styczeń 2026 r. (płatność w lutym 2026 r.).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 79, art. 79a, art. 81 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1537)

©℗

Agata Piznuł
specjalista ds. ubezpieczeń, redaktor „MONITORA księgowego”,
były wieloletni pracownik ZUS

5 Od 2026 r. zmienią się zasady korzystania z ulgi „mały ZUS plus”

Od 1 stycznia 2026 r. przedsiębiorcy, których roczne przychody nie przekraczają 120 tys. zł, będą mogli ponownie skorzystać z ulgi „mały ZUS plus”. Będzie to możliwe po 24 miesiącach od upływu ostatniego okresu, w którym korzystali z tej ulgi, a nie jak dotychczas – po 3 latach. Przepisy w tym zakresie doprecyzowała ustawa deregulacyjna.

Ustawa z 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad opracowywania prawa gospodarczego (dalej: ustawa deregulacyjna) wprowadziła m.in. zmiany w zakresie stosowania

eprasa.pl b910005900

przez przedsiębiorców ulgi „mały ZUS plus". Przepisy, które budziły wątpliwości i rozbieżności interpretacyjne, zostały doprecyzowane, dzięki czemu przedsiębiorcy szybciej ponownie skorzystają z opisywanej ulgi.

Warunki skorzystania z ulgi „mały ZUS plus"

Przedsiębiorca prowadzący działalność na podstawie wpisu do CEIDG może skorzystać z ulgi „mały ZUS plus", jeżeli zostaną łącznie spełnione następujące warunki:

- jego przychody w poprzednim roku kalendarzowym nie przekroczyły 120 tys. zł (w przypadku prowadzenia działalności przez krótszy okres – wysokość przychodów należy ustalić proporcjonalnie),
- w poprzednim roku prowadził działalność gospodarczą przez co najmniej 60 dni,
- nie wykonywał działalności na rzecz byłego pracodawcy (w poprzednim lub bieżącym roku),
- w poprzednim roku nie podlegał ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym m.in. jako twórca, artysta, wspólnik spółki jawnej, komandytowej, partnerskiej, jednoosobowej spółki z o.o.,
- nie spełnia warunków do opłacania składek od preferencyjnej podstawy wymiaru (w 2025 r. jest to 1399,80 zł, a w 2026 r. 1441,80 zł),
- w poprzednim roku kalendarzowym nie opłacał zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej i nie korzystał ze zwolnienia sprzedaży z VAT,
- w ciągu ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia działalności gospodarczej nie korzystał z ulgi „mały ZUS plus" przez okres 36 miesięcy (do powyższych limitów wlicza się jako pełny miesiąc każdy miesiąc kalendarzowy, w którym przedsiębiorca odpowiednio ustalał podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe na opisanych wcześniej zasadach lub prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą przez co najmniej jeden dzień kalendarzowy – art. 18c ust. 11 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej: ustawa systemowa).

WAŻNE! Ulga „mały ZUS plus" nie obejmuje składki zdrowotnej, dlatego należy ją płacić w pełnej wysokości.

Zmiany w sposobie obliczania okresów 36 i 60 miesięcy

Dotychczas przedsiębiorca mógł korzystać z ulgi „mały ZUS plus" przez 36 miesięcy w ostatnich 60 miesiącach kalendarzowych prowadzenia działalności (czyli teoretycznie przez 24 miesiące musiał opłacać składki zusowskie na zasadach ogólnych, tj. od podstawy wymiaru wynoszącej 60% prognozowanego przeciętnego wynagro-

eprasa.pl b910005900

dzenia za pracę na dany rok). Jednak liczenie okresu 60 miesięcy było skomplikowane, bowiem, jak wyjaśnił ZUS w interpretacji indywidualnej z 14 lutego 2024 r. (sygn. DI/200000/43/76/2024):

MF *(…) zapis „ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych" dotyczy okresu przed pierwszym miesiącem w danym roku kalendarzowym, w którym osoba mogłaby skorzystać z ulgi. Jeśli więc osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą spełnia pozostałe warunki określone ustawowo do skorzystania z ulgi w styczniu danego roku, okres 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia działalności gospodarczej należy ustalać począwszy od grudnia roku poprzedniego.*

Zatem w przypadku skorzystania z ulgi w styczniu 2025 r. okres ostatnich miesięcy kalendarzowych należało liczyć od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2024 r. Jeśli w tym okresie przedsiębiorca korzystał z ulgi, to kolejny raz mógł z niej skorzystać dopiero od stycznia 2026 r. Musiał on dłużej opłacać składki na ubezpieczenia społeczne według zasad ogólnych (nie przez 24 miesiące, ale o rok dłużej). Stanowisko to było kwestionowane przez sądy.

Warunek korzystania z omawianej ulgi ZUS weryfikował raz w roku:

- w styczniu albo
- w innym pierwszym miesiącu prowadzenia działalności w danym roku, albo
- w miesiącu zakończenia opłacania składek od preferencyjnej podstawy wymiaru.

W tej sytuacji przedsiębiorca, który korzystał z ulgi wcześniej, nie mógł ponownie skorzystać z niej w trakcie roku.

PRZYKŁAD

Pani Ewelina korzystała z ulgi „mały ZUS plus" w okresie od 1 maja 2019 r. do 30 kwietnia 2022 r. Po 24 miesiącach opłacania składek ZUS na zasadach ogólnych (tj. od podstawy wymiaru w wysokości 60% przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia) ponownie chciała skorzystać z ulgi od 1 maja 2024 r. Dokonała zgłoszenia ZUS ZUA z kodem 05 90xx. ZUS zakwestionował zgłoszenie, bowiem ponowne skorzystanie z ulgi przez Panią Ewelinę mogło nastąpić dopiero od 1 stycznia 2025 r. Zgłoszenia musiała dokonać do 31 stycznia 2025 r. Pani Ewelina nie mogła ponownie skorzystać z ulgi w trakcie roku kalendarzowego.

Od 1 stycznia 2026 r. zmieniły się przepisy w tym zakresie. Ubezpieczony może korzystać z ulgi „mały ZUS plus" maksymalnie przez 36 miesięcy w każdym okresie 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia działalności gospodarczej.

Okres pierwszych 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej zaczyna się od pierwszego miesiąca kalendarzowego, w którym przedsiębiorca rozpoczyna korzystanie z ulgi. Okresy kolejnych 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej zaczynają się każdorazowo od

eprasa.pl b910005900

pierwszego miesiąca kalendarzowego prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej po upływie poprzedniego okresu 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

PRZYKŁAD

Załóżmy że Pani Ewelina z poprzedniego przykładu korzystała z ulgi „mały ZUS plus" od 1 maja 2021 r. do 30 kwietnia 2024 r. Okres 60 miesięcy po zmianie przepisów należy liczyć od 1 maja 2021 r. do 30 kwietnia 2026 r. Ponownie z ulgi „mały ZUS plus" Pani Ewelina może skorzystać od 1 maja 2026 r. Gdyby przepisy w tym zakresie się nie zmieniły, to Pani Ewelina mogłaby skorzystać ponownie z ulgi dopiero od 1 stycznia 2027 r.

Kogo nie obejmuje zmiana sposobu liczenia okresów 60 miesięcy

Zgodnie z art. 38 ustawy deregulacyjnej ubezpieczony, który korzystał w 2023 r. z ulgi „mały ZUS plus" choćby przez jeden miesiąc, mógł skorzystać z ulgi „mały ZUS plus" przez dodatkowych 12 miesięcy (czyli łącznie przez 48 miesięcy, a nie standardowo 36 miesięcy). Dla osób, które korzystają obecnie z wydłużonego okresu ulgi „mały ZUS plus", sposób ustalania przerwy wynoszącej 60 miesięcy pozostaje bez zmian, tj. na podstawie art. 18c ustawy systemowej w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2025 r.

PRZYKŁAD

Pan Robert we wrześniu 2023 r. rozpoczął korzystanie z ulgi „mały ZUS plus". Może z niej korzystać przez 48 miesięcy, tj. do sierpnia 2027 r. W jego przypadku okres 60 miesięcy należy liczyć według poprzednich zasad (tj. przed pierwszym miesiącem w danym roku kalendarzowym, w którym mógłby ponownie skorzystać z ulgi). Jeśli Pan Robert spełni określone warunki do ponownego skorzystania z ulgi we wrześniu 2028 r., to nie będzie z niej mógł skorzystać (według dotychczasowych przepisów), bowiem w ostatnich 60 miesiącach (tj. od stycznia 2023 r. do grudnia 2027 r.) ulga była wykorzystana. Zatem prawo do ponownego skorzystania z ulgi Pan Robert nabędzie dopiero w styczniu 2029 r.

Zasady zgłoszenia się do ulgi „mały ZUS plus" po zmianie przepisów

Przedsiębiorca, który spełnił warunki do skorzystania z ulgi „mały ZUS plus" po raz pierwszy, musi w terminie do 31 stycznia 2026 r. złożyć dokumenty zgłoszeniowe:

- wyrejestrowanie ZUS ZWUA z dotychczasowym kodem tytułu ubezpieczenia (np. 05 10, 05 12, gdy opłacał składki na zasadach ogólnych, lub 0570 lub 0572, gdy opłacał składki ZUS na preferencyjnych warunkach i ulga ta skończyła się 31 grudnia 2025 r.) z datą 1 stycznia 2026 r. oraz

eprasa.pl b910005900

- zgłoszenie ZUS ZUA do ubezpieczeń społecznych z kodem tytułu 0590 lub 0592 (kod tytułu ubezpieczenia przewidziany dla osób posiadających rentę przyznaną z tytułu niezdolności do pracy) od 1 stycznia 2026 r.

WAŻNE! Jeśli przedsiębiorca wznawia działalność gospodarczą od 1 stycznia 2026 r. i spełnia warunki do skorzystania z ulgi „mały ZUS plus", składa tylko dokumenty zgłoszeniowe ZUS ZUA.

Gdy przedsiębiorca spełni warunki do skorzystania z ulgi w innym miesiącu niż styczeń 2026 r., wówczas musi złożyć dokumenty zgłoszeniowe w ciągu 7 dni liczonych od dnia spełnienia tych warunków. Chodzi tu m.in. o takie sytuacje, jak:

- wznowienie działalności gospodarczej,
- koniec okresu opłacania preferencyjnych składek,
- ponowne skorzystanie z ulgi po 60 miesiącach.

PRZYKŁAD

Pani Małgorzata prowadzi działalność gospodarczą i do 28 lutego 2026 r.:

Wariant 1 – opłaca składki ZUS na preferencyjnych warunkach. W związku z tym, że jej przychody z działalności nie przekroczyły w 2025 r. kwoty 120 tys. zł, od 1 marca 2026 r. zamierza skorzystać z ulgi „mały ZUS plus". W tym celu musi wyrejestrować się z ubezpieczeń na druku ZUS ZWUA z kodem tytułu ubezpieczenia 0570 od 1 marca 2026 r. i z tym samym dniem zgłosić się do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego na druku ZUS ZUA z kodem 0590. Na zgłoszenie zmiany do ZUS Pani Małgorzata ma 7 dni.

Wariant 2 – ma zawieszoną działalność gospodarczą, którą wznowi od 1 marca 2026 r. W poprzednim roku jej przychody nie przekroczyły 120 tys. zł. Nie korzystała dotychczas z ulgi „mały ZUS plus". Zatem może zgłosić się do niej na druku ZUS ZUA z kodem 0590 od 1 marca 2026 r. Na zgłoszenie ma 7 dni.

Wariant 3 – trwa 60 miesięczny okres, w którym pani Małgorzata korzystała z ulgi „mały ZUS plus" przez 36 miesięcy. Okres ten kończy się 28 lutego 2026 r. Jeśli przedsiębiorczyni spełnia warunki do ponownego skorzystania z ulgi, to ma do tego prawo od 1 marca 2026 r. W tym celu musi złożyć dokumenty zgłoszeniowe. Ma na to 7 dni.

W omówionych przypadkach termin na złożenie dokumentów zgłoszeniowych upływa 9 marca 2026 r., gdyż 8 marca 2026 r. (siódmy dzień na złożenie dokumentów) przypada w niedzielę.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 11, art. 38 ustawy z 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad opracowywania prawa gospodarczego (Dz.U. z 2025 r. poz. 769)
- art. 8 ust. 6 pkt 1, art. 18c, art. 36 ust. 14a, art. 83 ust. 2, art. 112a ust 1 i 2 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 350; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1423)

©℗

Agata Pinzuł
specjalista ds. ubezpieczeń, redaktor „MONITORA księgowego",
były wieloletni pracownik ZUS

eprasa.pl b910005900

6 Do 2 lutego 2026 r. przedsiębiorcy mogą składać informację ZUS IWA za 2025 r.

Płatnicy składek, którzy w poprzednim roku kalendarzowym zgłaszali do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych, mają obowiązek złożenia „Informacji o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe" (ZUS IWA). Termin na złożenie tej informacji upływa 2 lutego 2026 r.

Informację o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA płatnicy składek mają obowiązek złożyć w terminie do 31 stycznia danego roku za rok poprzedni. W związku z tym, że 31 stycznia 2026 r. przypada w sobotę, termin na złożenie tej informacji zostaje przesunięty na 2 lutego 2026 r.

Na podstawie danych przekazanych w informacji ZUS IWA Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustali płatnikowi składek indywidualną stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Warto przypomnieć, że obowiązek składania ZUS IWA za dany rok kalendarzowy ciąży na płatnikach, którzy:

- byli wpisani do rejestru REGON na dzień 31 grudnia roku, za który składana jest informacja,
- prowadzili działalność gospodarczą i byli zgłoszeni nieprzerwanie jako płatnicy składek na ubezpieczenie wypadkowe przez pełny rok (za który składana jest ZUS IWA) i 1 dzień następnego roku kalendarzowego,
- zgłaszali do ubezpieczenia wypadkowego przez cały rok kalendarzowy, za który składana jest informacja ZUS IWA, co najmniej 10 ubezpieczonych.

Powyższe warunki muszą być spełnione łącznie.

Nieprzerwane zgłoszenie płatnika składek do ubezpieczenia wypadkowego oznacza, że w każdym miesiącu danego roku kalendarzowego, za który składana jest informacja ZUS IWA, do ubezpieczenia wypadkowego zgłoszony jest przynajmniej jeden ubezpieczony. Jeżeli ten warunek nie jest spełniony, wówczas płatnik składek nie ma obowiązku złożenia informacji ZUS IWA.

Płatnik, który przekaże ZUS IWA za trzy ostatnie lata, tj. za 2023 r., 2024 r. oraz 2025 r., będzie miał ustaloną wysokość stopy procentowej składki wypadkowej przez ZUS.

WAŻNE! Zawiadomienie z ZUS o wysokości stopy procentowej składki wypadkowej płatnik składek otrzyma w formie elektronicznej na profilu informacyjnym PUE ZUS.

eprasa.pl b910005900

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27, art. 28 ust. 1–2 i ust. 3, art. 29, art. 31 ust. 6–12, art. 32, art. 34 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 257; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1083)
- § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (j.t. Dz.U. z 2022 r. poz. 740; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1292)

©℗

Agata Pinzuł
specjalista ds. ubezpieczeń społecznych, redaktor „MONITORA księgowego”,
były wieloletni pracownik ZUS

7 Zmiany w zasadach liczenia stażu pracy od 1 stycznia 2026 r.

1 stycznia 2026 r. weszły w życie przepisy wprowadzające nowe zasady liczenia stażu pracowniczego. Będą do niego zaliczane także inne formy aktywności zawodowej, np. działalność gospodarcza czy wykonywanie umowy zlecenia, jak również praca zarobkowa za granicą wykonywana na innej podstawie niż stosunek pracy. Przeliczenie okresu zatrudnienia będzie miało korzystny wpływ na uprawnienia pracownicze. Potwierdzeniem tych okresów będą zarówno zaświadczenia wydawane przez ZUS, jak i inne dokumenty przedłożone przez osoby zatrudnione.

Ustawa z 26 września 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (dalej: nowelizacja k.p.) wprowadziła nowe zasady ustalania stażu pracowniczego. W efekcie tych zmian pracownicy będą mogli szybciej nabywać uprawnienia zależne od długości okresów aktywności zawodowej, takich jak wymiar urlopu wypoczynkowego, prawo do dodatków stażowych czy nagród jubileuszowych.

Jak zliczać staż pracy po zmianach

Do tzw. stażu pracy będą zaliczane (oprócz zatrudnienia na etat) również okresy m.in.:

- prowadzenia działalności gospodarczej oraz współpracy przy takiej działalności,
- wykonywania umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia,
- wykonywania umowy agencyjnej,
- współpracy z osobą wykonującą zlecenie bądź z agentem,
- pozostawania członkiem rolniczej spółdzielni produkcyjnej,
- pozostawania członkiem spółdzielni kółek rolniczych

– w których taka osoba podlegała ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

eprasa.pl b910005900

Do stażu pracy wliczane będą także udokumentowane okresy wykonywania pracy zarobkowej na innej podstawie niż stosunek pracy przebyty za granicą, a także okresy zawieszenia działalności gospodarczej (lub współpracy przy niej) z powodu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, za które zostały opłacone składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Do stażu pracowniczego wliczać się będzie także okres służby w Straży Marszałkowskiej i Służbie Celno-Skarbowej (zostały one dodane do listy jednostek, w których służba jest uwzględniana w pracowniczym stażu pracy – zob. art. 302 k.p.).

WAŻNE! Do stażu pracy nie wlicza się okresu wykonywania umów o dzieło.

Jakie uprawnienia pracownicze zależą od stażu pracy

Długość okresu zatrudnienia ma kluczowe znaczenie, ponieważ od niego zależą m.in.:

- wymiar urlopu wypoczynkowego (20 lub 26 dni),
- dodatki stażowe,
- nagrody jubileuszowe,
- okres wypowiedzenia umowy o pracę (np. w przypadku zatrudnienia w jednej firmie na umowę zlecenia, a potem na etat),
- wysokość odpraw i innych świadczeń ustalanych indywidualnie przez daną firmę.

Dla wielu osób pracujących obecnie na podstawie stosunku pracy oznacza to realną szansę na zaliczenie do stażu okresów prowadzenia działalności gospodarczej lub pracy na umowach cywilnoprawnych i tym samym uzyskanie uprawnień, które do tej pory były poza ich zasięgiem.

Jak dokumentować okresy działalności zarobkowej

Powyższe okresy działalności zarobkowej będą dokumentowane na podstawie zaświadczeń wydawanych przez ZUS. Osoba zainteresowana będzie musiała złożyć do ZUS wniosek wyłącznie w postaci elektronicznej za pomocą profilu informacyjnego PUE/eZUS.

Zaświadczenia, pisma oraz decyzje w sprawie wydania zaświadczeń będą sporządzane przez ZUS i doręczane w postaci elektronicznej na profil informacyjny wnioskodawcy. Osoba zainteresowana otrzyma z ZUS powiadomienie o korespondencji w sposób, jaki wybrała na PUE/eZUS (np. e-mail, SMS lub powiadomienie w aplikacji mobilnej).

Od kiedy pracodawcy mogą zaliczać pracownikom nowy staż

Uprawnienia pracownicze wynikające z przeliczenia stażu pracy według omawianych zasad przysługują od dnia nabycia uprawnień, ale nie wcześniej niż od:

eprasa.pl b910005900

- 1 stycznia 2026 r. – w przypadku pracowników sektora finansów publicznych,
- 1 maja 2026 r. – w przypadku pracowników sektora prywatnego.

Jaki jest ostateczny termin na udokumentowanie stażu

Osoby, które w dniu wejścia w życie nowych przepisów są zatrudnione na etat, mają 24 miesiące na udokumentowanie stażu pracy z tytułu innej pracy zarobkowej. Ostateczny termin dla:

- sektora publicznego to 31 grudnia 2027 r.,
- sektora prywatnego to 30 kwietnia 2028 r.

W przypadku gdy w wymienionych terminach pracownik nie udokumentuje stażu pracy, pracodawca nie wliczy go do okresu zatrudnienia tego pracownika (art. 5 ust. 3 nowelizacji k.p.).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1, art. 3, art. 5, art. 6, art. 9 ustawy z 26 września 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 1423)

©℗

Agata Pinzuł
specjalista ds. ubezpieczeń, redaktor „MONITORA księgowego”,
były wieloletni pracownik ZUS

8 Kontrole planowe z przypisanymi kategoriami ryzyka – zmiany od 1 stycznia 2026 r.

Od 1 stycznia 2026 r. zaczną obowiązywać zmiany w przepisach o planowych kontrolach przedsiębiorców. Zmiany mają na celu ograniczenie liczby kontroli przeprowadzanych u przedsiębiorców.

Kontrole planowe z kategoriami ryzyka

Po zmianach planowe kontrole mają być przeprowadzane zgodnie z okresowym planem kontroli, po uprzednim dokonaniu okresowej analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej. Na podstawie wyników analizy zostaną określone zasady umożliwiające przypisanie przedsiębiorców do jednej z następujących kategorii ryzyka: niskie, średnie lub wysokie – art. 47 ust. 1 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (dalej: ustawa – Prawo przedsiębiorców).

eprasa.pl b910005900

Informację o zasadach umożliwiających przypisanie przedsiębiorców do właściwej dla nich kategorii ryzyka organy kontroli powinny zamieszczać w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ten organ. Z art. 47 ust. 1a i 1b ustawy – Prawo przedsiębiorców wynika, że taka publikacja ma następować w terminie 3 miesięcy (w przypadku ZUS w terminie 6 miesięcy) od dnia przyjęcia kolejnej okresowej analizy, zastępującej dotychczasową okresową analizę. Biorąc pod uwagę fakt, że od 1 stycznia 2026 r. analizy te powinny zawierać informację o zasadach zaliczania przedsiębiorców do określonej kategorii ryzyka, takie analizy powinny zostać opublikowane na dzień 1 stycznia 2026 r. Zarówno organy kontrolne, jak i przedsiębiorcy, wobec których zostanie podjęta planowa kontrola, muszą wiedzieć, jak są ustalane kategorie ryzyka i przypisywanie do określonych rodzajów działalności. Jest to o tyle istotne, że w przypadku kontroli planowych, wszczynanych od 1 stycznia 2026 r., zawiadomienie o kontroli powinno zawierać m.in. wskazanie kategorii ryzyka, do której został zaliczony przedsiębiorca (zob. art. 40 ust. 4 ustawy z 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad opracowywania prawa gospodarczego (dalej: ustawa nowelizująca) w zw. z art. 48 ust. 3 pkt 4b ustawy – Prawo przedsiębiorców). Przedsiębiorca powinien móc zweryfikować prawidłowość przypisanej mu kategorii ryzyka, aby móc ocenić prawidłowość wszczętej kontroli.

Częstotliwość kontroli

Od 1 stycznia 2026 r. częstotliwość kontroli planowych zależy od kategorii ryzyka, do której został przypisany przedsiębiorca.

Organ kontroli może przeprowadzić kontrolę planową przedsiębiorcy, który został przypisany do jednej z kategorii ryzyka w przypadku:

1) niskiego ryzyka – nie częściej niż raz w ciągu 5 lat,

2) średniego ryzyka – nie częściej niż raz w ciągu 3 lat,

3) wysokiego ryzyka – tak często, jak to jest konieczne dla zapewnienia skutecznego stosowania odpowiednich przepisów, z uwzględnieniem wysokiego ryzyka wystąpienia nieprawidłowości oraz środków niezbędnych do jego ograniczania.

Jeżeli przedsiębiorca (średni lub duży) wykonuje działalność gospodarczą w więcej niż jednym zakładzie lub innej wyodrębnionej części przedsiębiorstwa, limity te stosuje się do zakładu lub części przedsiębiorstwa. W przypadku kontroli działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców oraz małych przedsiębiorców przepisy o częstotliwości kontroli mają zastosowanie do przedsiębiorcy niezależnie od tego, czy wykonuje działalność w jednym zakładzie, czy w więcej niż jednym zakładzie lub wyodrębnionej części przedsiębiorstwa.

Do limitu określonego w pkt 1 i 2 wlicza się kontrole wszczęte od 1 stycznia 2026 r. – zob. art. 40 ust. 2 ustawy nowelizującej. Limit ten nie obejmuje kontroli wcześniejszych, co nie

eprasa.pl b910005900

jest dobrą informacją dla przedsiębiorców, którzy byli poddawani takim kontrolom w ciągu ostatnich trzech lub pięciu lat. Dla nich (i każdego innego przedsiębiorcy) limit liczy się od początku – poczynając od 1 stycznia 2026 r.

Prawo wniesienia sprzeciwu

Wprowadzone zmiany wpływają na prawo do wniesienia sprzeciwu, które przysługuje kontrolowanemu przedsiębiorcy. Po zmianach może on wnieść sprzeciw wobec podjęcia i wykonywania przez organ kontroli czynności z naruszeniem m.in. przepisów:

- art. 48 ust. 1–11 ustawy – Prawo przedsiębiorców, czyli przepisów o zawiadamianiu o zamiarze wszczęcia kontroli, co oznacza, że przedsiębiorca będzie mógł wnieść sprzeciw m.in. z tego powodu, że zawiadomienie nie zawiera informacji o kategorii ryzyka,
- art. 55a ustawy – Prawo przedsiębiorców, tj. wtedy gdy kontrola narusza przepisy o częstotliwości podejmowanych kontroli.

Kiedy nie stosuje się limitów kontroli

Przepisy o kontrolach planowych nie będą stosowane w kilku sytuacjach. Dotyczy to:

1) sytuacji, gdy ratyfikowane umowy międzynarodowe albo bezpośrednio stosowane przepisy prawa Unii Europejskiej, albo przepisy odrębne określają inaczej częstotliwość przeprowadzania kontroli;

2) kontroli i analiz będących we właściwości organów Krajowej Administracji Skarbowej;

3) kontroli prowadzonych na podstawie ustawy z 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw;

4) kontroli, w przypadku gdy organ kontroli poweźmie uzasadnione podejrzenie:

   a) zagrożenia życia lub zdrowia,

   b) popełnienia przestępstwa lub wykroczenia,

   c) popełnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego,

   d) innego naruszenia prawnego zakazu lub niedopełnienia prawnego obowiązku

   – w wyniku wykonywania działalności gospodarczej objętej kontrolą;

5) kontroli działalności przedsiębiorców w zakresie objętym nadzorem, o którym mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. z 2025 r. poz. 640 i 1069);

6) kontroli podejmowanej w celu sprawdzenia wykonania zaleceń pokontrolnych, wykonania decyzji albo postanowień nakazujących usunięcie naruszeń prawa, wydanych w związku z przeprowadzoną kontrolą, albo kontroli podejmowanej w celu sprawdzenia wykonania wezwania, zobowiązania lub weryfikacji powiadomienia wydanych wobec „nowych przedsiębiorców w tzw. procedurze prawa do błędu;

eprasa.pl b910005900

7) działalności gospodarczej przedsiębiorców w zakresie objętym nadzorem weterynaryjnym (art. 62 ust. 2 ustawy – Prawo przedsiębiorców).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 40 ustawy z 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad opracowywania prawa gospodarczego (Dz.U. z 2025 r. poz. 769)
- art. 47, art. 55a, art. 48, art. 59 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1480 ; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1168)

WAŻNE! Polecamy Ściągi księgowego:

- „Kontrola u przedsiębiorcy – procedury, uprawnienia przedsiębiorcy, ograniczenia kontroli, prawo sprzeciwu"
- „Przypadki, w których nie mają zastosowania ograniczenia kontroli przedsiębiorców"

– dostępne po zalogowaniu na www.inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

©℗

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego"

9 Prowadzenie działalności nierejestrowanej – co się zmieni 1 stycznia 2026 r.

Od 1 stycznia 2026 r. zmieni się sposób obliczania przychodu, który decyduje o tym, czy przedsiębiorca może prowadzić tzw. działalność nierejestrowaną. Ze względu na podwyżkę minimalnego wynagrodzenia wartość tego limitu zwiększy się w stosunku do roku ubiegłego.

Przedsiębiorca (osoba fizyczna) może prowadzić działalność gospodarczą, nie wpisując się do rejestru (CEiDG), jeżeli przychód należny z tej działalności nie przekracza określonego limitu. Do końca ubiegłego roku limit ten był miesięczny i wynosił 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Od 1 stycznia 2026 r. limit przychodów jest obliczany kwartalnie i wynosi 225% minimalnego wynagrodzenia. Sumarycznie limit ten nie został zwiększony (75 × 3 = 225), ale kwartalne rozliczenie pozwoli na większą elastyczność przy stosowaniu tej preferencji. Warto dodać, że skoro ustawodawca posłużył się określeniem „kwartał", to chodzi tu o kwartał kalendarzowy, a nie o okres dowolnych trzech miesięcy.

Kwartalny limit kwotowy

Kwartalny limit kwotowy dla działalności nierejestrowej jest wyższy niż w ubiegłym roku ze względu na podwyżkę minimalnego wynagrodzenia, które od 1 stycznia 2026 r. wynosi 4806 zł. Od 1 stycznia 2026 r. limit ten wynosi: 10 813,50 zł (4806 zł × 225%).

eprasa.pl b910005900

Jeżeli przychód z działalności nierejestrowanej przekroczy w danym kwartale wysokość tego limitu, działalność ta staje się działalnością gospodarczą, począwszy od dnia, w którym nastąpiło to przekroczenie. Osoba wykonująca działalność nierejestrowaną powinna wówczas złożyć wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiło przekroczenie limitu przychodów.

Oczywiście osoba wykonująca działalność nierejestrowaną może złożyć wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej także w przypadku gdy spełnia warunki do prowadzenia działalności nierejestrowanej, ale mimo to decyduje się na zarejestrowanie prowadzonej działalności. Wówczas działalność ta staje się działalnością gospodarczą z dniem określonym we wniosku złożonym do CEiDG.

Definicja przychodów dla celu obliczania limitu

Nie zmienia się definicja przychodów z działalności nierejestrowanej. Nadal przychody te ustala się jako kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. Do ustalania przychodu należy prowadzić ewidencję sprzedaży.

Zakaz prowadzenia działalności nierejestrowanej

Nadal funkcjonuje zakaz prowadzenia działalności nierejestrowanej, jeżeli wcześniej (w ciągu 60 miesięcy) wykonywało się działalność gospodarczą. Przedsiębiorca, który w okresie ostatnich 60 miesięcy wykonywał działalność gospodarczą, nie może prowadzić działalności nierejestrowanej. Jeżeli podejmuje taką działalność, to powinien ją zarejestrować (złożyć wniosek o wpis do CEiDG), a działalność może wykonywać nie wcześniej niż w dniu złożenia wniosku o wpis. W praktyce dopuszczalne jest prowadzenie działalności nierejestrowanej w sytuacji, w której przedsiębiorca formalnie miał zarejestrowaną firmę, ale w ciągu ostatnich 60 miesięcy była ona zawieszona. Zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej jest liczone jak jej niewykonywanie.

Rozliczanie działalności nierejestrowanej

Prowadzenie działalności nierejestrowanej nie jest równoznaczne ze zwolnieniem go z wszelkich obowiązków. Należy zwrócić uwagę, że przedsiębiorca prowadzący działalność nierejestrowaną:

- nie jest zwolniony z podatku dochodowego (prowadzi ewidencję sprzedaży, składa roczną deklarację PIT-36, w której rozlicza przychody, koszty i podatek od tej działalności oraz płaci podatek za rok podatkowy w terminie złożenia zeznania); w celu

eprasa.pl b910005900

rozliczenia podatku dochodowego przedsiębiorca uwzględnia wyłącznie kwoty zapłacone przez klientów,

- nie musi płacić składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne ani ubezpieczenia zdrowotne z tytułu działalności gospodarczej, ale podlega ubezpieczeniom jak zleceniobiorca, jeżeli świadczy usługi na podstawie umowy zlecenia albo umowy o świadczenie usług,
- jest zwolniony podmiotowo z VAT, ale może być podatnikiem VAT w sytuacji gdy jest wyłączony ze zwolnienia podmiotowego – zob. 113 ust. 13 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT),
- może być zobowiązany do posiadania kasy fiskalnej (z wyjątkiem sytuacji gdy obejmuje go zwolnienie z tego obowiązku),
- powinien posiadać NIP, jeżeli jest zarejestrowanym podatnikiem VAT albo prowadzi sprzedaż ewidencjonowaną na kasach rejestrujących,
- ma obowiązek wystawić klientowi rachunek lub fakturę (gdy klient tego zażąda),
- podlega kontroli na podstawie ustawy o VAT i ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, a także na podstawie innych przepisów (np. UOKiK w zakresie RODO albo Sanepidu).

Wyłączenie prawa do prowadzenia działalności nierejestrowanej

Na zakończenie należy przypomnieć, że możliwość prowadzenia działalności nierejestrowanej jest przewidziana wyłącznie dla osób fizycznych prowadzących działalność jednoosobowo. Nie mogą z niej korzystać osoby wykonujące działalność w ramach spółki cywilnej.

Działalności nierejestrowanej nie mogą też co do zasady prowadzić osoby zagraniczne. Wyjątkiem są osoby zagraniczne, które mogą prowadzić działalność gospodarczą w Polsce na takich samych zasadach jak obywatele polscy. Są to np. obywatele pozostałych państw UE oraz inne osoby wymienione w art. 4 ust. 2 ustawy z 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5 i art. 17 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1480; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1168)
- art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (j.t. Dz. U. z 2025 r. poz. 89; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 621)

©℗

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego”

eprasa.pl b910005900

Marian Szałucki
doradca podatkowy

Jak opodatkować nagrodę rzeczową przyznaną w konkursie zorganizowanym dla pracowników

Firma chce zrobić konkurs tylko dla swoich pracowników, w którym wygraną będzie iPhone. Jak potraktować podatkowo taką wygraną?

Z uwagi na to, że konkurs ma mieć charakter zamknięty, gdyż mogą w nim brać udział wyłącznie pracownicy firmy, to wartość wygranego iPhona należy doliczyć do przychodów ze stosunku pracy pracownika, który go wygra. Do przychodów ze stosunku pracy zalicza się nie tylko samo wynagrodzenie, ale także nagrody, premie, nieodpłatne świadczenia i wartość nagrody rzeczowej.

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy

Kiedy wydatki na meble biurowe zalicza się do kosztów uzyskania przychodu

Firma wymieniła meble w biurze. Są to niskocenne przedmioty (każdy kosztował od 1000 zł do 2000 zł) i traktujemy je jako wyposażenie. W którym momencie zaliczyć te wydatki do kosztów uzyskania przychodu?

Zakupione przez podatnika elementy wyposażenia w postaci np. mebli zaliczamy do kosztów uzyskania przychodu w miesiącu oddania ich do użytkowania. To oznacza, że dla celów podatkowych data nabycia tych elementów wyposażenia ma drugorzędne znaczenie – z wyjątkiem sytuacji, w której data poniesienia wydatku jest tożsama z datą przyjęcia ich do używania.

Marian Szałucki
doradca podatkowy

Czy dzieci podatnika, który chce skorzystać z ulgi dla rodzin 4 plus, muszą mieć numery PESEL

Podatnik chce skorzystać z ulgi dla rodzin 4 plus, ale niektóre jego dzieci nie mają numeru PESEL. Czy w tej sytuacji może skorzystać z tego odliczenia?

Tak, przepisy regulujące ulgę dla rodzin 4 plus umożliwiają podatnikom, którzy chcą z niej skorzystać, posługiwanie się imionami, nazwiskami oraz datą urodzenia dzieci dzieci, jeżeli dzieci nie mają nadanego numeru PESEL. Nie jest konieczne posiadanie przez nie numerów PESEL, aby skorzystać z ulgi. Dane te podaje się w załączniku PIT/O.

inforlex.pl

Kompleksowa baza wiedzy

PODATKI ▪ RACHUNKOWOŚĆ ▪ SPRAWOZDAWCZOŚĆ
KADRY ▪ PŁACE ▪ HR

eprasa.pl b910005900

III. RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO

1 Proces wystawiania faktur w KSeF 2.0

KSeF

Od 1 lutego 2026 r. Krajowy System e-Faktur (dalej: KSeF) stanie się obowiązkowy dla wszystkich podatników VAT. Obowiązek wystawiania faktur w KSeF dotknie początkowo największych podatników VAT (od 1 lutego 2026 r.), ale już od 1 kwietnia 2026 r. obejmie pozostałych podatników VAT (z kilkoma wyjątkami). W publikacji przedstawiamy, w jaki sposób będzie przebiegał proces wystawiania faktur w obowiązkowym KSeF.

W KSeF będą wystawiane wyłącznie faktury ustrukturyzowane (przyjmujące postać plików XML). Jest to faktura:

- wystawiana przy użyciu struktury logicznej FA(3),
- wystawiana i otrzymywana przy użyciu KSeF,
- posiadająca przydzielony numer KSeF.

WAŻNE! Do KSeF nie będą przesyłane rachunki, faktury pro forma, noty obciążeniowe, noty uznaniowe, faktury wewnętrzne, dowody wewnętrzne i załączniki w formie nieustrukturyzowanej.

1. Data wystawienia faktury ustrukturyzowanej

KSeF określa przede wszystkim datę i czas wystawienia faktury, co jest kluczowe m.in. dla weryfikacji, czy faktura została wystawiona terminowo.

Wprowadzono zasadę, że datą wystawienia faktury ustrukturyzowanej jest:

- data przesłania faktury do KSeF – jeżeli data wystawienia faktury wskazana przez podatnika w polu P_1 jest tożsama z datą przesłania faktury do KSeF – zob. art. 106na ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) lub
- data wskazana przez podatnika na fakturze w polu P_1, jeśli data przesłania faktury do KSeF będzie późniejsza niż data wskazana na fakturze przez podatnika w polu P_1 (taka faktura zostanie uznana za fakturę wystawioną w trybie offline24).

Data wystawienia faktury będzie widoczna m.in. w Urzędowym Poświadczeniu Odbioru (UPO).

eprasa.pl b910005900

PRZYKŁAD 1.

Data wystawienia faktury w trybie online (data w polu P_1 tożsama z datą przesłania pliku XML do KSeF)

Podatnik wystawia fakturę w trybie online. W pliku faktury wskazał 1 lutego 2026 r. jako datę wystawienia faktury. W tym samym dniu podatnik (o godz. 23:50) przesłał fakturę do KSeF i została ona zarejestrowana przed północą na bramce. Numer KSeF został nadany fakturze 2 lutego 2026 r. (o godz. 00:01). Datą wystawienia faktury jest w tym przypadku data przesłania faktury do KSeF, czyli 1 lutego 2026 r. Wynika to z faktu, że data wskazana w pliku faktury jest zgodna z datą przesłania faktury do KSeF.

PRZYKŁAD 2.

Data wystawienia faktury w trybie online (data przesłania pliku XML do KSeF późniejsza niż data wskazana w polu P_1)

Podatnik wystawia fakturę w trybie online. W pliku faktury wskazał 2 lutego 2026 r. jako datę wystawienia faktury. W kolejnym dniu, 3 lutego 2026 r., podatnik przesłał fakturę do KSeF i została ona zarejestrowana w tym samym dniu na bramce. Numer KSeF został nadany fakturze 3 lutego 2026 r. Datą wystawienia faktury jest w tym przypadku data wskazana na fakturze przez podatnika w polu P_1, czyli 2 lutego 2026 r. Wynika to z faktu, że data przesłania pliku XML faktury do KSeF jest późniejsza niż data wskazana w polu P_1 na tej fakturze. Fakturę uznaje się za wystawioną w trybie offline24.

WAŻNE ! Jeżeli data wskazana w polu P_1 będzie późniejsza niż data przesłania faktury do KSeF, wówczas nastąpi odrzucenie pliku XML na bramce. Data w polu P_1 nie może być więc datą z przyszłości.

PRZYKŁAD 3.

Odrzucenie pliku XML faktury

Podatnik wystawia fakturę w trybie online. Przesłał plik XML do KSeF 2 lutego 2026 r. W polu P_1 jako datę wystawienia podatnik wskazał natomiast 3 lutego 2026 r., czyli datę z przyszłości. W przedstawionej sytuacji nastąpi odrzucenie pliku XML.

2. Odrzucenie faktury wysłanej do KSeF

KSeF:

- będzie zawsze weryfikował zgodność przesyłanego pliku XML z dedykowaną dla danego typu faktury strukturą xsd, która jest deklarowana podczas nawiązywania sesji w KSeF – FA(3), FA_RR(1) czy struktura PEF oraz
- będzie sprawdzał, czy osoba lub podmiot, która przesłała fakturę do KSeF, miała do tego odpowiednie uprawnienie.

eprasa.pl b910005900

Zatem odrzucenie faktury przez system po jej weryfikacji może wystąpić z powodu:
- niezgodności struktury pliku ze wzorem struktury logicznej lub
- z powodu wprowadzania jej do systemu przez osobę nieuprawnioną.

Jeżeli wystąpi jedna z wymienionych sytuacji, podatnik otrzyma informację o:
- dacie i czasie odrzucenia faktury – w przypadku jej niezgodności ze wzorem faktury ustrukturyzowanej albo
- braku uprawnień – w przypadku braku uprawnień do korzystania z KSeF.

Przesyłany plik XML musi być zgodny ze strukturą logiczną faktury ustrukturyzowanej – od 1 lutego 2026 r. jest to FA(3). W przypadku gdy plik XML będzie zawierał błędy, np. nie wszystkie wymagane przez strukturę pola zostaną wypełnione, plik zostanie odrzucony. W przypadku negatywnej weryfikacji system nie przydzieli numeru KSeF faktury.

WAŻNE! Odrzucenie faktury przez KSeF oznacza, że:
- faktura nie została wystawiona,
- należy zweryfikować poprawność wprowadzonych danych i ponowić wysyłkę.

MF zachęca do implementacji w systemach służących do fakturowania mechanizmów sprawdzających zgodność pliku XML ze wzorem struktury logicznej przed wysyłką pliku, co w praktyce może wyeliminować opisaną sytuację.

Faktura zostanie odrzucona przez KSeF także w przypadku gdy:
- do KSeF zostanie przesłana faktura z załącznikiem, a podmiot występujący na fakturze jako sprzedawca nie złożył wcześniej zgłoszenia w e-Urzędzie, tj. podatnik nie ma udostępnionej w API KSeF 2.0 tej funkcjonalności (lub taka funkcjonalność została mu odebrana),
- data wskazana w polu P_1 jest późniejsza niż data przesłania pliku XML do KSeF.

3. Poprawianie błędów na fakturze wysłanej do KSeF

Po przesłaniu pliku faktury do KSeF nie jest możliwe jej edytowanie w systemie. Wraz z wejściem w życie obowiązkowego KSeF jedyną formą poprawienia błędu w wystawionej fakturze ustrukturyzowanej będzie wystawienie faktury korygującej w KSeF. Od 1 lutego 2026 r. zostaną również uchylone przepisy dotyczące wystawiania not korygujących. Zatem w przypadku zidentyfikowania pomyłki w wystawionej fakturze podatnik zawsze będzie wystawiał fakturę korygującą.

WAŻNE! KSeF weryfikuje m.in. zgodność pliku XML faktury z obowiązującą strukturą logiczną faktury ustrukturyzowanej. KSeF nie dokonuje obliczeń matematycznych. Nie odrzuci faktury w przypadku wystąpienia na niej błędów rachunkowych (np. gdy dana faktura będzie zawierała nieprawidłowo wyliczoną kwotę VAT w stosunku do wskazanej na tej fakturze kwoty netto). Tego typu weryfikacje mogą jednak odbywać się na poziomie danej aplikacji do wystawiania e-Faktur.

eprasa.pl b910005900

W KSeF nie jest możliwe anulowanie wystawionej faktury. Anulowanie faktury nie jest możliwe również w przypadku, gdy faktura została wystawiona na błędnego nabywcę (błędny identyfikator podatkowy NIP w polu Podmiot2/DaneIdentyfikacyjne/NIP). W tej sytuacji należy wystawić:

1) fakturę korygującą „do zera" i
2) nową fakturę pierwotną zawierającą poprawne dane (w tym poprawny identyfikator podatkowy NIP) nabywcy.

W opisanej sytuacji nie należy wystawiać faktury korygującej błędny numer NIP na inny prawidłowy, gdyż w KSeF nie wystąpi sytuacja, że fakturę odebrał podmiot będący rzeczywistą stroną transakcji, a jedynie jego numer NIP, podany w tej fakturze był błędny. Wynika to z uwarunkowań systemowych. Faktura z błędnym NIP nabywcy zostanie po przetworzeniu udostępniona podmiotowi o takim numerze NIP (mimo iż to nie on jest faktycznym nabywcą towaru).

Faktury wystawione w KSeF są przechowywane w systemie przez okres 10 lat od końca roku, w którym faktura została wystawiona. Po tym czasem zostaną automatycznie usunięte. Podatnicy nie mają możliwości samodzielnego usunięcia wystawionej faktury z systemu, niezależnie, czy faktura była wystawiona prawidłowo czy nieprawidłowo.

4. Wizualizacja faktury

Założeniem KSeF jest, że faktura będzie otrzymywana przez nabywcę krajowego posiadającego identyfikator podatkowy NIP przy użyciu systemu. Niemniej, w kilku ustawowo określonych sytuacjach, wystąpi obowiązek przekazania nabywcy faktury w sposób uzgodniony (np. jako wydruk lub plik pdf). Przypadki te określa w szczególności art. 106gb ust. 4 ustawy o VAT. Jest to np. sytuacja, gdy nabywcą będzie podmiot zagraniczny, konsument czy inny podmiot nieposiadający NIP.

Wzór wizualizacji. W momencie wprowadzenia obowiązkowego KSeF nie zostanie wprowadzony jeden obowiązujący wzór wizualizacji e-Faktury w przypadku przekazywania faktury nabywcy w sposób uzgodniony lub w sytuacji posługiwania się fakturą ustrukturyzowaną poza systemem. Dostawcy aplikacji do wystawiania faktur mogą tworzyć własne wizualizacje, dostosowane do potrzeb swoich klientów.

E-Fakturę można zwizualizować (np. w postaci pliku pdf) także w bezpłatnych narzędziach oferowanych przez MF – tj. w Aplikacji Podatnika KSeF, aplikacji mobilnej KSeF czy aplikacji e-mikrofirma.

O sposobie prezentacji poszczególnych danych na wizualizacji decyduje wystawca faktury/integrator systemu.

Jak wynika z podręcznika KSeF wydanego przez MF:

MF *Nie jest zalecane postępowanie polegające na przesyłaniu do KSeF pliku xml zawierającego tylko podstawowe dane wymagane przepisami, przy jednoczesnym wskazywaniu wszystkich danych dodatkowych tylko na wizualizacji (np. terminów czy formy płatności, numeru rachunku bankowego czy dodatkowych informacji o przedmiocie transakcji). Taki sposób postępowania uniemożliwiałby nabywcy zapisanie wszystkich danych faktury*

eprasa.pl b910005900

w systemie z uwagi na ich brak w treści pliku XML. Utrudniłoby to również automatyzację procesów związanych z zaksięgowaniem faktury zakupowej i nie pozwalałoby w pełni realizować celów wynikających z wdrożenia KSeF, związanych z brakiem konieczności ręcznego wprowadzania danych do systemów. Z tego też względu MF zachęca do pełnego wykorzystywania możliwości, które daje wzór e-Faktury. Należy zwrócić uwagę, że struktura logiczna FA(3) umożliwia prezentację dodatkowych danych w formie ustrukturyzowanej (np. w polu DodatkowyOpis czy elementach tj. Platnosc, Rozliczenie, WarunkiTransakcji).

Dodatkowe dane na wizualizacji. Wizualizacja, poza danymi znajdującymi się w pliku XML, może zawierać dodatkowe dane typu logo firmy czy np. kontakt do biura obsługi klienta, które z punku widzenia systemowego nie mają znaczenia.

Kod QR. Posługiwanie się fakturą ustrukturyzowaną poza KSeF wymaga również opatrzenia jej kodem QR (z odpowiednim napisem zawierającym numer KSeF faktury), a w przypadku faktur wystawianych w trybie offline i nieprzesłanych jeszcze do KSeF dwoma kodami QR (z napisami „OFFLINE" i „CERTYFIKAT").

Dodatkowe adnotacje. W KSeF struktura logiczna jest skonstruowana w ten sposób, że podatnik musi zadeklarować, czy dana adnotacja występuje na fakturze czy nie. Na wizualizacji faktury podatnik podaje wyłącznie informacje o dodatkowych adnotacjach, jeżeli takie występują (chodzi o adnotacje typu: „metoda kasowa", „samofakturowanie", „odwrotne obciążenie").

Wizualizacja w języku obcym. Wizualizacja e-Faktury może zawierać informacje w języku obcym. Możliwe jest wystawienie faktury w języku polskim (tj. plik XML w języku polskim), a następnie jej zwizualizowanie w języku obcym lub np. zastosowanie wizualizacji w dwóch językach równocześnie. Kluczowe jest jednak, aby dane umieszczone na wizualizacji (w języku obcym) pod względem merytorycznym odpowiadały zawartości pliku XML faktury w języku polskim.

Nie ma również przeszkód, aby plik XML faktury przesyłany do KSeF zawierał dane przygotowane w języku obcym.

5. Potwierdzenie transakcji

Wydanie potwierdzenia transakcji nie jest regulowane przepisami z uwagi na fakt, że nie wiąże się z żadnymi nowymi obowiązkami dla podatników. Wprowadzenie tego rozwiązania jest odpowiedzią na potrzeby rynku, a korzystanie z niego jest w pełni dobrowolne. Potwierdzenie transakcji będzie mogło być wydane w obu funkcjonujących w KSeF trybach wystawiania faktur: online i offline. Szczególnie przydatne będzie to np. w przypadku dokonywania sprzedaży w sklepach stacjonarnych czy na stacjach benzynowych, gdzie klient oczekuje przy kasie na dokument potwierdzający transakcję (fakturę). Wydanie potwierdzenia transakcji zabezpieczy więc interes nabywcy w sytuacjach, gdy wystawiona w trybie online lub offline faktura nie posiada jeszcze numeru KSeF. Dzięki zamieszczonym na potwierdzeniu transakcji kodom QR możliwy będzie m.in. dostęp do faktury i weryfikacja jej danych.

Należy zaznaczyć, że potwierdzenie transakcji, z uwagi na swój zakres elementów, nie będzie fakturą w rozumieniu art. 2 pkt 32 ustawy o VAT ani fakturą uproszczoną w rozumieniu

eprasa.pl b910005900

przepisów rozporządzenia w sprawie wystawiania faktur. Dokument ten powinien posiadać nazwę „potwierdzenie transakcji" oraz musi zawierać tylko następujące elementy:

- podstawowe dane stron transakcji, tj. dane sprzedawcy (Podmiot1):
  – nazwę,
  – identyfikator podatkowy NIP,
  – adres,
- dane nabywcy (Podmiot2)
  – nazwę,
  – identyfikator podatkowy NIP/inny identyfikator lub informację o braku identyfikatora,
  – adres,
- numer faktury nadany przez podatnika (wartość z pola P_2),
- kwotę należności ogółem (wartość z pola P_15),
- dwa kody QR/linki, z czego pierwszy zapewnia dostęp do faktury i weryfikację danych z faktury, a drugi pozwala na weryfikację wystawcy faktury. Nad pierwszym kodem QR zamieszcza się napis „sprawdź fakturę w KSeF", a nad drugim „zweryfikuj wystawcę faktury".

PRZYKŁAD 4.

Dokument potwierdzenia transakcji

POTWIERDZENIE TRANSAKCJI

do faktury nr FV/1/02/2026

Dane sprzedawcy	Dane nabywcy
NIP: 9999999999	**NIP:** 1111111111
Nazwa: XYZ Sp. z o.o.	**Nazwa:** BCD Sp. z o.o.
Adres: Ul. Szara 5	**Adres:** Ul. Zielona 3
11-111 Warszawa	77-777 Katowice

Kwota należności ogółem: 1023, 00 zł

Sprawdź fakturę w KSeF:

Zweryfikuj wystawcę faktury:

Krajowy System e-Faktur

eprasa.pl b910005900

Pod kodami QR/linkami nie zamieszcza się natomiast żadnych napisów (np. „OFFLINE" czy „CERTYFIKAT"), niezależnie od trybu, w którym jest wystawiana faktura, której to potwierdzenie transakcji dotyczy.

W ramach wymienionych elementów potwierdzenia transakcji znajdują się więc m.in. dane, które umożliwią nabywcy za pomocą kodu QR/linku dostęp do faktury w KSeF, bez konieczności uwierzytelnienia w systemie.

6. Konieczność prawidłowego wypełniania struktury logicznej FA(3)

Od 1 lutego 2026 r. faktury ustrukturyzowane będą wystawiane przy użyciu struktury logicznej FA(3).

Programy fakturujące na podstawie wprowadzonych przez wystawcę, w danej aplikacji, danych faktury (m.in. dane sprzedawcy, nabywcy, nazwa towaru lub usługi, cena jednostkowa, stawka, podsumowania kwot itp.) będą tworzyć na tej podstawie plik XML zgodny ze wzorem FA(3) opublikowanym przez MF. Przygotowany plik XML będzie wysyłany do KSeF. Jeśli plik XML nie będzie zgodny ze wzorem, nie zostanie przyjęty do KSeF, co oznacza, że faktura nie zostanie skutecznie wystawiona.

WAŻNE! Broszura informacyjna dotycząca struktury logicznej FA(3) została opublikowana jako dodatek do „Mk" nr 10/2025 i jest dostępna po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty).

Przedstawiamy sposoby wykorzystania struktury FA(3) w kontekście różnych rodzajów wystawianych faktur i transakcji, które dokumentują.

6.1. Prawidłowy zapis identyfikatorów podatkowych

6.1.1. Brak znaków rozdzielających w numerze NIP

Identyfikatory NIP występujące m.in. w elementach:

- Podmiot1/DaneIdentyfikacyjne,
- Podmiot2/DaneIdentyfikacyjne,
- Podmiot3/DaneIdentyfikacyjne,
- PodmiotUpowazniony/DaneIdentyfikacyjne

należy zapisywać jako ciąg kolejno po sobie następujących cyfr, bez spacji i innych znaków rozdzielających.

eprasa.pl b910005900

Tabela 1. Sposób prezentacji w strukturze FA(3) identyfikatora podatkowego NIP

Nazwa pola	Przykład prawidłowego zapisu	Przykład nieprawidłowego zapisu
NIP	9999999999	999-999-99-99

6.1.2. Wydzielenie dwuliterowego prefiksu sprzedawcy „PL" w osobnym polu

W przypadku transakcji, dla których sprzedawca (Podmiot1) jest zobowiązany do podania na fakturze dwuliterowego kodu (prefiksu) kraju „PL" (np. wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów, świadczenie usług na rzecz podatnika podatku od wartości dodanej, do których ma zastosowanie art. 28b ustawy o VAT), kod należy wyodrębnić w osobnym polu Podmiot1/PrefiksPodatnika.

Tabela 2. Sposób prezentacji w strukturze FA(3) dwuliterowego prefiksu sprzedawcy

Nazwa pola	Przykład prawidłowego zapisu	Przykład nieprawidłowego zapisu
PrefiksPodatnika	PL	* Pole pozostało niewypełnione
NIP	9999999999	PL9999999999

6.1.3. Wydzielenie dwuliterowego prefiksu nabywcy w osobnym polu

W przypadku transakcji, dla których sprzedawca jest zobowiązany wskazać na fakturze dwuliterowy kod (prefiks) nabywcy VAT UE (np. wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów, świadczenie usług na rzecz podatnika podatku od wartości dodanej, do których ma zastosowanie art. 28b ustawy o VAT) – kod kraju kontrahenta należy wskazać w polu KodUE (element Podmiot2/DaneIdentyfikacyjne), a numer identyfikacyjny kontrahenta nadany na cele podatku od wartości dodanej w polu NrVatUE.

Tabela 3. Sposób prezentacji w strukturze FA(3) dwuliterowego prefiksu oraz numeru identyfikacyjnego nabywcy

Nazwa pola	Przykład prawidłowego zapisu	Przykład nieprawidłowego zapisu
KodUE	DE	* Pole pozostało niewypełnione
NrVatUE	9999999999	* Pole pozostało niewypełnione
KodKraju	* Pole pozostało niewypełnione	DE
NrID	* Pole pozostało niewypełnione	9999999999

eprasa.pl b910005900

6.1.4. Identyfikator podatkowy nabywcy ujęty w polu NIP

W przypadku wystawienia faktury na rzecz nabywcy posługującego się polskim identyfikatorem podatkowym NIP kluczowe jest, aby identyfikator ten został wpisany w polu NIP (element Podmiot2/DaneIdentyfikacyjne), ponieważ na tej podstawie faktura przesyłana do KSeF będzie mogła być udostępniona nabywcy w tym systemie. Nie należy podawać polskiego identyfikatora podatkowego NIP w innych polach, np. w polu NrID.

Tabela 4. Sposób prezentacji w strukturze FA(3) identyfikatora podatkowego NIP

Nazwa pola	Przykład prawidłowego zapisu	Przykład nieprawidłowego zapisu
NIP	9999999999	* Pole pozostało niewypełnione
NrID	* Pole pozostało niewypełnione	9999999999

6.1.5. Identyfikator kontrahenta z kraju trzeciego ujęty w polach KodKraju i NrID

W przypadku transakcji, w których nabywcą (Podmiot2) jest podmiot z siedzibą w kraju trzecim, nie jest obowiązkowe wskazywanie na fakturze jego identyfikatora podatkowego nadanego na cele podatku o podobnym charakterze. W tym przypadku wystarczające jest wpisanie w polu BrakID wartości „1", co oznacza, że nabywca nie posiada identyfikatora podatkowego lub identyfikator ten nie występuje na fakturze.

Jeżeli natomiast nabywca z kraju trzeciego posiada identyfikator, a sprzedawca zdecydował się zawrzeć go na fakturze, wtedy wypełnia pole NrID oraz fakultatywnie KodKraju. Nie zaleca się łączenia w polu NrID identyfikatora podatkowego z kodem kraju.

Tabela 5. Sposób prezentacji w strukturze FA(3) identyfikatora podatkowego kontrahenta z kraju trzeciego

Nazwa pola	Przykład prawidłowego zapisu	Przykład nieprawidłowego zapisu
KodKraju	CH	* Pole pozostało niewypełnione
NrID	9999999999	CH9999999999

6.1.6. Sposób prezentacji w strukturze FA(3), przypadku gdy nabywca jest konsumentem

W przypadku transakcji, w których nabywcą (Podmiot2) jest osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej (konsument), nie podaje się jego identyfikatora podatkowego NIP. W tym przypadku wystarczające jest wpisanie w polu BrakID wartości „1", co oznacza, że nabywca nie posiada identyfikatora podatkowego lub identyfikator ten nie występuje na fakturze.

eprasa.pl b910005900

Tabela 6. Sposób prezentacji w strukturze FA(3) przypadku, gdy nabywca jest konsumentem

Nazwa pola	Przykład prawidłowego zapisu
BrakID	1

6.2. Faktura zawierająca dane podmiotów trzecich

Struktura logiczna e-Faktury zawiera w swojej konstrukcji część Podmiot3, w której podatnik może wskazać dane podmiotów związanych z fakturą, innych niż sprzedawca (wskazany w części Podmiot1) oraz innych niż nabywca (wskazany w części Podmiot2).

W części Podmiot3 można wskazać m.in.:

- dane identyfikacyjne podmiotu trzeciego (NIP, imię i nazwisko lub nazwę),
- adres oraz adres korespondencyjny podmiotu trzeciego,
- dane kontaktowe podmiotu trzeciego (numer telefonu, adres e-mail),
- rolę podmiotu trzeciego.

Rolę podmiotu trzeciego można wskazać w polu Rola, podając:

„1" – Faktor – w przypadku gdy na fakturze występują dane faktora,

„2" – Odbiorca – w przypadku gdy na fakturze występują dane jednostek wewnętrznych, oddziałów wyodrębnionych w ramach nabywcy, które same nie stanowią nabywcy w rozumieniu ustawy o VAT,

„3" – Podmiot pierwotny – w przypadku gdy na fakturze występują dane podmiotu będącego w stosunku do podatnika podmiotem przejętym lub przekształconym, który dokonywał dostawy lub świadczył usługę (z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 106j ust. 2 pkt 3 ustawy o VAT, gdy dane te wykazywane są w części Podmiot1K),

„4" – Dodatkowy nabywca – w przypadku gdy na fakturze występują dane kolejnych (innych niż wymieniony w części Podmiot2) nabywców,

„5" – Wystawca faktury – w przypadku gdy na fakturze występują dane podmiotu wystawiającego fakturę w imieniu podatnika (nie dotyczy przypadku, gdy wystawcą faktury jest nabywca),

„6" – Dokonujący płatności – w przypadku gdy na fakturze występują dane podmiotu regulującego zobowiązanie w miejsce nabywcy,

„7" – Jednostka samorządu terytorialnego – wystawca,

„8" – Jednostka samorządu terytorialnego – odbiorca,

„9" – Członek grupy VAT – wystawca,

„10" – Członek grupy VAT – odbiorca,

„11" – Pracownik.

eprasa.pl b910005900

Jeżeli podatnik chce zawrzeć na fakturze dane podmiotu trzeciego o roli innej niż jedna z wymienionych, wówczas może wskazać „1" w polu RolaInna, a w polu OpisRoli opisać tę rolę.

Możliwe jest więc wystawienie w KSeF faktury, która poza danymi sprzedawcy i nabywcy będzie zawierała np. dane faktora, płatnika czy oddziału podatnika. Faktura ustrukturyzowana może zawierać dane wielu podmiotów trzecich (maksymalnie stu).

Jeżeli jeden podmiot trzeci będzie występował na fakturze w dwóch różnych rolach, wówczas podatnik może wypełnić element Podmiot3 dwa razy (dla każdej roli osobno) lub jeden raz, korzystając z opcji wskazania roli innej podmiotu trzeciego, która będzie w tym przypadku zawierać opis dwóch ról.

6.2.1. Faktura zawierająca dane kilku nabywców

W KSeF możliwe jest wystawienie faktury na więcej niż jednego nabywcę. W tym celu:

- dane pierwszego nabywcy należy uwzględnić w elemencie Podmiot2 struktury logicznej FA(3),
- dane drugiego (i każdego kolejnego) nabywcy należy ująć w elemencie Podmiot3 struktury FA(3), wskazując w polu Rola – „4" (dodatkowy nabywca).

Z myślą o fakturach wystawianych na kilku nabywców stworzone zostało również pole Udział.

Jest to pole, w którym można zawrzeć procentowy udział dodatkowego nabywcy (wymienionego w części Podmiot3).

Różnica między wartością 100% a sumą udziałów dodatkowych nabywców jest udziałem nabywcy wymienionego w części Podmiot2. W przypadku niewypełnienia pola przyjmuje się, że udziały występujących na fakturze nabywców są równe. KSeF nie sprawdza tego pola, tzn. nie bada, czy łączna wartość udziałów daje 100%.

6.2.2. Faktura zawierająca dane zakładu lub wyodrębnionej jednostki wewnętrznej podatnika

W strukturze logicznej e-Faktury FA(3) w elemencie Podmiot3/DaneIdentyfikacyjne funkcjonuje pole IDWew. Jest to pole, w którym wskazuje się unikalny identyfikator zakładu (oddziału) osoby prawnej lub innej wyodrębnionej jednostki wewnętrznej podatnika.

Wskazany w polu IDWew identyfikator umożliwia identyfikację tej jednostki w KSeF na cele funkcjonowania opisanego modelu uprawnień. Aby osoba uprawniona do dostępu do faktur (w ramach danego zakładu (oddziału)/ jednostki wewnętrznej podatnika) mogła uzyskać dostęp w KSeF do faktur zakupu (w których nabywcą jest podatnik, ale dotyczą one danego zakładu/jednostki wewnętrznej tego podatnika), w strukturze FA(3) wskazuje się m.in.:

- dane nabywcy (podatnika), w tym jego identyfikator podatkowy NIP w części Podmiot2,

eprasa.pl b910005900

- dane zakładu (oddziału) osoby prawnej lub innej wyodrębnionej jednostki wewnętrznej podatnika, w tym w szczególności jej unikalny identyfikator wewnętrzny (w polu IDWew) w części Podmiot3.

Aby osoba uprawniona do wystawiania faktur (w ramach danego zakładu (oddziału)/jednostki wewnętrznej) mogła wystawić w KSeF fakturę (w której sprzedawcą jest podatnik, ale dotyczy ona sprzedaży danego zakładu (oddziału)/jednostki wewnętrznej), na fakturach sprzedaży należy ująć m.in.:

- identyfikator podatkowy NIP podatnika (sprzedawcy) w polu Podmiot1,
- dane zakładu (oddziału) osoby prawnej lub innej wyodrębnionej jednostki wewnętrznej podatnika, w tym w szczególności jej unikalny identyfikator wewnętrzny (w polu IDWew) w części Podmiot3. Powyższe rozwiązanie umożliwi także dostęp do faktury sprzedażowej osobie uprawnionej do dostępu do faktur w ramach danego zakładu (oddziału)/jednostki wewnętrznej podatnika).

6.3. Dodatkowe informacje o przedmiocie sprzedaży

Faktura powinna zawierać między innymi nazwę (rodzaj) towaru lub usługi (zob. art. 106e ust. 1 pkt 7 ustawy o VAT). Informacje w tym zakresie uwzględnia się w strukturze FA(3) w polu P_7 znajdującym się w części FaWiersz. Maksymalna liczba znaków w polu P_7 wynosi 512.

Biorąc pod uwagę różnorodność transakcji mogących wystąpić w obrocie gospodarczym, w strukturze FA(3) przewidziano kilka dodatkowych pól, w których można zawrzeć dodatkowe dane dotyczące dostarczanego towaru lub świadczonej usługi.

Są to pola fakultatywne znajdujące się na poziomie wiersza faktury, tj.:

- Indeks – pole przeznaczone jest do wpisania wewnętrznego kodu towaru lub usługi nadanego przez podatnika albo dodatkowego opisu towaru lub usługi, składające się maksymalnie z 50 znaków,
- GTIN – globalny numer jednostki handlowej, pole składające się maksymalnie z 20 znaków,
- PKWiU – symbol Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług, pole składające się maksymalnie z 50 znaków,
- CN – symbol Nomenklatury Scalonej, pole składające się maksymalnie z 50 znaków,
- PKOB – symbol Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych, pole składające się maksymalnie z 50 znaków.

Struktura logiczna e-Faktury przewiduje również pole DodatkowyOpis (w części Fa) przeznaczone dla wykazywania dodatkowych danych na fakturze, w tym wymaganych przepisami prawa, dla których nie przewidziano innych pól/elementów.

Powyższa konstrukcja umożliwia podatnikom zawarcie na fakturze wszelkich dodatkowych danych, w tym specyficznych dla danej branży. W szczególności pole

eprasa.pl b910005900

może być wykorzystywane przy wystawianiu faktur za dostawę mediów czy usługi telekomunikacyjne, w celu przedstawienia informacji o zużyciu, numerze licznika, adresie punktu poboru itp. (gdy podatnik nie wykazuje tych danych w elemencie Zalacznik).

6.4. Faktura dokumentująca sprzedaż zwolnioną od podatku

Jeżeli faktura dokumentuje sprzedaż zwolnioną z podatku na podstawie art. 43 ust. 1, art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o VAT lub przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3 ustawy o VAT, to nie zawiera:

- stawki podatku,
- sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku,
- kwoty podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku.

W strukturze e-Faktury przewidziano jednak pole P_13_7 (element Fa), w którym można uwzględnić sumę wartości sprzedaży zwolnionej od podatku. Z kolei w elemencie FaWiersz w polu P_12 (stawka podatku) możliwe jest wskazanie oznaczenia „zw". Wypełnienie powyższych danych w fakturze nie jest obowiązkowe, ale jest zalecane.

Warto również zwrócić uwagę, że struktura logiczna e-Faktury zawiera w swojej konstrukcji część Fa/Adnotacje, która umożliwia podanie podstawy prawnej zastosowanego zwolnienia od podatku:

- w polu P_19A – wskazuje się przepis ustawy o VAT albo aktu wydanego na podstawie ustawy o VAT, na podstawie którego podatnik stosuje zwolnienie od podatku (np. „art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o podatku od towarów i usług"),
- w polu P_19B – wskazuje się przepis dyrektywy 2006/112/WE, który zwalnia od podatku taką dostawę towarów lub takie świadczenie usług,
- w polu P_19C – podaje się inną podstawę prawną wskazującą na to, że dostawa towarów lub świadczenie usług korzysta ze zwolnienia od podatku.

WAŻNE! Struktura logiczna umożliwia wypełnienie tylko jednego z ww. pól. W przypadku gdyby faktura dokumentowała sprzedaż objętą dwoma różnymi podstawami zwolnienia (np. jednocześnie na podstawie ustawy o VAT oraz dyrektywy), wówczas można opisać te podstawy prawne łącznie, w jednym z ww. pól. Każde z pól P_19A, P_19B, P_19C zawiera maksymalnie 256 znaków, więc ich długość umożliwia ten sposób prezentacji danych.

eprasa.pl b910005900

6.5. Faktura walutowa

Struktura logiczna FA(3) umożliwia podatnikom wystawianie faktur w walucie obcej.

Zgodnie z art. 106e ust. 11 ustawy o VAT kwoty podatku wykazuje się w złotych. Kwoty podatku wyrażone w walucie obcej wykazuje się w złotych przy zastosowaniu zasad przeliczania na złote, przyjętych dla przeliczania kwot stosowanych do określenia podstawy opodatkowania.

Wystawiając fakturę w walucie obcej, podatnik powinien:

- w polu KodWaluty – wpisać kod waluty (ISO 4217) np. „EUR",
- w przypadku sprzedaży w stawce 23% – wpisać w polach P_13_1 (suma wartości sprzedaży netto w przypadku stawki 23%) i P_14_1 (kwota podatku od sumy wartości sprzedaży netto w stawce 23%) kwoty określone w walucie obcej, a w polu P_14_1W kwotę podatku od sumy wartości netto, przeliczoną na polskie złote,
- w przypadku sprzedaży w stawce 8% – wpisać w polach P_13_2 (suma wartości sprzedaży netto w przypadku stawki 8%) i P_14_2 (kwota podatku od sumy wartości sprzedaży netto w stawce 8%) kwoty określone w walucie obcej, a w polu P_14_2W kwotę podatku od sumy wartości netto, przeliczoną na polskie złote,
- w przypadku sprzedaży w stawce 5% – wpisać w polach P_13_3 (suma wartości sprzedaży netto w przypadku stawki 5%) i P_14_3 (kwota podatku od sumy wartości sprzedaży netto w stawce 5%) kwoty określone w walucie obcej, a w polu P_14_3W kwotę podatku od sumy wartości netto, przeliczoną na polskie złote,
- w przypadku sprzedaży objętej ryczałtem dla taksówek osobowych – wpisać w polach P_13_4 (suma wartości sprzedaży netto objętej ryczałtem dla taksówek osobowych) i P_14_4 (kwota podatku od sumy wartości sprzedaży netto objętej ryczałtem dla taksówek osobowych) kwoty określone w walucie obcej, a w polu P_14_4W kwotę podatku od sumy wartości netto, przeliczoną na polskie złote.

Zatem w takiej fakturze kwoty określone są wyłącznie w walucie obcej i jedynie kwota podatku w polu P_14_xW przeliczona jest na polskie złote, zgodnie z art. 106e ust. 11 ustawy o VAT.

Dodatkowo na fakturze możliwe jest wskazanie kursu waluty właściwego dla danej pozycji faktury. Służy do tego pole FaWiersz/KursWaluty, a w przypadku faktur zaliczkowych pole Fa/KursWalutyZ lub Fa/ZaliczkaCzesciowa/KursWalutyZW (w przypadku faktury dokumentującej np. kilka otrzymanych zaliczek). Każde z ww. pól może zawierać maksymalnie 6 miejsc po kropce.

6.6. Faktura zaliczkowa

Struktura logiczna e-Faktury umożliwia wystawienie m.in. faktury zaliczkowej.

Charakterystyczne elementy tego typu dokumentu (poza podstawowymi jej danymi) to w szczególności:

eprasa.pl b910005900

- data otrzymania całości lub części zapłaty przed wykonaniem usługi lub dokonaniem dostawy towarów (o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury) – ujęta w polu P_6 lub
- daty otrzymania całości lub części zapłaty przed wykonaniem usługi lub dokonaniem dostawy towarów – ujęte w elemencie ZaliczkaCzesciowa (który może wystąpić w strukturze maksymalnie 31 razy) i dotyczy wyłącznie sytuacji, gdy:
  - jedna faktura dokumentuje otrzymanie więcej niż jednej zaliczki – wtedy w przypadku dokumentowania np. dwóch zaliczek jedną fakturą zaliczkową element zostanie wypełniony dwa razy (data otrzymania danej zapłaty zostanie wskazana w polu P_6Z, a kwota zapłaty kwoty w polu P_15Z; fakultatywnie można wypełnić także pole KursWalutyZW (kurs waluty stosowany do wyliczenia kwoty podatku, w przypadku gdy otrzymano zaliczkę w walucie obcej),
  - faktury, o której mowa w art. 106e ust. 1a ustawy o VAT (tj. gdy zaliczka oraz usługa/dostawa miały miejsce w tym samym miesiącu i podatnik zdecydował, iż nie wystawia odrębnej faktury zaliczkowej, a w fakturze dokumentującej usługę/dostawę będą podawane dane dotyczące otrzymanej zapłaty);
- w polu RodzajFaktury wskazane oznaczenie „ZAL" (faktura dokumentująca otrzymanie zapłaty lub jej części przed dokonaniem czynności oraz faktura wystawiona w związku z art. 106f ust. 4 ustawy o VAT – tj. faktura zaliczkowa);
- wypełnione pola dotyczące podsumowania podstawy opodatkowania oraz kwot podatku w zależności od właściwej stawki podatku, w odniesieniu do kwoty otrzymanej zaliczki (P_13_1, P_14_1, P_14_1W, P_13_2, P_14_2, P_14_2W itp.);
- kwota należności ogółem (kwota otrzymanej zapłaty, czyli wartość zaliczki) dokumentowana fakturą, wskazana w polu P_15 (jeżeli faktura dokumentuje kilka zaliczek to pole P_15 obejmuje sumę pól P_15Z);
- wypełniony element FakturaZaliczkowa (w przypadku gdy wystawiono więcej niż jedną fakturę dokumentującą otrzymanie części zapłaty, a faktury te obejmują łącznie całą zapłatę, ostatnia z tych faktur powinna zawierać dane wcześniej wystawionych faktur zaliczkowych);
- wypełniony element Zamowienie;
- pominięty element FaWiersz.

6.7. Faktura rozliczająca

Struktura logiczna e-Faktury umożliwia wystawienie m.in. faktury rozliczającej.

Charakterystyczne elementy tego typu dokumentu (poza podstawowymi danymi faktury) to w szczególności:

- w polu RodzajFaktury wskazane oznaczenie „ROZ" (faktura wystawiona w związku z art. 106f ust. 3 ustawy o VAT, tj. faktura rozliczająca),

eprasa.pl b910005900

- wypełnione pola dotyczące podsumowania podstawy opodatkowania oraz kwot podatku w zależności od właściwej stawki podatku (P_13_1, P_14_1, P_14_1W, P_13_2, P_14_2, P_14_2W itp.), odnoszące się wyłącznie do kwoty pozostałej do zapłaty (czyli kwoty zapłaty końcowej), ponieważ w fakturze wystawianej po wydaniu towaru lub wykonaniu usługi sumę wartości towarów lub usług pomniejsza się o wartość otrzymanych części zapłaty, a kwotę podatku pomniejsza się o sumę kwot podatku wykazanego w fakturach dokumentujących otrzymanie części zapłaty,
- kwota należności ogółem (kwota pozostała do zapłaty) ujęta w polu P_15,
- wypełniona sekcja ZaliczkaCzesciowa, w której wskazuje się dane dotyczące otrzymanej zaliczki, w przypadku faktury, o której mowa w art. 106e ust. 1a ustawy o VAT (tj. faktury rozliczającej, wystawianej po wydaniu towaru lub wykonaniu usługi, w przypadku gdy – zgodnie z art. 106b ust. 1a ustawy o VAT – podatnik nie wystawił faktury zaliczkowej),
- wypełniony element FakturaZaliczkowa (jeżeli wystawiona wcześniej faktura zaliczkowa nie obejmuje całej zapłaty, faktura rozliczająca powinna również zawierać numery identyfikujące w KSeF faktury wystawione przed wydaniem towaru lub wykonaniem usługi, a w przypadku faktur innych niż faktury ustrukturyzowane – numery tych faktur),
- pominięty element Zamowienie,
- wypełniony element FaWiersz (zawierający pełne wartości dotyczące przedmiotu transakcji).

6.8. Faktura końcowa „zerowa”

Jeśli podatnik otrzymał 100% zapłaty na poczet dostawy towarów lub świadczenia usługi oraz wystawił w związku z tym fakturę zaliczkową, podatnik ten nie ma obowiązku wystawienia po wydaniu towaru lub wykonaniu usługi faktury rozliczającej (końcowej). Obowiązujące przepisy prawa podatkowego nie zabraniają jednak wystawiania faktur końcowych, które są dodatkowym dowodem potwierdzającym dokonanie sprzedaży, i z których wynikać będzie, że należność w całości została uregulowana. Jeżeli podatnik wystawi fakturę końcową w momencie wydania towaru lub wykonania usługi, gdy wcześniej do danej transakcji wystawił fakturę zaliczkową (100%), w takiej fakturze rozliczającej powinien zostać „wyzerowany podatek”. Dodatkowo taka faktura powinna zawierać numer faktury wystawionej przed dokonaniem dostawy lub wykonaniem usługi (numer faktury zaliczkowej).

Przekładając powyższe założenia na rozwiązania przewidziane w strukturze FA(3), wystawiając fakturę rozliczającą „zerową”, podatnik:

- w części Fa:
  – w polu RodzajFaktury zastosuje oznaczenie „ROZ”,
  – w polu P_15 (kwota należności ogółem wynikająca z faktury) wskaże „0”,

eprasa.pl b910005900

– w części FakturaZaliczkowa ujmie numer faktury zaliczkowej oraz znacznik faktury zaliczkowej wystawionej poza KSeF lub numer KSeF faktury zaliczkowej (jeśli była wystawiona w KSeF);

- w części FaWiersz wskaże pełne wartości dotyczące przedmiotu transakcji (w szczególności cenę jednostkową netto/brutto i wartość sprzedaży netto/brutto);
- pominie element Zamowienie.

6.9. Faktura VAT marża

Konstrukcja struktury FA(3) umożliwia wystawianie przez podatnika faktur dokumentujących sprzedaż dokonywaną w ramach procedury VAT marża, dotyczących:

- świadczenia usług turystyki,
- dostawy towarów używanych,
- dostawy dzieł sztuki,
- dostawy przedmiotów kolekcjonerskich i antyków.

Faktura dokumentująca sprzedaż w procedurze VAT marża nie zawiera m.in. ceny jednostkowej towaru lub usługi bez kwoty podatku (ceny jednostkowej netto), wartości dostarczonych towarów lub wykonanych usług objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartości sprzedaży netto), stawki podatku, sumy wartości sprzedaży netto w podziale na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku i kwoty podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku.

Biorąc pod uwagę budowę struktury FA(3), podatnik, wystawiając fakturę w procedurze VAT marża, w części Fa:

- w polu P_13_11 – może wskazać sumę wartości sprzedaży w procedurze marży, o której mowa w art. 119 i art. 120 ustawy o VAT (postępowanie zalecane);
- w polu P_15 – uwzględnia kwotę należności ogółem na fakturze;
- w elemencie Adnotacje deklaruje, że sprzedaż nastąpiła w procedurze VAT marża (znacznik „1” w polu P_PMarzy) oraz wskazuje „1” w polu:
  – P_PMarzy_2 – w przypadku świadczenia usług turystyki, dla których podstawę opodatkowania stanowi marża, aby faktura dokumentująca świadczenie zawierała oznaczenie „procedura marży dla biur podróży”,
  – P_PMarzy_3_1 – w przypadku dostawy towarów używanych, dla których podstawę opodatkowania stanowi marża, aby faktura dokumentująca dostawę zawierała oznaczenie „procedura marży – towary używane”,
  – P_PMarzy_3_2 – w przypadku dostawy dzieł sztuki, dla których podstawę opodatkowania stanowi marża, aby faktura dokumentująca dostawę zawierała oznaczenie „procedura marży – dzieła sztuki”,

eprasa.pl b910005900

– P_PMarzy_3_3 – w przypadku dostawy przedmiotów kolekcjonerskich i antyków, dla których podstawę opodatkowania stanowi marża, aby faktura dokumentująca dostawę zawierała oznaczenie „procedura marży – przedmioty kolekcjonerskie i antyki";

- w elemencie FaWiersz może wskazać cenę jednostkową towaru lub usługi oraz wartość sprzedaży.

6.10. Faktura uproszczona do 450 zł

Struktura faktury ustrukturyzowanej FA(3) jest dostosowana do wystawiania faktur, o których mowa w art. 106e ust. 5 pkt 3 ustawy o VAT. Są to faktury, w których kwota należności ogółem nie przekracza 450 zł albo 100 euro, jeżeli kwota ta określona jest w euro.

Wystawiając tego typu fakturę, podatnik:

- w części Podmiot2 (dotyczącej danych nabywcy) może wskazać tylko NIP nabywcy (nie ma obowiązku wskazywania jego imienia, nazwiska lub nazwy oraz adresu);
- w polu RodzajFaktury wskazuje „UPR";
- może postąpić następująco (SPOSÓB I):
  – w części Fa wypełnia pola (w zależności od stawki P_13_1, P_14_1, P_14_1W; P_13_2, P_14_2, P_14_2W itd.) i wskazuje kwotę należności ogółem w polu P_15,
  – w części FaWiersz w polu P_7 wskazuje nazwę towaru lub usługi, ale nie wypełnia pozostałych pól dotyczących wiersza faktury, w tym pola P_12 (ponieważ dzięki wcześniejszemu wypełnieniu pól – w zależności od stawki P_13_1, P_14_1, P_14_1W; P_13_2, P_14_2, P_14_2W itd. – możliwe jest wyliczenie kwoty podatku danej stawki)

  albo
- może postąpić następująco (SPOSÓB II):
  – w części Fa nie wypełnia pól P_13_1, P_14_1, P_14_1W; P_13_2, P_14_2, P_14_2W (itd.), ale wskazuje kwotę należności ogółem w polu P_15,
  – w części FaWiersz w polu P_7 wskazuje nazwę towaru lub usługi, a w polu P_12 określa właściwą stawkę podatku (dzięki temu możliwe jest wyliczenie kwoty podatku dla tej stawki).

W przypadku gdyby faktura zawierała wiersze według różnych stawek podatku i miała przy tym nie zawierać danych w polach P_13_1, P_14_1, P_14_1W, P_13_2, P_14_2, P_14_2W (itd.), dla spełnienia wymogu ustawowego musiałaby dodatkowo zawierać kwoty w polach P_11 lub P_11A.

W Aplikacji Podatnika KSeF nie jest przewidziana funkcjonalność polegająca na wystawieniu faktury uproszczonej do 450 zł, o której mowa w art. 106e ust. 5 pkt 3 ustawy o VAT.

eprasa.pl b910005900

6.11. Faktura dokumentująca WDT i eksport towarów

W KSeF można wystawić m.in. faktury dokumentujące transakcje WDT i eksport towarów.

Faktura dokumentująca eksport towarów:

- zawiera w danych sprzedawcy (Podmiot1) m.in. numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku (pole NIP),
- może zawierać w danych nabywcy (Podmiot2) m.in. identyfikator podatkowy nabywcy i kod kraju nadania tego identyfikatora (pola KodKraju i NrID),
- zawiera w polu P_13_6_3 sumę wartości sprzedaży objętej stawką 0% (eksport),
- zawiera w polu P_12 (na poziomie wiersza faktury) – oznaczenie stawki podatku 0% dla eksportu towarów: „0 EX".

Faktura dokumentująca wewnątrzwspólnotową dostawę towarów zawiera:

- w danych sprzedawcy (Podmiot1) m.in. numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku (pole NIP), poprzedzony kodem PL (pole PrefiksPodatnika),
- w danych nabywcy (Podmiot2) m.in. numer, za pomocą którego nabywca towaru jest zidentyfikowany na potrzeby podatku od wartości dodanej w danym państwie członkowskim oraz dwuliterowy kod stosowany na potrzeby podatku od wartości dodanej właściwy dla tego państwa członkowskiego (pola KodUE oraz NrVatUE),
- w polu P_13_6_2 sumę wartości sprzedaży objętej stawką 0% (WDT),
- w polu P_12 (na poziomie wiersza faktury) – oznaczenie stawki podatku 0% dla wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów: „0 WDT".

6.12. Kwota należności ogółem na fakturze

Istotną kwestią, na którą należy zwrócić uwagę, jest prawidłowy sposób wypełniania pola P_15 (kwota należności ogółem).

W przypadku:

- faktury podstawowej jest to kwota należności ogółem z niej wynikająca,
- faktury zaliczkowej jest to kwota otrzymanej lub planowanej do otrzymania zapłaty (wartość zaliczki) dokumentowana fakturą,
- faktury rozliczającej, o której mowa w art. 106f ust. 3 ustawy o VAT, jest to kwota pozostała do zapłaty,
- faktury korygującej jest to korekta (różnica) kwoty wynikającej z faktury korygowanej,
- faktury korygującej, o której mowa w art. 106j ust. 3 ustawy o VAT, jest to korekta (różnica) kwot wynikających z faktur korygowanych.

W wartości z pola P_15 nie należy uwzględniać kwot, które według ustawy o VAT nie stanowią wynagrodzenia za dostawę towarów lub wykonaną usługę, dokumentowaną tą fakturą (np. dodatkowe obciążenie usługobiorcy przez sprzedawcę wydatkami

eprasa.pl b910005900

poniesionymi w imieniu i na rzecz usługobiorcy, należności o charakterze odszkodowawczym itp.).

Z myślą o umożliwieniu podatnikom wykazywania danych dotyczących dodatkowych obciążeń lub pomniejszeń stworzony został w strukturze FA(3) element fakultatywny Rozliczenie. Jego wypełnienie ma charakter dobrowolny.

6.13. Struktura FA(3) a wydatki pracownicze

Istotnym zagadnieniem związanym z KSeF jest identyfikacja faktur dokumentujących wydatki pracownicze (np. zakup paliwa do pojazdu służbowego).

Nabywcą towaru lub usługi jest tu co prawda podatnik, niemniej w jego imieniu, w samej transakcji, bezpośrednio uczestniczy pracownik. Dotychczasowa praktyka opierała się na tym, że pracownik, działając w imieniu pracodawcy, zwracał się do sprzedawcy o wystawienie faktury dokumentującej dany zakup, informując go, że nabywcą jest podatnik. Następnie w celu rozliczenia pracownik przekazywał daną fakturę pracodawcy, zwykle w postaci papierowej.

W okresie obligatoryjnego KSeF w przypadku wystawienia tego typu faktury wprowadzone zostają odpowiednie rozwiązania w strukturze logicznej e-Faktury FA(3).

Z uwagi na fakt, że nabywcą jest tu podatnik, istotne jest, aby NIP nabywcy – pracodawcy znalazł się w elemencie Podmiot2. Dzięki temu faktura zostanie mu odpowiednio udostępniona w KSeF.

Istnieje kilka sposobów mających na celu ułatwienie przyporządkowania danego wydatku pracowniczego do konkretnego pracownika:

- **Wykorzystanie pola IDWew w części Podmiot3 struktury FA(3)**

Tabela 7. Sposób wypełnienia struktury FA(3) w celu identyfikacji wydatków pracowniczych

Nazwa pola		Sposób wypełniania
Podmiot3/ DaneIdentyfikacyjne	IDWew	9999999999-11118
	Nazwa	Jan Kowalski
Podmiot3/Adres	KodKraju	PL
	AdresL1	ul. Zielona 13, 33-333 Opole
Podmiot3	Rola	11

Pole IDWew w Podmiot3 to unikalny identyfikator zakładu (oddziału) osoby prawnej lub innej wyodrębnionej jednostki wewnętrznej podatnika. Jest to identyfikator zawierający numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika i ciąg znaków numerycznych.

eprasa.pl b910005900

Podatnik (pracodawca) po uwierzytelnieniu się w KSeF może wygenerować identyfikatory wewnętrzne, np. dla swoich pracowników (osoba fizyczna również może być wyodrębnioną jednostką wewnętrzną). Pracownicy mogą zwrócić się do sprzedawcy, aby wystawiając fakturę, poza danymi nabywcy (w części Podmiot2), w tym jego identyfikatorem NIP, zawarł w niej również dane pracownika (w części Podmiot3), w tym jego identyfikator wewnętrzny – IDWew.

Warto również zaznaczyć, że pracodawca może nadać uprawnienia osobie fizycznej (np. pracownikowi działu księgowości czy pracownikowi działu kadr) do dostępu do faktur dotyczących danego pracownika. Może też nadać takie uprawnienia samemu pracownikowi.

W związku z tym, że na fakturze znajdują się także dane nabywcy (Podmiot2) – pracodawcy, po uwierzytelnieniu się w systemie również on będzie posiadał dostęp do danej faktury.

Dzięki temu, że każdy pracownik będzie posiadał swój identyfikator, możliwe będzie zidentyfikowanie, którego pracownika dotyczy dany wydatek.

■ Wykorzystanie części Podmiot3 struktury FA(3)

Wykorzystanie pola IDWew nie jest obowiązkowe. Część Podmiot3 można wykorzystać np. wyłącznie do wskazania w nim danych pracownika oraz wskazania jego roli (bez wskazywania identyfikatora wewnętrznego). Zamieszczenie danych adresowych pracownika w Podmiot3 jest możliwe, ale nie jest obowiązkowe.

Tabela 8. Sposób wypełnienia struktury FA(3) w celu identyfikacji wydatków pracowniczych

Nazwa pola		Sposób wypełniania
Podmiot3/ DaneIdentyfikacyjne	BrakID	1
	Nazwa	Jan Kowalski
Podmiot3/Adres	KodKraju	PL
	AdresL1	ul. Zielona 13, 33-333 Opole
Podmiot3	Rola	11

■ Wykorzystanie elementu DodatkowyOpis

W strukturze FA(3) występuje pole DodatkowyOpis (złożone z pól NrWiersza, Klucz i Wartosc), w którym podatnik może zawrzeć dowolną, dodatkową informację. W tym miejscu również, w razie potrzeby, można wskazać np. dane pracownika wraz z informacją, że jest to wydatek pracowniczy. Wypełnienie pola NrWiersza nie jest konieczne, jeśli informacja będzie odnosiła się do całej faktury.

eprasa.pl b910005900

Tabela 9. Sposób wypełnienia struktury FA(3) w celu identyfikacji wydatków pracowniczych

Nazwa pola		Sposób wypełniania
DodatkowyOpis	Klucz	Rodzaj wydatku
	Nazwa	Wydatek pracowniczy – Jan Kowalski

WAŻNE! Wskazane rozwiązania stanowią wyłącznie przykład postępowania. Organizacja procesu dostępu do faktur oraz sposób identyfikacji faktur dokumentujących wydatki pracownicze mogą być kształtowane dowolnie przez podatnika, w zależności od jego potrzeb i możliwości.

7. Aspekty techniczne związane z wysyłką faktur do KSeF

Fakturę ustrukturyzowaną można wystawić bezpośrednio przy użyciu komercyjnych programów finansowo-księgowych podatnika. Od 1 lutego 2026 r. faktury te będą przesyłane do środowiska produkcyjnego za pomocą API KSeF 2.0.

Ministerstwo Finansów udostępnia także bezpłatne narzędzia, przy użyciu których można korzystać z KSeF. Narzędzia te zostaną odpowiednio dostosowane do założeń nowego KSeF 2.0 na okres obligatoryjny. Należy do nich:

- Aplikacja Podatnika KSeF umożliwiająca korzystanie z KSeF podatnikom i podmiotom uprawnionym przez tych podatników, zarządzanie uprawnieniami oraz tokenami, generowanie certyfikatów KSeF, wystawianie i odbieranie e-Faktur w KSeF, podgląd e-Faktury, weryfikację statusu wysyłki i możliwość pobrania UPO KSeF; aplikacja dostępna w wersji testowej (od 3 listopada 2025 r.), przedprodukcyjnej (od 15 listopada 2025 r.) oraz produkcyjnej (od 1 lutego 2026 r.),
- Aplikacja mobilna KSeF pozwalająca na wystawianie faktur ustrukturyzowanych, odbieranie ich w czasie rzeczywistym oraz zarządzanie nimi z dowolnego miejsca,
- Aplikacja e-mikrofirma umożliwiająca powiązanie istniejącego konta z KSeF, wystawianie faktur w KSeF, odbieranie faktur ustrukturyzowanych z KSeF oraz przenoszenie ich bezpośrednio do ewidencji VAT, bez konieczności ręcznego przepisywania danych. Aplikacja dostępna jest w e-Urzędzie Skarbowym.

Przesłanie faktury do KSeF może odbyć się w ramach sesji interaktywnej lub sesji wsadowej.

eprasa.pl b910005900

Sesja interaktywna polega na przesyłaniu do API KSeF pojedynczych faktur ustrukturyzowanych.

Wysyłka wsadowa jest zestawem operacji oraz procesem pozwalającym na wystawienie wielu faktur jednocześnie. Umożliwia jednorazowe przesłanie do KSeF wielu faktur w pojedynczym pliku ZIP, zamiast wysyłania do systemu każdej z faktur oddzielnie.

Wystawianie faktur z załącznikiem jest możliwe wyłącznie w sesji wsadowej (za wyjątkiem tzw. korekty technicznej takiej faktury).

Podczas przesyłania paczki dokumentów każdy plik XML przetwarzany będzie niezależnie, a ewentualne błędy wpłyną wyłącznie na konkretne pliki, a nie na całość przesyłki. KSeF w takiej sytuacji odrzuci tylko błędne pliki XML i poinformuje o powodzie odrzucenia poszczególnych plików przesłanych w ramach paczki faktur, po odpytaniu o odrzucone dokumenty XML w danej sesji. Lista błędnych plików XML będzie zwracana po sprawdzeniu wszystkich dokumentów przesłanych do KSeF. Dla pozostałych prawidłowych plików XML znajdujących się w paczce, po ich weryfikacji, system wygeneruje numery KSeF.

8. Weryfikacja duplikatów faktur

W API KSeF 2.0 zostanie wdrożony mechanizm blokowania duplikatów faktur. Funkcjonalność ma dla podatnika bardzo duże znaczenie, jeśli chodzi o zabezpieczenie ich przed przesłaniem do systemu dwóch takich samych pod względem zawartości dokumentów, gdzie każda z wysyłek zakończyła się sukcesem oraz nadane zostały dwa różne numery KSeF. W takim bowiem przypadku w obrocie gospodarczym funkcjonowałyby dwie faktury ze wszystkimi ich skutkami prawnymi.

W przypadku wysyłki do KSeF duplikatu faktury plik zostanie odrzucony, a KSeF w odpowiedzi wyświetli komunikat wskazujący na powód odrzucenia pliku. W tym przypadku będzie to kod błędu 440 „Duplikat faktury". Unikalność faktury będzie weryfikowana w okresie 10 lat wstecz, czyli zgodnie z okresem przechowywania faktur w KSeF.

9. Potwierdzenie skutecznego wystawienia faktury w KSeF

9.1. Numer KSeF faktury

Numer KSeF to unikalny numer, który identyfikuje fakturę w systemie. Numer ten generowany jest automatycznie przez KSeF i jest zwracany w UPO.

Składa się z elementów przedstawionych na schemacie.

eprasa.pl b910005900

Schemat. Elementy numeru KSeF faktury

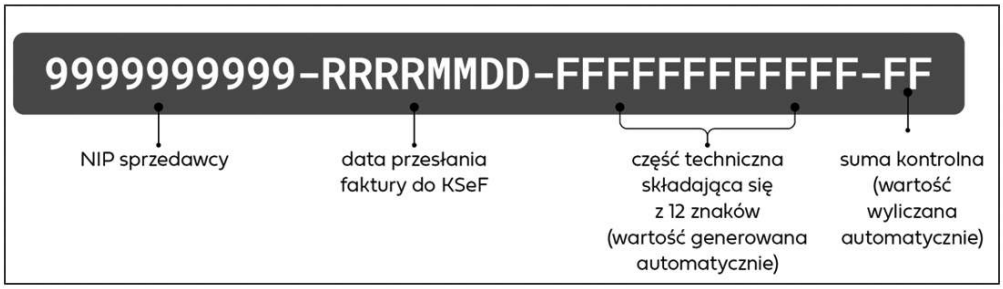

Numer KSeF faktury będzie potrzebny podatnikowi w kilku sytuacjach. Nastąpi to m.in. podczas wystawiania faktur korygujących oraz faktur rozliczających. Będzie także wykorzystywany od 1 stycznia 2027 r. podczas dokonywania płatności za fakturę między podatnikami czynnymi oraz podczas dokonywania płatności w ramach mechanizmu podzielonej płatności.

9.2. Numer KSeF w plikach JPK

W związku z wprowadzeniem obowiązkowego KSeF zostanie znowelizowane rozporządzenie Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z 15 października 2019 r. w sprawie JPK_VAT z deklaracją (do dnia publikacji artykułu rozporządzenie nowelizujące nie zostało opublikowane). W oparciu o zapisy rozporządzenia zostanie wdrożona nowa wersja struktur logicznych JPK_V7M oraz JPK_V7K. Od lutego 2026 r. w części ewidencyjnej pliku JPK_V7M/V7K podatnik będzie miał obowiązek podawać numery KSeF wystawionych faktur sprzedażowych i otrzymywanych faktur zakupowych, a w przypadku braku nr KSeF będzie miał obowiązek stosowania odpowiednich oznaczeń.

Numer KSeF wykorzystywany będzie również w innych strukturach JPK, np. w strukturze logicznej JPK_KR_PD.

10. Urzędowe Poświadczenie Odbioru

W przypadku przesłania do KSeF pliku XML, zgodnego ze strukturą logiczną e-Faktury przez osobę lub podmiot do tego uprawniony, po przetworzeniu dokumentu status wysyłki zmieni się na „200" i fakturze zostanie nadany numer KSeF. W systemie dostępne będzie również w związku z tym UPO, które stanowi formalne potwierdzenie odbioru dokumentu elektronicznego przez KSeF. Jest to odrębny od e-Faktury dokument w formacie XML, możliwy do pobrania przez API.

Podsumowanie

1. KSeF określa przede wszystkim datę i czas wystawienia faktury, co jest kluczowe m.in. dla weryfikacji, czy faktura została wystawiona terminowo.
2. Przesyłany plik XML musi być zgodny ze strukturą logiczną faktury ustrukturyzowanej.
3. Odrzucenie faktury przez KSeF oznacza, że faktura nie została wystawiona.

eprasa.pl b910005900

4. Jedyną formą poprawienia błędu w wystawionej fakturze ustrukturyzowanej będzie wystawienie faktury korygującej w KSeF.
5. KSeF nie dokonuje obliczeń matematycznych. Nie odrzuci faktury w przypadku wystąpienia na niej błędów rachunkowych.
6. Posługiwanie się fakturą ustrukturyzowaną poza KSeF wymaga opatrzenia jej kodem QR (z odpowiednim napisem zawierającym numer KSeF faktury), a w przypadku faktur wystawianych w trybie offline i nieprzesłanych jeszcze do KSeF dwoma kodami QR (z napisami „OFFLINE" i „CERTYFIKAT").
7. Fakturę ustrukturyzowaną można wystawić bezpośrednio przy użyciu komercyjnych programów finansowo-księgowych podatnika. Od 1 lutego 2026 r. faktury te będą przesyłane do środowiska produkcyjnego za pomocą API KSeF 2.0.
8. Przesłanie faktury do KSeF może odbyć się w ramach sesji interaktywnej lub sesji wsadowej.
9. UPO stanowi formalne potwierdzenie odbioru dokumentu elektronicznego przez KSeF. Jest to odrębny od e-Faktury dokument w formacie XML, możliwy do pobrania przez API.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 pkt 31 i pkt 32, art. 28b, art. 43 ust. 1, art. 82 ust. 3, art. 106b, art. 106e, art. 106f, art. 106na, art. 106nda, art. 113 ust. 1 i 9 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1541)

ŹRÓDŁO:

- „Podręcznik KSeF 2.0 część II. Wystawianie i otrzymywanie faktur w KSeF" (stan prawny na dzień: 1 lutego 2026 r.)

©℗

oprac. **Ewa Sławińska**
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego"

ABONAMENT 2026

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Przedłuż abonament
MONITORA księgowego
na 2026 rok

Zawsze aktualne i wiarygodne informacje na temat zmian przepisów znajdziesz na

inforlex.pl

22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl sklep.infor.pl

eprasa.pl b910005900

IV. VAT

1 Czy można dokonywać odliczeń VAT od rat wpłacanych na zakup apartamentu w trakcie budowy przeznaczonego w przyszłości na wynajem

PROBLEM

Dokonałem zakupu apartamentu w celach inwestycyjnych – przeznaczonego na wynajem. Prowadzę działalność gospodarczą i jestem czynnym podatnikiem VAT. Obecnie budynek, w którym znajdzie się apartament, jest w trakcie budowy, jednak obowiązuje mnie określony harmonogram wpłat za apartament. Po każdej dokonanej wpłacie otrzymuję fakturę zaliczkową. Czy w takiej sytuacji mogę już na etapie wpłat zaliczkowych odliczać VAT?

RADA

Tak, nie ma przeszkód, aby dokonać odliczenia już na etapie wpłat zaliczek, ponieważ istnieje związek zakupu z przyszłą działalnością opodatkowaną, powstał obowiązek podatkowy od wpłaconych zaliczek, a podatnik dysponuje fakturą dokumentującą wpłaconą zaliczkę.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 86 ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych, podatnikowi przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego. Kwotę podatku naliczonego stanowi suma kwot podatku wynikających z faktur otrzymanych przez podatnika z tytułu nabycia towarów i usług.

Według ogólnej zasady, zapisanej w art. 86 ust. 10 ustawy o VAT, prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego powstaje w rozliczeniu za okres, w którym w odniesieniu do nabytych lub importowanych przez podatnika towarów i usług powstał obowiązek podatkowy. Aby jednak odliczenie VAT mogło być zrealizowane, konieczne jest otrzymanie faktury. Istotne jest przy tym to, że ustawodawca zastrzegł, iż odliczenie nie może być dokonane wcześniej niż w deklaracji za okres rozliczeniowy (miesiąc/kwartał), w którym podatnik otrzymał fakturę.

eprasa.pl b910005900

Zatem o terminie odliczenia podatku naliczonego z faktury otrzymanej od kontrahenta krajowego, który opodatkował swoją sprzedaż, decydują trzy parametry:

- powstał obowiązek podatkowy w stosunku do nabywanych towarów i usług,
- doszło do faktycznego nabycia tych towarów i usług,
- podatnik jest w posiadaniu faktury dokumentującej transakcję.

Zgodnie z art. 86 ust. 11 ustawy o VAT, jeżeli podatnik nie dokonał obniżenia kwoty podatku należnego w tym terminie (w rozliczeniu za okres, w którym powstał obowiązek podatkowy od danej czynności i podatnik otrzymał fakturę dokumentującą zakup), to może odliczyć VAT naliczony w deklaracji podatkowej za jeden z trzech kolejnych okresów rozliczeniowych (dwóch, jeżeli rozlicza VAT kwartalnie).

Obowiązek podatkowy w VAT powstaje, co do zasady, z chwilą dokonania dostawy towarów lub wykonania usługi. Natomiast jeżeli przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, w szczególności: przedpłatę, zaliczkę, zadatek, ratę, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą jej otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

Mając na uwadze przytoczone reguły, w momencie wpłaty zaliczki u dewelopera powstał obowiązek podatkowy, co oznacza, że otrzymana faktura uprawnia do odliczenia VAT.

Również organy podatkowe potwierdzają, iż nie ma przeszkód do odliczenia VAT z faktur zaliczkowych, nawet wystawionych przed formalną rejestracją jako czynny podatnik VAT. Przykładem może być interpretacja indywidualna wydana przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 24 kwietnia 2024 r. (sygn. 0112-KDIL1-3.4012.104.2024.1.JK), w której możemy przeczytać:

MF *W analizowanej sprawie pierwotnie wystawione faktury zaliczkowe dokumentujące zakup lokalu – Apartamentu nie zawierały Pani numeru VAT, gdyż w tym czasie nie była Pani jeszcze formalnie zarejestrowana jako podatnik VAT czynny. Jednakże wskazać należy, że wskazane w opisie sprawy błędy występujące na wystawionych fakturach zaliczkowych nie mają wpływu na prawo do odliczenia naliczonego podatku VAT, gdyż nie stanowią negatywnej przesłanki, uniemożliwiającej odliczenie tego podatku, wymienionej w art. 88 ustawy. Jak z powyższego wynika dla istnienia prawa do odliczenia podatku naliczonego wynikającego z faktury, obok fundamentalnych przesłanek takich jak status odliczającego jako czynnego, zarejestrowanego podatnika VAT i związek zakupionych towarów i usług z czynnościami opodatkowanymi, najistotniejsze jest to, by nabyta usługa lub towar podlegały opodatkowaniu i nie korzystały przy tym ze zwolnienia od tego podatku.*

Mając na uwadze przedstawiony opis sprawy oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa należy wskazać, że pomimo tego, że faktury zaliczkowe dokumentujące wpłaty na nabycie przez Panią Apartamentu zostały otrzymane jeszcze przed dniem formalnej rejestracji jako czynnego podatnika VAT ale lokal ten wykorzystywany będzie w celu przyszłego osiągania przychodów z działalności gospodarczej, która podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, to stwierdzić należy, że przysługuje Pani prawo do

eprasa.pl b910005900

odliczenia podatku naliczonego wynikającego z faktur zaliczkowych dotyczących zakupu tego Apartamentu, stosownie do regulacji art. 86 ust. 1 ustawy. Prawo to przysługuje pod warunkiem niezaistnienia przesłanek negatywnych wskazanych w art. 88 ustawy oraz spełnienia warunków wskazanych w przepisie art. 86 ust. 10 i 10b pkt 1 ustawy.

PODSTAWA PRAWNA:

- art.86 ust. 1, 10 i 11 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1541)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 24 kwietnia 2024 r. (sygn. 0112-KDIL1--3.4012.104.2024.1.JK)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

2 Czy sprzedaż lokalu użytkowego z udziałem w gruncie pozbawia prawa do zwolnienia podmiotowego VAT

PROBLEM

Przedsiębiorca, korzystający ze zwolnienia na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) od początku prowadzenia działalności gospodarczej, sprzedał lokal użytkowy (wraz z przysługującym mu udziałem we współwłasności gruntu). Lokal i udział w gruncie stanowią środki trwałe w jego firmie (lokal użytkowy podlegał amortyzacji). Lokal został nabyty od dewelopera we wrześniu 2012 r. i był wynajmowany innym firmom w ramach prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej. Od momentu nabycia na lokal nie były ponoszone nakłady o charakterze ulepszeniowym. Jego sprzedaż korzystała ze zwolnienia na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT. Czy sprzedaż ta spowoduje utratę prawa do korzystania ze zwolnienia podmiotowego VAT na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o VAT?

RADA

Sprzedaż lokalu podlegającego amortyzacji nie spowoduje utraty prawa do zwolnienia podmiotowego, ponieważ takiej sprzedaży nie wlicza się do limitu uprawniającego do zwolnienia podmiotowego. Zdaniem autora do

eprasa.pl b910005900

limitu należy natomiast wliczyć kwotę należną z tytułu sprzedaży udziału we współwłasności gruntu, ponieważ grunty nie podlegają amortyzacji. Jeżeli cena sprzedaży udziału spowoduje przekroczenie limitu uprawniającego do zwolnienia podmiotowego, przedsiębiorca utraci prawo do zwolnienia i będzie musiał zarejestrować się jako podatnik VAT czynny. Przedsiębiorca nie może skorzystać z wyłączenia przewidzianego dla transakcji zwolnionych z VAT, ponieważ w przypadku transakcji związanych z nieruchomościami wyłączenie to jest przewidziane tylko dla transakcji pomocniczych, a transakcje związane z nieruchomościami są w opisanym przypadku zasadniczą, a nie pomocniczą, działalnością przedsiębiorcy.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o VAT zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatnika posiadającego siedzibę działalności gospodarczej na terytorium kraju, u którego wartość sprzedaży, z wyłączeniem podatku, nie przekroczyła w poprzednim ani bieżącym roku podatkowym kwoty 240 000 zł (taki limit obowiązuje od 1 stycznia 2026 r., poprzednio limit wynosił 200 000 zł).

W celu ustalenia tego limitu podatnik korzystający ze zwolnienia powinien obliczać wartość dokonywanej sprzedaży. Do wartości sprzedaży obliczanej na potrzeby stosowania zwolnienia podmiotowego nie wlicza się m.in.:

- odpłatnej dostawy towarów i odpłatnego świadczenia usług, zwolnionych od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 ustawy o VAT lub przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3 ustawy o VAT, z wyjątkiem:
  – transakcji związanych z nieruchomościami,
  – usług, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 7, 12 i 38–41 ustawy o VAT,
  – usług ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych
  jeżeli czynności te nie mają charakteru transakcji pomocniczych;
- odpłatnej dostawy towarów, które na podstawie przepisów o podatku dochodowym są zaliczane przez podatnika do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegających amortyzacji.

Wymienione wyłączenia zostały wprowadzone, ponieważ wartość transakcji w przypadku dostawy nieruchomości może spowodować utratę prawa do zwolnienia podmiotowego z uwagi na przekroczenie limitu wartości sprzedaży. Jak wynika z przytoczonych przepisów, w wartości sprzedaży ustalanej na potrzeby zwolnienia podmiotowego nie należy uwzględniać sprzedaży, której przedmiotem są:

- zwolnione z VAT transakcje związane z nieruchomościami, o ile transakcje te mają charakter pomocniczy (zob. art. 113 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy o VAT),
- towary, które są zaliczane przez podatnika do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegających amortyzacji (zob. art. 113 ust. 2 pkt 3 ustawy o VAT).

eprasa.pl b910005900

Transakcje związane z nieruchomościami zwolnione z VAT – wyłączenie z limitu

Z pytania wynika, że sprzedaż lokalu użytkowego korzystała ze zwolnienia z VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT. W przypadku dostawy budynków lub budowli trwale z gruntem związanych albo części takich budynków lub budowli z podstawy opodatkowania nie wyodrębnia się wartości gruntu (art. 29a ust. 8 ustawy o VAT). Oznacza to, że przy sprzedaży budynku, budowli, lokali (wraz z dostawą gruntu, na którym są one posadowione) grunt dzieli byt prawny budynków, budowli i lokali, w zakresie opodatkowania VAT. Zatem gdy dostawa budynku, budowli lub lokalu korzysta ze zwolnienia z VAT, jak w sytuacji opisanej w pytaniu, to również sprzedaż gruntu (udziału w prawie własności gruntu) korzysta ze zwolnienia z VAT (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 5 stycznia 2022 r., sygn. 0111-KDIB3-3.4012.580.2021.2.MS).

Taka sprzedaż nieruchomości (w tym przypadku lokalu z udziałem gruntu) korzystająca ze zwolnienia z VAT nie jest wliczana do wartości sprzedaży ustalanej na potrzeby zwolnienia podmiotowego, tylko wtedy gdy transakcja ma charakter „pomocniczy". Ustawa o VAT nie definiuje pojęcia „charakter pomocniczy".

Jak wskazał Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 8 maja 2025 r. (sygn. 0113-KDIPT1-3.4012.143.2025.4.OS):

MF *(…) Transakcje pomocnicze zatem to takie, które nie są związane z zasadniczą działalnością podatnika, a przychody z ich tytułu nie są bezpośrednim, stałym i koniecznym uzupełnieniem tej działalności. Tak więc, aby ocenić, czy dana czynność może być uznana za pomocniczą, należy wziąć pod uwagę przede wszystkim to, czy stanowi ona uzupełnienie zasadniczej działalności gospodarczej podatnika. Jeżeli dana działalność stanowi stały i niezbędny element wbudowany w funkcjonowanie przedsiębiorstwa podatnika, to transakcje takie nie mogą być uznane za pomocnicze. Aby więc ocenić, czy określona transakcja ma charakter „pomocniczy", należy wziąć pod uwagę to, czy stanowi ona uzupełnienie zasadniczej działalności gospodarczej podatnika. (…).*

W ocenie autora, w sytuacji opisanej w pytaniu, nie można przyjąć, że dostawa lokalu użytkowego (środka trwałego) korzystająca ze zwolnienia z VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT ma charakter pomocniczy, ponieważ zasadniczą działalnością podatnika są transakcje związane z nieruchomościami. Zatem na podstawie art. 113 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy o VAT nie można jej wyłączyć z limitu wartości sprzedaży uprawniającego do korzystania z tzw. zwolnienia podmiotowego VAT.

Sprzedaż środków trwałych podlegających amortyzacji – wyłączenie z limitu

Z tego względu należy sięgnąć do drugiego z wymienionych wyjątków wyłączających sprzedaż nieruchomości z limitu ustalanego na potrzeby zwolnienia podmiotowego VAT.

eprasa.pl b910005900

Mianowicie z opisu stanu faktycznego wynika, że lokal użytkowy, o którym mowa, to środek trwały podlegający amortyzacji.

Z przepisów ustaw o podatku dochodowym wynika, że lokal użytkowy może być środkiem trwałym podlegającym amortyzacji, natomiast grunty nie podlegają amortyzacji.

Zatem w sytuacji opisanej w pytaniu w wartości limitu uprawniającego do korzystania ze zwolnienia podmiotowego przedsiębiorca nie uwzględnia odpłatnej dostawy lokalu użytkowego jako środka trwałego podlegającego amortyzacji stosownie do art. 113 ust. 2 pkt 3 ustawy o VAT. Natomiast – zdaniem autora – wynagrodzenie z tytułu tej dostawy w części dotyczącej udziału w wartości gruntu (tj. środka trwałego niepodlegającego amortyzacji) powinno być uwzględnione przy obliczaniu limitu uprawniającego do korzystania ze zwolnienia podmiotowego (art. 113 ust. 1 ustawy o VAT) jako nieobjęte włączeniami zawartymi w art. 113 ust. 2 ustawy o VAT.

Z opisu stanu faktycznego nie wynikają żadne kwoty, a zatem nie można ocenić, czy wartość udziału w gruncie spowoduje przekroczenie kwoty 240 000 zł, o której mowa w art. 113 ustawy o VAT, a tym samym utratę prawa do korzystania ze zwolnienia podmiotowego VAT.

Jeżeli wartość sprzedaży zwolnionej podmiotowo z VAT przekroczy kwotę tego limitu, zwolnienie traci moc począwszy od czynności, którą przekroczono tę kwotę. Jeżeli podatnik utraci prawo do zwolnienia podmiotowego ze względu na przekroczenie kwoty limitu, powinien złożyć zgłoszenie rejestracyjne VAT-R (bądź jego aktualizację) przed dniem, w którym traci prawo do zwolnienia. Po dokonaniu zgłoszenia podatnik zostanie zarejestrowany jako podatnik VAT czynny.

Należy jednak zwrócić uwagę, że w praktyce orzeczniczej można spotkać pogląd, iż transakcja sprzedaży środka trwałego, np. budynku mieszkalnego wraz z gruntem, nie spowoduje przekroczenia limitu zwolnienia podmiotowego, gdyż na podstawie art. 29a ust. 8 ustawy o VAT gruntu nie wyodrębnia się z podstawy opodatkowania (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 23 kwietnia 2025 r., sygn. 0112-KDIL1-2.4012.55.2025.3.AS).

Dostawy budynków, budowli, lokali i terenów budowanych – wyłączenia ze zwolnienia podmiotowego VAT

Zwolnień podmiotowych, o których mowa w art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o VAT, nie stosuje się do podatników dokonujących dostaw towarów i usług wymienionych w art. 113 ust. 13 ustawy o VAT (bez względu na wartość sprzedaży). Ograniczymy się tu do wskazania, że tzw. zwolnień podmiotowych nie stosuje się do podatników dokonujących dostaw:

eprasa.pl b910005900

- budynków, budowli lub ich części, w przypadkach, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 10 lit. a i b ustawy o VAT (zob. art. 113 ust. 13 pkt 1 lit. c ustawy o VAT),
- terenów budowlanych (zob. art. 113 ust. 13 pkt 1 lit. d ustawy o VAT).

W przypadku opisanym w pytaniu wyłączenia zawarte w art. 113 ust. 13 pkt 1 lit. c i d ustawy o VAT nie znajdą jednak zastosowania.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 96, art. 113 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1541)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej: z 5 stycznia 2022 r. (sygn. 0111-KDIB3--3.4012.580.2021.2.MS) i z 8 maja 2025 r. (sygn. 0113-KDIPT1-3.4012.143.2025.4.OS)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

3 Czy prawo do odliczenia VAT jest ograniczone do 50% przy wykupie samochodu z leasingu w celu odsprzedaży

PROBLEM

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej użytkowałem samochód osobowy na podstawie umowy leasingu operacyjnego. Pojazd był wykorzystywany do celów mieszanych. Wykupiłem samochód od leasingodawcy z zamiarem jego odsprzedaży. Transakcja sprzedaży została dokonana następnego dnia po wykupie, z zastosowaniem 23% stawki VAT. Sprzedaż pojazdów nie stanowi przedmiotu mojej zwykłej działalności gospodarczej. Z tego względu mam pytanie, czy w opisanej sytuacji przysługuje mi prawo do pełnego odliczenia podatku naliczonego z tytułu wykupu samochodu z leasingu w celu jego odsprzedaży bez prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu oraz zgłoszenia VAT-26?

RADA

W opisanej sytuacji, w związku z wykupem samochodu używanego do celów mieszanych od leasingodawcy w celu jego odsprzedaży, przysługuje Panu pełne prawo do odliczenia VAT od ceny zakupu, bez obowiązku prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu oraz bez obowiązku złożenia informacji VAT-26.

eprasa.pl b910005900

UZASADNIENIE

Z opisu wynika, że używał Pan samochodu osobowego na podstawie leasingu operacyjnego, a następnie wykupił go wyłącznie w celu dalszej odsprzedaży. Sprzedaż pojazdu została dokonana następnego dnia po wykupie, z zastosowaniem 23% stawki VAT. Pojazd nie był już po wykupie wykorzystywany w działalności gospodarczej, a sprzedaż samochodów nie stanowi przedmiotu prowadzonej przez Pana działalności.

Zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) podatnik ma prawo do odliczenia podatku naliczonego w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych. W sytuacji gdy samochód zostaje wykupiony wyłącznie w celu jego odprzedaży, stanowi on towar handlowy przeznaczony do dokonania czynności opodatkowanej. W takim przypadku pojazd nie pełni funkcji środka trwałego ani środka transportu wykorzystywanego w działalności gospodarczej, lecz elementu towarowego obrotu gospodarczego. Sprzedaż samochodu podlega opodatkowaniu stawką podstawową, co oznacza, że nabycie pojazdu służyło wykonaniu czynności opodatkowanej.

W przypadku samochodów osobowych zasadą ogólną, wynikającą z art. 86a ust. 1 ustawy o VAT, jest ograniczone prawo do odliczenia podatku VAT. Co do zasady podatnik może odliczyć 50% kwoty podatku naliczonego wykazanego na fakturze dokumentującej wydatki związane z pojazdami samochodowymi. Ograniczenie to obejmuje zarówno nabycie, leasing pojazdu, jak i wydatki na paliwo oraz eksploatację (art. 86a ust. 2 ustawy o VAT). Pełne, czyli 100% odliczenie VAT, możliwe jest tylko wtedy, gdy samochód faktycznie używany jest wyłącznie w działalności gospodarczej i podatnik spełni dodatkowe wymogi: zgłosi pojazd na druku VAT-26, prowadzi ewidencję przebiegu i wprowadzi zasady wykluczające użytek prywatny.

Jak widać, ograniczenia przewidziane w art. 86a ustawy o VAT, w tym limit 50% odliczenia oraz obowiązek prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu, mają zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy samochód osobowy jest wykorzystywany w działalności gospodarczej podatnika – zarówno do celów mieszanych, jak i wyłącznie firmowych (przy pełnym odliczeniu). W przypadku gdy pojazd pełni funkcję towaru handlowego i nie jest używany w firmie, przepisy te nie znajdują zastosowania. W konsekwencji nie powstaje również obowiązek złożenia formularza VAT-26, który dotyczy wyłącznie zgłoszenia pojazdów używanych w sposób umożliwiający pełne odliczenie VAT na podstawie art. 86a ust. 3 ustawy o VAT.

W opisanej sytuacji wykup samochodu był jednoznacznie związany z zamiarem jego dalszej odsprzedaży. Pojazd nie był wykorzystywany w jakimkolwiek zakresie w działalności gospodarczej po wykupie, a sprzedaż nastąpiła bezpośrednio po nabyciu. Prowadzi to do wniosku, że samochód należy traktować jako towar handlowy, co umożliwia odliczenie podatku naliczonego w pełnej wysokości, bez stosowania ograniczeń przewidzianych dla pojazdów użytkowanych przez podatnika. Fakt braku PKD w zakresie handlu samochodami nie wyklucza takiego podejścia.

eprasa.pl b910005900

Takie stanowisko znajduje pełne potwierdzenie w aktualnej linii interpretacyjnej organów podatkowych (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z 24 kwietnia 2024 r., sygn. 0114-KDIP4-2.4012.408.2024.1.KS).

PODSTAWA PRAWNA:

- art.86, art. 86a ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1541)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 24 kwietnia 2024 r. (sygn. 0114-KDIP4--2.4012.408.2024.1.KS)

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

4 Sprzedaż kanapek ze stawką 5% VAT – Dyrektor KIS zmienił zdanie

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej zmienił zdanie w sprawie stawki VAT należnej od sprzedaży gotowych kanapek. Uznał, że taka sprzedaż powinna być opodatkowana stawką 5% VAT, a nie stawką 8% VAT, jak pierwotnie twierdził w wydanej wiążącej informacji stawkowej.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej zmienił z urzędu wydaną prawie trzy lata temu decyzję WIS, określając, że „kanapka" sprzedawana w sklepiku szkolnym na wynos jako produkt gotowy do bezpośredniego spożycia jest opodatkowana stawką VAT 5%. Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia wskazał art. 41 ust. 2a ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) w związku z poz. 12 załącznika nr 10 do tej ustawy.

W pierwotnie wydanej decyzji WIS Dyrektor KIS błędnie określił klasyfikację towaru, jakim jest kanapka, do działu 56 PKWiU 2015, i na tej podstawie określił dla takiej sprzedaży stawkę VAT w wysokości 8%. Po niemal trzech latach Dyrektor KIS uznał, że ta kwalifikacja jest błędna i stwierdził, że kanapka powinna być klasyfikowana w CN 19. Konsekwencją jest zmiana (obniżka) stawki VAT, która powinna być stosowana do sprzedaży gotowych kanapek.

Zmiany wiążących informacji stawkowych to przykład tego, jak ważna jest klasyfikacja statystyczna sprzedawanego towaru/usługi. Tym razem zmiana została dokonana na korzyść podatnika, potwierdzając jego prawo do stosowania obniżonej stawki VAT.

W listopadzie 2025 r. Dyrektor KIS wydał osiem decyzji zmieniających WIS wydanych w sprawie stawki VAT na sprzedaż gotowych kanapek, w których potwierdził prawo podatników do stosowania stawki 5% na taką sprzedaż.

ŹRÓDŁO:

- zmiana wiążącej informacji stawkowej pt. „WIS TOWAR – kanapka" wydana 17 listopada 2025 r. przez Dyrektora Krajowej Informacji Stawkowej (sygn. 0110-KSI1-1.442.46.2025.4.PB) – opubl. na www.eureka.mf.gov.pl

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego"

eprasa.pl b910005900

V. RACHUNKOWOŚĆ

1 Przygotowania do raportowania ksiąg rachunkowych w formacie JPK_PD – rozwiązanie czterech kolejnych problemów

W „Mk“ nr 12/2025 opisaliśmy pięć problemów, z jakimi przedsiębiorcy spotykają się przy dostosowaniu i raportowaniu ksiąg rachunkowych w formacie JPK_PD. Teraz przyglądamy się czterem kolejnym wyzwaniom pojawiającym się w trakcie tych przygotowań – od problemów technicznych po wątpliwości interpretacyjne, które mogą się pojawić.

1. W jaki sposób przypisać znaczniki podatkowe do amortyzacji podatkowej i niepodatkowej

PROBLEM

Na koncie 40–0 „Amortyzacja środków trwałych” księgujemy amortyzację podatkową, natomiast na koncie 40-0/1 amortyzację niepodatkową (np. posiadanego samochodu osobowego o wartości powyżej 200 000 zł). Jakimi znacznikami kont wynikowych oznaczyć konta związane z amortyzacją podatkową i niepodatkową?

RADA

Konto 40–0 „Amortyzacja środków trwałych” (amortyzacja podatkowa, KUP) nie wymaga oznaczenia znacznikiem podatkowym, natomiast konto 40-0/1 „Amortyzacja – NKUP” (amortyzacja niepodatkowa, NKUP) powinno być oznaczone znacznikiem PD wskazującym na koszty nieuznawane za koszty uzyskania przychodów. Obie części amortyzacji są kosztami operacyjnymi, dlatego mają znacznik RPBI, ale tylko amortyzacja niepodatkowa otrzymuje dodatkowo znacznik podatkowy. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Odpisy amortyzacyjne według ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: uor) zawsze ujmowane są w ciężar kosztów działalności operacyjnej, niezależnie od tego,

eprasa.pl b910005900

czy są podatkowe czy niepodatkowe. Podstawowym kontem służącym do ich ewidencji jest konto 40–0 „Amortyzacja środków trwałych". Jeśli jednostka stosuje rozliczanie kosztów według zespołu 5, wówczas amortyzacja samochodu osobowego może być prezentowana na koncie 55 „Koszty zarządu", ale równocześnie nadal jest ujmowana na koncie 40-0. Z uwagi na to, że przepisy podatkowe wprowadzają limit zaliczania amortyzacji samochodu osobowego do kosztów uzyskania przychodów, część odpisów ustalona od nadwyżki tej wartości staje się kosztem nieuznawanym podatkowo (NKUP).

WAŻNE! Kosztami uzyskania przychodów od 2026 r. są odpisy amortyzacyjne z tytułu zużycia samochodu osobowego w części ustalonej od wartości samochodu przewyższającej kwotę:

- 225 000 zł – dla samochodu osobowego będącego pojazdem elektrycznym lub napędzanym wodorem,
- 150 000 zł – jeśli emisja CO_2 silnika spalinowego samochodu osobowego, określona na podstawie danych zawartych w centralnej ewidencji pojazdów, o której mowa w ustawie z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, wynosi mniej niż 50g/km,
- 100 000 zł – w pozostałych przypadkach, tj. gdy emisja CO_2 jest równa lub wyższa niż 50g/km.

Tym samym samochody spalinowe, których emisja CO_2 nie przekracza 50 g/km, nadal mogą korzystać z limitu 150 000 zł (jaki obowiązywał do końca 2025 r.), natomiast dla większości aut spalinowych – emitujących 50 g/km CO_2 lub więcej – limit został obniżony do 100 000 zł. Należy przy tym wskazać, że samochody wprowadzone do ewidencji środków trwałych do 31 grudnia 2025 r. zachowały prawo stosowania limitów sprzed 2026 r. przez cały okres amortyzacji, niezależnie od zmian przepisów. Szerzej na ten temat w ściądze księgowego dołączonej do bieżącego numeru „Mk" pt. „Amortyzacja oraz leasing, najem i dzierżawa samochodów osobowych w kosztach podatkowych – po zmianach od 1 stycznia 2026 r.".

1.1. Podział amortyzacji podatkowej i niepodatkowej w księgach rachunkowych z uwzględnieniem znaczników podatkowych

W księgach rachunkowych w celu poprawnego odwzorowania podziału kosztów podatkowych i niepodatkowych w ramach konta 40–0 zazwyczaj tworzy się analitykę pozwalającą oddzielić część KUP od NKUP. Można to zrobić w dwojaki sposób, tj.:

- jedno konto analityczne NKUP:
  40–0/0 „Amortyzacja – NKUP"

  lub – co jest rozwiązaniem bardziej przejrzystym:
- dwa konta analityczne:
  40–0/1 „Amortyzacja – KUP"

  40–0/2 „Amortyzacja – NKUP"

eprasa.pl b910005900

Konto analityczne dotyczące amortyzacji niepodatkowej (NKUP) dla celów JPK_PD musi być oznaczone dodatkowymi znacznikami – jednym klasyfikującym koszt w rachunku zysków i strat oraz drugim podatkowym, wskazującym na NKUP (znacznik PD).

Stanowisko Ministerstwa Finansów. W odpowiedzi na pytanie nr 32 opublikowane na stronie Ministerstwa Finansów (www.podatki.gov.pl) wskazano:

Kont służących do ewidencjonowania odpisów amortyzacyjnych, które stanowią koszt uzyskania przychodu w rozumieniu przepisów podatkowych, nie oznacza się znacznikami podatkowymi (z wyjątkiem ulgi B+R). Znaczniki podatkowe stosuje się do kont ewidencjonujących odpisy amortyzacyjne, które nie są kosztem uzyskania przychodu.

Oznacza to, że znacznik PD stosujemy tylko przy amortyzacji NKUP (choć obie części amortyzacji są kosztami operacyjnymi i w związku z tym mają znacznik RPBI w pozycji kosztów działalności operacyjnej).

2. Czy przejście na kwartalne rozliczenie VAT na początku 2026 r. pozwala podatnikowi uniknąć w tym roku obowiązku JPK_PD

PROBLEM

W jaki sposób podatnik PIT lub CIT, który w 2025 r. rozlicza VAT miesięcznie, może odroczyć obowiązek prowadzenia ksiąg elektronicznych i przesyłania ich do urzędu skarbowego w formie ustrukturyzowanej (JPK_CIT/JPK_PIT) w 2026 r. i jakie kroki formalne należy w tym celu podjąć?

RADA

Od 1 stycznia 2026 r. obowiązek przesyłania JPK_PD dotyczy podatników rozliczających VAT miesięcznie, a od 2027 r. obejmie także podatników, którzy rozliczają się kwartalnie. Podatnicy mogą odroczyć obowiązek do 2027 r., wybierając kwartalne rozliczenie VAT od I kwartału 2026 r. i aktualizując VAT-R do 25 lutego 2026 r. – wówczas w 2026 r. nie muszą przesyłać JPK_PD. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Częstotliwość rozliczeń VAT (miesięczna lub kwartalna) warunkuje moment, od którego podatnik musi przesyłać JPK_PD. Od 1 stycznia 2026 r. obowiązki w zakresie JPK_PD obejmują podatników i spółki niebędące osobami prawnymi, którzy rozliczają VAT miesięcznie i przesyłają pliki JPK_V7M (zawierające ewidencję i deklarację). Z kolei od 1 stycznia 2027 r. obowiązki JPK_PD obejmą pozostałych podatników, w tym tych, którzy rozliczają VAT kwartalnie i przesyłają pliki JPK_V7K. Podatnicy, którzy mogą wybrać kwartalne rozliczenie VAT, coraz częściej zastanawiają się, czy nie odroczyć obowiązku

eprasa.pl b910005900

JPK_PD do 2027 r. W tym celu wystarczy wybrać kwartalne rozliczenie od I kwartału 2026 r. i złożyć aktualizację VAT-R do 25 lutego 2026 r., zaznaczając odpowiednie pole. Ministerstwo Finansów potwierdziło, że w takim przypadku podatnik nie będzie zobowiązany w 2026 r. do elektronicznego prowadzenia ksiąg ani przesyłania plików JPK_PD.

Nie jest zatem potrzebna wcześniejsza zmiana częstotliwości rozliczenia, np. już od III kwartału 2025 r. Nawet jeśli w styczniu 2026 r. zostanie wysłany JPK_V7M za grudzień 2025 r., nie powoduje to powstania obowiązku JPK_PD dla podatnika, który do 25 lutego 2026 r. zdecyduje się na kwartalne rozliczenie VAT.

3. W jaki sposób oznaczyć konta pozabilansowe, aby poprawnie rozliczyć przychody i koszty podatkowe w JPK_PD

PROBLEM

Prowadzimy ewidencję przychodów i kosztów podatkowych głównie na kontach pozabilansowych i przygotowujemy się do raportowania w JPK_PD. Czy możemy nadal je stosować? Jeśli tak, to jakie znaczniki podatkowe powinniśmy przypisać do poszczególnych kont, aby prawidłowo rozliczyć przychody i koszty podatkowe.

RADA

Jednostki, które nie wyodrębniają w planie kont odpowiednich kont wynikowych do rozliczenia podatku dochodowego, mogą stosować konta pozabilansowe. Służą one identyfikacji różnic między ujęciem księgowym a podatkowym oraz prawidłowemu przypisaniu zdarzeń do znaczników wymaganych w JPK_PD. Znaczniki te powinny pozostawać w zgodzie z prezentacją wskazaną w słownikach znaczników, określonych w załącznikach do rozporządzenia z 16 sierpnia 2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe.

UZASADNIENIE

Znaczniki identyfikujące konta ksiąg rachunkowych zostały wskazane w słownikach znaczników określonych w załącznikach do rozporządzenia MF z 16 sierpnia 2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe, podlegające przekazaniu na podstawie ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). W przypadku stosowania dla celów rozliczenia podatku dochodowego kont pozabilansowych należy stosować odpowiednio znaczniki PD z oznaczeniem POZABILANSOWE. Poniżej przykładowy wykaz kont pozabilansowych służących rozliczeniu podatku dochodowego

eprasa.pl b910005900

wraz z przypisanymi do nich znacznikami wynikającymi ze słownika znaczników identyfikujących konta ksiąg dla pozostałych jednostek (załącznik nr 7 wskazanego rozporządzenia).

Tabela. Wykaz kont pozabilansowych służących rozliczeniu podatku dochodowego z przypisanymi znacznikami podatkowymi

Konto pozabilansowe	Podkonto w ramach konta pozabilansowego	Znacznik konta/ podkonta pozabilansowego
1	2	3
Konto 90-1 „Przychody zwolnione z opodatkowania (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych)”		PD1_PB
	Podkonto konta 90-1 „Przychody zwolnione z opodatkowania (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych)”	PD1_PB_1
	Podkonto konta 90-1 „Przychody zwolnione z opodatkowania (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych)”	PD1_PB_2
	Podkonto konta 90-1 „Przychody zwolnione z opodatkowania (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych)”	PD1_PB_3
Konto 90-2 „Przychody niepodlegające opodatkowaniu w roku bieżącym”		PD2_PB
Konto 90-3 „Przychody podlegające opodatkowaniu w roku bieżącym, ujęte w księgach rachunkowych lat ubiegłych”		PD3_PB
Konto 90-4 „Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych)”		PD4_PB
	Podkonto konta 90-4 „Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych)”	PD4_PB_1

eprasa.pl b910005900

1	2	3
	Podkonto konta 90-4 „Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych)”	PD4_PB_2
	Podkonto konta 90-4 „Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych)”	PD4_PB_3
Konto 90-5 „Koszty nieuznawane za koszty uzyskania przychodów w bieżącym roku”		PD5_PB
Konto 90-6 „Koszty uznawane za koszty uzyskania przychodów w roku bieżącym, ujęte w księgach lat ubiegłych”		PD6_PB
Konto 90-7 „Koszty uzyskania przychodów poniesione na działalność badawczo-rozwojową (ulga B+R)”		PD7_PB
Konto 90-8 „Kwalifikowane prawa własności intelektualnej (IP Box) – przychody będące przychodami podatkowymi”		PD8_PB_1
Konto 90-9 „Kwalifikowane prawa własności intelektualnej (IP Box) – koszty stanowiące koszty uzyskania przychodu”		PD8_PB_2

W zakresie oznaczania kont pozabilansowych w celu poprawnego rozliczenia przychodów i kosztów podatkowych w JPK_PD czytaj również artykuł w bieżącym wydaniu „Mk” pt. „Znaczniki podatkowe dla kont pozabilansowych z kosztami innymi niż na B+R i IP BOX – wyjaśnienie MF”, w którym MF wyjaśniło, że konta pozabilansowe, na których są ujmowane nieujęte w księgach rachunkowych w bieżącym roku koszty uzyskania przychodów inne niż poniesione na działalność badawczo-rozwojową (ulga B+R) i związane z kwalifikowanymi prawami własności intelektualnej (IP BOX), należy raportować ze znacznikiem „INNE”, ponieważ nie przewidziano dla nich znacznika PD.

PODSTAWA PRAWNA:

- załącznik nr 7 do rozporządzenia MF z 16 sierpnia 2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1314)

eprasa.pl b910005900

4. Od kiedy jednostka musi raportować JPK_PD, jeśli rok podatkowy jest inny niż kalendarzowy

PROBLEM

Spółka z o.o. (czynny podatnik VAT, niebędąca podatkową grupą kapitałową) stosuje rok podatkowy trwający od 1 października do 30 września roku następnego. Obecnie, w styczniu 2026 r., spółka analizuje swoje obowiązki w zakresie JPK_CIT. Spółka ma już zamknięty dany rok podatkowy obejmujący okres od 1 października 2024 r. do 30 września 2025 r. W związku z tym ma wątpliwości, czy jeśli przychody spółki w roku 2024/2025 nie przekroczyły 50 mln euro, to pierwsze JPK_CIT faktycznie będzie składane za okres 1 października 2026 r.–30 września 2027 r.

RADA

Jeżeli przychody spółki za rok podatkowy trwający od 1 października 2024 r. do 30 września 2025 r. nie przekroczyły równowartości 50 mln euro, pierwszy obowiązek raportowania JPK_CIT powstanie za rok podatkowy trwający od 1 października 2026 r. do 30 września 2027 r.

UZASADNIENIE

Obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu programów komputerowych i ich przesyłania w formie JPK_CIT wszedł w życie 1 stycznia 2025 r. na mocy art. 9 ust. 1c–1d ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). Terminy rozpoczęcia tego obowiązku dla poszczególnych grup podatników zostały określone w art. 66 ust. 2 ustawy z 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (dalej: ustawa zmieniająca). Z uregulowań tych wynika, że w przypadku podatników niebędących podatkowymi grupami kapitałowymi kluczowe są dwa progi:

- rok podatkowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2024 r. – dla podatników, u których wartość przychodu uzyskanego w poprzednim roku podatkowym przekroczyła równowartość 50 mln euro,
- rok podatkowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2025 r. – dla podatników zobowiązanych do przesyłania ewidencji VAT (czyli czynnych podatników VAT).

Ponieważ spółka ma rok podatkowy inny niż kalendarzowy (1 października do 30 września), należy ustalić, kiedy rozpoczyna się jej pierwszy rok podatkowy, który podlega nowym regulacjom. Zgodnie ze stanowiskiem organu podatkowego (Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 11 kwietnia 2025 r.,

eprasa.pl b910005900

sygn. 0111-KDIB1-1.4010.23.2025.1.MF) pierwszym rokiem podatkowym rozpoczynającym się po 31 grudnia 2024 r. dla takiej spółki jest rok trwający od 1 października 2025 r. do 30 września 2026 r. Organ podatkowy jednoznacznie wskazał, że dla weryfikacji wartości przychodów decydujących o obowiązku przesyłania JPK_CIT należy przyjąć rok podatkowy trwający od 1 października 2024 r. do 30 września 2025 r.

Zatem jeśli przychody spółki w tym okresie (01.10.2024 r.–30.09.2025 r.) nie przekroczyły równowartości 50 mln euro, spółka nie jest zobowiązana do raportowania w pierwszym możliwym terminie. Zamiast tego spółka, będąc czynnym podatnikiem VAT zobowiązanym do przesyłania ewidencji VAT, stosuje kolejny próg czasowy, czyli art. 66 ust. 2 pkt 2 ustawy zmieniającej. Dyrektor KIS w powołanej interpretacji wyraźnie zaznaczył, że:

MF *(...) w sytuacji, gdy wysokość Państwa przychodów podatkowych osiągniętych w roku podatkowym trwającym od 1 października 2024 r. do 30 września 2025 r. nie przekroczy równowartości 50 mln euro, to będziecie Państwo zobowiązani do przesłania pierwszych plików JPK_CIT za rok podatkowy trwający od 1 października 2026 r. do 30 września 2027 r.*

Podsumowując, założenie spółki jest prawidłowe, o ile przychody w roku podatkowym 2024/2025 nie przekroczyły ustalonego progu. Ważne jest jednak, by w celu ustalenia obowiązków brać pod uwagę przychody z okresu 01.10.2024 r.–30.09.2025 r., a nie z roku wcześniejszego.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 9 ust. 1c–1d ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)
- art. 66 ust. 2 pkt 1 ustawy z 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2105, ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 222)

©℗

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego”

2 Jak rozliczyć w księgach rachunkowych dotację wpływającą w kolejnym roku po roku zakupu środka trwałego

PROBLEM

W październiku 2025 r. jednostka zakupiła środek trwały o wartości 100 000 zł i wprowadziła go do ewidencji. Na środek ten uzyskała dotację w wysokości 60%, która będzie wypłacona w lutym 2026 r. Jak rozliczyć w księgach rachunkowych dotację na zakup środka trwałego na przełomie roku?

eprasa.pl b910005900

RADA

W sytuacji gdy środek trwały jest zakupiony w jednym roku, a dotacja wpływa w kolejnym (a jednocześnie jeszcze nie zostało sporządzone sprawozdanie finansowe za rok zakupu środka trwałego), przychód z dotacji należy ujmować w księgach w tym samym okresie, w którym naliczane są odpisy amortyzacyjne, niezależnie od faktycznego wpływu środków. Faktyczny wpływ dotacji w kolejnym roku księguje się na rachunku bankowym, a rozpoznany przychód międzyokresowy rozlicza proporcjonalnie do dalszej amortyzacji środka trwałego. W aspekcie podatkowym odpisy amortyzacyjne naliczone przed otrzymaniem dotacji pozostają kosztem uzyskania przychodów, a korektę kosztów przeprowadza się dopiero po faktycznym wpływie środków, ograniczając dalszą amortyzację do wartości środka trwałego pomniejszonej o dotację. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

W praktyce gospodarczej często zdarzają się sytuacje, jak rozpatrywana, gdy zakupiony środek trwały zostaje wprowadzony do ksiąg rachunkowych w jednym roku, a dotacja lub refundacja kosztów jego zakupu wpływa dopiero w roku następnym, ale przed sporządzeniem/zatwierdzeniem sprawozdania finansowego za rok poprzedni. Zgodnie z zasadami rachunkowości, w tym z zasadą memoriału, określoną w art. 6 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: uor) oraz współmierności przychodów i kosztów (określoną w art. 6 ust. 2 uor) przychody związane z dotacjami powinny być ujmowane w tym okresie, którego dotyczą koszty podlegające refundacji. Oznacza to, że jeśli dotacja odnosi się do środka trwałego zakupionego w 2025 r., jej część przypadająca na odpisy amortyzacyjne za 2025 r. powinna zostać zaksięgowana jako przychód w sprawozdaniu finansowym za 2025 r., niezależnie od faktycznego wpływu środków pieniężnych w 2026 r.

Praktyczne ujęcie w księgach rachunkowych dotacji dotyczącej środka trwałego, który wprowadzono do ksiąg w 2025 r., może wyglądać następująco:

- rozpoznanie bilansowe przychodu z dotacji przypadającego na rok 2025 (tj. gdy dotacja jest pewna)
  Wn konto 24 „Pozostałe rozrachunki”
  Ma konto 76–0 „Pozostałe przychody operacyjne”
- wpływ środków z dotacji na rachunek bankowy w 2026 r.
  Wn konto 13–1 „Rachunek bankowy”
  Ma konto 24 „Pozostałe rozrachunki”
  Ma konto 84 „Rozliczenia międzyokresowe przychodów”

eprasa.pl b910005900

- w miarę naliczania odpisów amortyzacyjnych środka trwałego przeksięgowanie dotacji proporcjonalnie do tych odpisów:
  Wn konto 84 „Rozliczenia międzyokresowe przychodów"
  Ma konto 76–0 „Pozostałe przychody operacyjne".

Takie podejście zapewnia zgodność z zasadą rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej jednostki, ponieważ przychody ujmowane są w tym samym okresie, co związane z nimi koszty. Decyzje dotyczące sposobu ujmowania dotacji na przełomie roku powinny być zapisane w polityce rachunkowości jednostki oraz odzwierciedlone w zakładowym planie kont.

PRZYKŁAD

W październiku 2025 r. zakupiono nowy środek trwały o wartości 100 000 zł. Środek trwały został objęty amortyzacją liniową ze stawką 20% rocznie, co odpowiada miesięcznemu odpisowi amortyzacyjnemu w wysokości 1666,67 zł. Środek trwały wprowadzono do ewidencji w październiku 2025 r., natomiast naliczanie odpisów amortyzacyjnych rozpoczęto od listopada 2025 r. Równocześnie jednostka uzyskała dotację na zakup tego środka trwałego w wysokości 60% jego wartości, czyli 60 000 zł. Kwota dotacji była pewna i znana przed sporządzeniem sprawozdania finansowego za 2025 r., jednak faktyczny wpływ środków nastąpił dopiero w lutym 2026 r.

Ewidencja w księgach rachunkowych roku 2025

1. Faktura zakupu środka trwałego – październik 2025 r.
   a) wartość brutto
      Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu" 123 000 zł
      Ma konto 24 „Pozostałe rozrachunki" 123 000 zł
   b) VAT naliczony
      Wn konto 22–1 „VAT naliczony i jego rozliczenie" 23 000 zł
      Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu" 23 000 zł
   c) wartość netto
      Wn konto 08 „Środki trwałe w budowie" 100 000 zł
      Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu" 100 000 zł
2. OT – przyjęcie środka trwałego do używania – październik 2025 r.
   Wn konto 01 „Środki trwałe" 100 000 zł
   Ma konto 08 „Środki trwałe w budowie" 100 000 zł
3. PK – miesięczny odpis amortyzacyjny – listopad i grudzień 2025 r. (łączna kwota)
   Wn konto 40–1 „Amortyzacja" 3333,34 zł
   Ma konto 07–1 „Odpisy umorzeniowe środków trwałych" 3333,34 zł
4. PK – kwota dotacji w części przypadającej na dokonane w 2025 r. odpisy amortyzacyjne – grudzień 2025 r.
   Wn konto 24 „Pozostałe rozrachunki" 2000 zł
   Ma konto 76–0 „Pozostałe przychody operacyjne" 2000 zł

eprasa.pl b910005900

24 *– Pozostałe rozrachunki*	
	123 000,00 (1a)

30 *– Rozliczenie zakupu*	
(1a) 123 000,00	*23 000,00 (1b)*
	100 000,00 (1c)

22–1 *– VAT naliczony i jego rozliczenie*	
(1b) 23 000,00	

08 *– Środki trwałe w budowie*	
(1c) 100 000,00	*100 000,00 (2)*

01 *– Środki trwałe*	
(2) 100 000,00	

07–1 *– Odpisy umorzeniowe środków trwałych*	
	3 333,34 (3)

40–1 *– Amortyzacja*	
(3) 3 333,34	

76–0 *– Pozostałe przychody operacyjne*	
	2 000,00 (4)

24 *– Pozostałe rozrachunki (dotacje)*	
(4) 2 000,00	

Ewidencja w księgach rachunkowych 2026 r.

1. PK – miesięczny odpis amortyzacyjny – styczeń 2026 r.

Wn konto 40–1 „Amortyzacja”	1666,67 zł
Ma konto 07–1 „Odpisy umorzeniowe środków trwałych”	1666,67 zł

2. WB – wpływ dotacji na zakupiony środek trwały – ewidencja w lutym 2026 r.

Wn konto 13–1 „Rachunek bankowy”	60 000 zł
Ma konto 24 „Pozostałe rozrachunki”	2000 zł
Ma konto 84 „Rozliczenia międzyokresowe przychodów”	58 000 zł

3. PK – miesięczny odpis amortyzacyjny – luty 2026 r.

Wn konto 40–1 „Amortyzacja”	1666,67 zł
Ma konto 07–1 „Odpisy umorzeniowe środków trwałych”	1666,67 zł

4. PK – rozliczenie dotacji za miesiące styczeń i luty 2026 r. – ewidencja w lutym 2025 r.

Wn konto 84 „Rozliczenia międzyokresowe przychodów”	2000 zł
Ma konto 76–0 „Pozostałe przychody operacyjne”	2000 zł

5. PK – miesięczny odpis amortyzacyjny – marzec 2026 r.

Wn konto 40–1 „Amortyzacja”	1666,67 zł
Ma konto 07–1 „Odpisy umorzeniowe środków trwałych”	1666,67 zł

6. PK – rozliczenie dotacji za marzec 2026 r. – ewidencja w marcu 2025 r. i następnych miesiącach równolegle do odpisów amortyzacyjnych

Wn konto 84 „Rozliczenia międzyokresowe przychodów”	1000 zł
Ma konto 76–0 „Pozostałe przychody operacyjne”	1000 zł

eprasa.pl b910005900

07–1 *– Odpisy umorzeniowe środków trwałych*

	3 333,34	(Sp)	
	1 666,67	(1)	
	1 666,67	(3)	
	1 666,67	(5)	
	(...)		

40–1 *– Amortyzacja*

(1)	1 666,67				
(3)	1 666,67				
(5)	1 666,67				
	(...)				

24 *– Pozostałe rozrachunki (dotacje)*

(Sp)	2 000,00	2 000,00	(2)

76–0 *– Pozostałe przychody operacyjne*

	2 000,00	(4)	
	1 000,00	(6)	
	(...)		

84 *– Rozliczenie międzyokresowe przychodów*

(4)	2 000,00	58 000,00	(2)		
(6)	1 000,00				
	(...)				

13–1 *– Rachunek bankowy*

(2)	600 000,00		

Amortyzacja podatkowa w związku z otrzymaną dotacją po uprzednim wprowadzeniu środka trwałego do ewidencji

W praktyce może wystąpić sytuacja (jak rozpatrywana), w której podatnik przez kilka miesięcy dokonuje odpisów amortyzacyjnych od pełnej wartości środka trwałego, a dopiero następnie otrzymuje dotację na jego zakup. W takiej sytuacji pojawia się obowiązek wyłączenia części odpisów z kosztów uzyskania przychodów na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 45 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof) oraz art. 16 ust. 1 pkt 48 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop), które stanowią, że odpisy amortyzacyjne od części wartości środków trwałych sfinansowanych z dotacji nie mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów.

Zasada naliczania kosztów a moment otrzymania dotacji. Zgodnie z jednolitą linią orzeczniczą naliczone do momentu otrzymania dotacji odpisy amortyzacyjne pozostają kosztem uzyskania przychodu. Dopiero po faktycznym otrzymaniu środków podatnik dokonuje korekty kosztów, wyłączając z nich część odpisów odpowiadającą wartości przyznanej dotacji. Nie ma podstaw do wstecznej korekty odpisów naliczonych przed otrzymaniem dofinansowania. Takie stanowisko potwierdził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z 9 stycznia 2017 r. (III SA/Wa 2698/15), wskazując, że w przypadku otrzymania dopłaty, subwencji lub innego zwrotu nakładów poniesionych na środki trwałe korekty odpisów amortyzacyjnych należy dokonać dopiero w momencie otrzymania środków, a nie od momentu rozpoczęcia amortyzacji. Skutki ekonomiczne dopłaty pojawiają się bowiem w chwili faktycznego wpływu środków, a nie w momencie zawarcia umowy o dofinansowanie.

Tym samym w rozpatrywanym wcześniej przykładzie liczbowym jednostka, otrzymując dotację:

eprasa.pl b910005900

- od listopada 2025 r. do stycznia 2026 r. może zaliczać w koszty uzyskania przychodów całość dokonywanych odpisów amortyzacyjnych,
- po otrzymaniu dotacji (luty 2026 r.) powinna dokonać korekty w miesiącu otrzymania dotacji poprzez zmniejszenie kosztów uzyskania przychodów,
- od lutego 2026 r. podatkowo uznawane odpisy amortyzacyjne należy naliczać tylko od wartości środka trwałego pomniejszonej o przyznaną dotację.

WAŻNE! Należy wskazać, że od 1 stycznia 2024 r. obowiązują przepisy, iż podatnicy PIT mogą dobrowolnie zaliczyć dotacje, subwencje, dopłaty i inne świadczenia do przychodów lub zrezygnować ze zwolnienia z PIT dla dotacji. W efekcie odpisy amortyzacyjne od środków trwałych sfinansowanych z tych dotacji stanowią koszt podatkowy bez obowiązku ich korekty. Podatnicy CIT mogą natomiast rezygnować ze zwolnienia z podatku dla dotacji, subwencji i innych świadczeń zwolnionych z CIT, co pozwala zaliczyć je do przychodów opodatkowanych. W obu przypadkach wydatki i odpisy amortyzacyjne od środków trwałych sfinansowanych z dotacji mogą być zatem kosztem uzyskania przychodów. Decyzję należy zgłosić pisemnym oświadczeniem do końca terminu złożenia zeznania rocznego, a takie możliwości dotyczą dotacji otrzymanych po 31 grudnia 2023 r. Przepisy te określone są w art. 14 ust. 9 i art. 21 ust. 42a updof, a także w art. 17 ust. 1g updop.

PODSTAWA PRAWNA:

- w art. 14 ust. 9 i art. 21 ust. 42a , art. 23 ust. 1 pkt 45 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1302)
- art. 16 ust. 1 pkt 48, art. 17 ust. 1g ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)
- art. 6 ust. 1–2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1658)

©℗

Dorota Pietrasz
księgowa

3 Jak rozliczyć w księgach rachunkowych zaginięcie wysłanego kurierem towaru, gdy klient go nie otrzymał i za niego nie zapłacił

PROBLEM

Firma zajmująca się sprzedażą towarów wysłała do klienta towar o wartości 1000 zł, wystawiając fakturę i ewidencjonując ją jako sprzedaż. Okazało się, że wysłany przez firmę kurierską towar zaginął i klient go nie otrzymał. W jaki sposób rozliczyć w księgach rachunkowych zaginięcie tego towaru, gdyż klient, ponieważ go nie otrzymał, to nie zapłacił za niego.

eprasa.pl b910005900

RADA

W przypadku zaginięcia towaru w transporcie, gdy nie doszło do przekazania odbiorcy znaczących korzyści i ryzyka związanego z tym towarem, transakcję należy uznać za niezakończoną sprzedaż. W związku z tym konieczne jest dokonanie korekty pierwotnie ujętego przychodu ze sprzedaży oraz związanej z nim należności od klienta. Wartość utraconego asortymentu oraz kwota VAT, która nie może być odzyskana od nabywcy, obciąża pozostałe koszty operacyjne jednostki. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Krajowy Standard Rachunkowości nr 15 „Przychody ze sprzedaży wyrobów, półproduktów, towarów i materiałów" wskazuje (pkt 4.1.1), że przychody ze sprzedaży dóbr ujmuje się wtedy, kiedy spełnione są łącznie następujące warunki:

a) została zawarta umowa sprzedaży pomiędzy dostawcą i nabywcą dóbr,

b) transakcja ma treść ekonomiczną,

c) wiarygodnie ustalono wynagrodzenie należne dostawcy z tytułu sprzedaży dóbr,

d) dostawca przekazał nabywcy znaczące korzyści i ryzyko związane z dobrami będącymi przedmiotem umowy,

e) wiarygodnie ustalono koszty realizacji umowy,

f) uprawdopodobniono uzyskanie wynagrodzenia z tytułu sprzedaży dóbr.

Z zapisów tych wynika, że jednym z kluczowych warunków jest to, aby dostawca przekazał nabywcy znaczące korzyści i ryzyko związane z dobrami będącymi przedmiotem umowy (zob. podpunkt d). Jeżeli w opisanym przypadku kurier zgubił przesyłkę, a towar nie dotarł do odbiorcy, należy przyjąć, że warunek przekazania znaczących korzyści i ryzyka nie został spełniony. Oznacza to, że nie doszło do faktycznej sprzedaży. Przyjmując, że faktura została już ujęta w księgach (tak jak to ma miejsce w opisanym problemie), jednostka musi dokonać następujących korekt, mających na celu:

- korektę przychodu i należności
  Wn konto 73–0 „Sprzedaż towarów"
  Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami"
- przeksięgowanie wartości utraconego towaru
  Wn konto 76–1 „Pozostałe koszty operacyjne"
  Ma konto 73–1 „Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu (nabycia)".

W obu przypadkach (korekty przychodu i wartości sprzedanych towarów) dla zachowania czystości obrotów wskazane jest również zastosowanie zapisu technicznego (storno czerwone), odwracającego pierwotne księgowanie odpowiednio przychodu, jak i wartości sprzedanych towarów.

eprasa.pl b910005900

Utrata towaru przez kuriera w transporcie a obowiązek VAT

W kontekście przepisów dotyczących podatku od towarów i usług (VAT) organy podatkowe często stoją na stanowisku, że dostawa towarów ma miejsce już w momencie przekazania ich przewoźnikowi lub kurierowi. W tej dacie powstaje również obowiązek podatkowy w VAT. Ze względu na literalne brzmienie art. 106j ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT), który określa przypadki, w jakich można wystawić fakturę korygującą, utrata towaru w transporcie w zasadzie uniemożliwia anulowanie faktury pierwotnej lub wystawienie faktury korygującej dla celów VAT. Potwierdzenie takiego sposobu rozpatrywania momentu powstania obowiązku w VAT wskazuje np. interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z 30 maja 2019 r. (sygn. 0113-KDIPT1-2.4012.111.2019.2.PRP), w której stwierdza się, że:

MF *(...) uznać należy, że w sytuacji, gdy płatność następuje po dostawie (w przeciwnym bowiem przypadku mielibyśmy do czynienia z przedpłatą/zaliczką podlegającą opodatkowaniu na zasadach art. 19a ust. 8 ustawy o podatku od towarów i usług) obowiązek podatkowy, zgodnie z art. 19a ust. 1 ww. ustawy, powstaje w momencie dokonania dostawy, tj. w momencie przekazania towaru przewoźnikowi (kurierowi), a nie w momencie odbioru towaru przez nabywcę od kuriera.*

Oznacza to, że w rozpatrywanej sytuacji należy sądzić, że może nie być możliwości skorygowania kwoty VAT należnego, która powstała w momencie wydania towaru kurierowi. W takiej sytuacji kwota VAT należnego, która była częścią należności od klienta, a która nie zostanie uregulowana (ponieważ klient nie otrzymał towaru i nie zapłaci), powinna zostać przeksięgowana w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych jednostki:

Wn konto 76–1 „Pozostałe koszty operacyjne”

Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami”.

PRZYKŁAD

W ramach sprzedaży wysyłkowej firma wystawiła pierwotną fakturę sprzedaży, która została zaksięgowana w księgach rachunkowych. Towar został przekazany przewoźnikowi, co skutkowało powstaniem obowiązku podatkowego w VAT. W trakcie transportu doszło jednak do utraty przesyłki, w związku z czym klient nie otrzymał towaru i nie uregulował należności. Dane dotyczące transakcji przedstawiają się następująco:

- wartość netto sprzedanego towaru: 1000 zł,
- VAT należny według stawki 23%: 230 zł,
- wartość utraconego towaru w cenie nabycia (koszt własny sprzedaży): 800 zł.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – zaksięgowanie faktury sprzedaży: wartość netto

Wn konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami”	1 000,00 zł
Ma konto 73–0 „Sprzedaż towarów”	1 000,00 zł

eprasa.pl b910005900

2. PK – zaksięgowanie faktury sprzedaży: VAT należny
   Wn konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami” 230,00 zł
   Ma konto 22–2 „VAT należny i jego rozliczenie” 230,00 zł
3. PK – ujęcie kosztu własnego sprzedaży (wydanie towaru z magazynu)
   Wn konto 73–1 „Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu (nabycia)” 800,00 zł
   Ma konto 33 „Towary” 800,00 zł
4. PK – zmniejszenie należności z tytułu sprzedaży netto
   Wn konto 73–0 „Sprzedaż towarów” 1 000,00 zł
   Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami” 1 000,00 zł
5. PK – korekta techniczna przychodu (storno czerwone) – wartość netto
   Wn konto 73–0 „Sprzedaż towarów” (–) 1 000,00 zł
   Ma konto 73–0 „Sprzedaż towarów” (–) 1 000,00 zł
6. PK – przeniesienie wartości utraconego towaru do pozostałych kosztów operacyjnych
   Wn konto 76–1 „Pozostałe koszty operacyjne” 800,00 zł
   Ma konto 73–1 „Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu (nabycia)” 800,00 zł
7. PK – korekta techniczna kosztu własnego sprzedaży (storno czerwone)
   Wn konto 73–1 „Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu (nabycia)” (–) 800,00 zł
   Ma konto 73–1 „Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu (nabycia)” (–) 800,00 zł
8. PK – przeniesienie VAT nieściągalnego do pozostałych kosztów operacyjnych
   Wn konto 76–1 „Pozostałe koszty operacyjne” 230,00 zł
   Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami” 230,00 zł

73–0 *– Sprzedaż towarów*

(4)	*1 000,00*	*1 000,00*	*(1)*
(5)	*(–)1 000,00*	*(–)1 000,00*	*(5)*

22–2 *– VAT należny i jego rozliczenie*

		230,00	*(2)*

20 *– Rozrachunki z odbiorcami*

(1)	*1 000,00*	*1 000,00*	*(4)*
(2)	*230,00*	*230,00*	*(8)*

33 *– Towary*

(Sp)	*xxx*	*800,00*	*(3)*

73–1 *– Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu (nabycia)*

(3)	*800,00*	*800,00*	*(6)*
(7)	*(–)800,00*	*(–)800,00*	*(7)*

76–1 *– Pozostałe koszty operacyjne*

(6)	*800,00*		
(8)	*230,00*		

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19a ust. 1 i 8, art. 106j ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1541)
- pkt 4.1.1 Krajowego Standardu Rachunkowości nr 15 „Przychody ze sprzedaży wyrobów, półproduktów, towarów i materiałów” (Dz.Urz. Min. Fin. z 2022 r. poz. 81)

Dorota Pietrasz
księgowa

eprasa.pl b910005900

4 Jak wykazać hipotetyczne odsetki, aby nie naruszyć zasad rachunkowości, a jednocześnie rozliczyć je podatkowo

PROBLEM

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, której rok obrotowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym, w czerwcu 2025 r. podjęła uchwałę o przeznaczeniu zysku wypracowanego w 2024 r. na zwiększenie kapitału zapasowego. Zgodnie z przepisami spółka ma prawo zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów (KUP) tzw. hipotetyczne odsetki od tej kwoty. Zbliża się koniec roku podatkowego 2025, a spółka zamierza po raz pierwszy uwzględnić ten statystyczny koszt w swoim rozliczeniu rocznym CIT-8, ale ma wątpliwości, jak ująć tę kwotę w księgach rachunkowych, aby prawidłowo uwzględnić ją w kalkulacji podatkowej, nie naruszając jednocześnie zasad rachunkowości.

RADA

Hipotetyczne odsetki stanowią kategorię wyłącznie podatkową, mającą na celu obniżenie podstawy opodatkowania, i nie mogą być rozpoznane jako koszt bilansowy. Dlatego też nie podlegają ewidencji na kontach księgowych (wynikowych z zespołów 4 lub 7 ani bilansowych). Spółka mogła odliczać ten koszt już na etapie zaliczek na podatek dochodowy (nie wcześniej niż w dacie podwyższenia kapitału), ale ma też prawo ująć całość kwoty w rozliczeniu rocznym. Aby udokumentować tę kwotę na potrzeby rozliczenia podatkowego, należy zastosować ewidencję pozabilansową, prowadzoną przy użyciu kont zespołu 9. Spółka powinna utworzyć konto techniczne, np. 93–1 „Koszty hipotetycznych odsetek", i ująć wyliczoną kwotę kosztem jednostronnym po stronie Winien (Wn) tego konta. To rozwiązanie jest w pełni wystarczające do uznania kosztu w rozliczeniu podatkowym, a także uzasadnione w kontekście obowiązkowego raportowania ksiąg rachunkowych (np. w pliku JPK_KR_PD).

UZASADNIENIE

Podstawową przyczyną, dla której hipotetyczne odsetki muszą być ujmowane pozabilansowo, jest fakt, że nie spełniają one definicji kosztu zawartej w ustawie z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: uor). Definicja kosztu bilansowego wymaga bowiem (art. 3 ust. 1 pkt 31 uor), aby kwota ta stanowiła uprawdopodobnione zmniejszenie korzyści ekonomicznych w formie zmniejszenia wartości aktywów albo zwiększenia wartości zobo-

eprasa.pl b910005900

wiązań i rezerw. Ustalenie hipotetycznych odsetek (które mają symulować koszt finansowania zewnętrznego) nie powoduje żadnych faktycznych zmian w majątku spółki ani nie kreuje żadnego zobowiązania finansowego wobec osób trzecich. Zatem, chociaż art. 15cb ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych uznaje tę kwotę za koszt uzyskania przychodu, dla celów księgowych jest to jedynie koszt statystyczny, doliczany do kosztów uzyskania przychodów poza ewidencją księgową. Ewidencja pozabilansowa (zespół 9) służy właśnie do rejestrowania operacji niemających bezpośredniego wpływu na bilans, ale istotnych dla celów informacyjnych, takich jak kalkulacja podatkowa. To rozwiązanie jest w pełni wystarczające do uznania kosztu w rozliczeniu podatkowym, a także uzasadnione w kontekście obowiązkowego raportowania ksiąg rachunkowych (w pliku JPK_KR_PD będzie oznaczone znacznikiem „INNE").

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. w czerwcu 2025 r. podjęła uchwałę o przeznaczeniu zysku z 2024 r. w wysokości 200 000 zł na powiększenie kapitału zapasowego.

- stopa referencyjna NBP na koniec 2024 r.: 5,75%
- stopa do wyliczenia kosztu w 2025 r.: 5,75% + 1 p.p. = 6,75%
- hipotetyczne odsetki za 2025 r. (zgodnie z regulacjami podatkowymi łączna kwota odliczona w 2025 r. z tego tytułu nie może przekroczyć 250 000 zł)

200 000 zł × 6,75% = 13 500 zł (ponieważ 13 500 zł < 250 000 zł – koszt całkowicie mieści się w limicie)

Ewidencja w księgach rachunkowych roku 2025

1. PK – przeznaczenie zysku za 2024 r. na powiększenie kapitału zapasowego (uchwała z czerwca 2025 r.)

Wn konto 82 „Rozliczenie wyniku finansowego"	200 000 zł
Ma konto 81–1 „Kapitał zapasowy"	200 000 zł

2. PK – ujęcie hipotetycznych odsetek w ewidencji pozabilansowej, by doliczyć je do kosztów podatkowych CIT za 2025 r.

Wn konto pozabilansowe 93–1 „Koszty hipotetycznych odsetek"	13 500 zł

81–1 *– Kapitał zapasowy*			***82*** *– Rozliczenie wyniku finansowego*			***pozabilansowe 93–1*** *– Koszty hipotetycznych odsetek*		
	200 000,00	*(1)*	*(1)*	*200 000,00*	*xxx*	*(Sp)*	*(2)*	*13 500,00*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 ust. 1 pkt 31 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1658)

Joanna Gawrońska
biegły rewident

eprasa.pl b910005900

VI. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

1 Jak rozliczyć zakup części zamiennej do środka trwałego nabytego częściowo z dotacji

PROBLEM

Nasza spółka posiada środek trwały, którego zakup został częściowo dofinansowany z dotacji. Amortyzacja jest dokonywana od całej wartości początkowej tego środka trwałego, ale do kosztów podatkowych zaliczamy tylko część naliczonych odpisów amortyzacyjnych. Musimy wymienić jedną część składową tego środka trwałego. Jak rozliczyć w kosztach wydatek na nabycie części zamiennej? Od tego zakupu odliczymy VAT w całości.

RADA

Spółka może zaliczyć wydatek na nabycie części zamiennej do kosztów uzyskania przychodów w całości. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Za koszty uzyskania przychodów nie uważa się między innymi wydatków na ulepszenie środków trwałych, które zgodnie z art. 16g ust. 13 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop) powiększają ich wartość początkową (zob. art. 16 ust. 1 pkt 1 lit. c updop). W związku z tym przepisem szczególne znaczenie ma rozróżnienie wydatków remontowych i ulepszeniowych. O ile bowiem wydatki remontowe stanowią zawsze koszty uzyskania przychodów bezpośrednio, to wydatki ulepszeniowe co do zasady podwyższają wartość początkową ulepszanego środka trwałego i rozliczane są w kosztach uzyskania przychodów przez powiększone odpisy amortyzacyjne.

Jaka jest różnica pomiędzy wydatkami ponoszonymi na remont a wydatkami ponoszonymi na ulepszenie

Różnica między wydatkami ponoszonymi na remont a wydatkami ponoszonymi na ulepszenie środków trwałych polega na tym, że remont zmierza do podtrzymania, odtworzenia wartości użytkowej środków trwałych i jest rodzajem naprawy, wymiany zużytych

eprasa.pl b910005900

elementów. W wyniku ulepszenia środek trwały zostaje natomiast unowocześniony lub przystosowany do spełnienia innych, nowych funkcji, zyskuje istotną zmianę cech użytkowych. Jak orzekł Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 26 stycznia 2016 r. (sygn. akt II FSK 2919/13):

NSA *(…) różnica między nakładami na remont, a nakładami na ulepszenie środków trwałych polega na tym, że pierwsze z nich zmierzają do podtrzymania, odtworzenia wartości użytkowej środków trwałych (naprawy), a drugie do podjęcia czy rozszerzenia działalności w drodze przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji, powodującej istotną zmianę cech użytkowych. Wszystkie działania przywracające pierwotny stan techniczny i użytkowy środka trwałego wraz z wymianą zużytych składników technicznych – można uznać za remont.*

Czy wydatek na nabycie części zamiennej to wydatek remontowy czy ulepszeniowy

Do typowych wydatków remontowych zalicza się wydatki na naprawy środków trwałych, w tym na nabycie części zamiennych do takich środków. Nie ma jednocześnie przepisu, który ograniczałby możliwość zaliczania do kosztów uzyskania przychodów wydatków na naprawę środków trwałych, których nabycie zostało dofinansowane z dotacji. To, że odpisy od takich środków trwałych są kosztami podatkowymi tylko w części na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 48 updop, nie oznacza, że również wydatki na naprawę takich środków trwałych są tylko częściowo kosztem podatkowym. W przypadku wydatków na naprawy art. 16 ust. 1 pkt 48 updop nie znajduje zastosowania. Przypomnijmy, że przepis ten wyłącza z kosztów uzyskania przychodów odpisy amortyzacyjne dokonywane od tej części wartości początkowej środków trwałych, która odpowiada poniesionym wydatkom na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie tych środków, odliczonym od podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym albo zwróconym podatnikowi w jakiejkolwiek formie.

Podsumowując, w przedstawionej sytuacji wydatek na nabycie części zamiennej do środka trwałego, którego zakup został częściowo sfinansowany z dotacji, może zostać zaliczony przez spółkę do kosztów uzyskania przychodów w całości w kwocie netto.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 16 ust. 1 pkt 48, i art. 16g ust. 13 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1658)

©℗

Tomasz Krywan
prawnik, doradca podatkowy, właściciel kancelarii podatkowej,
autor licznych publikacji z zakresu prawa podatkowego

eprasa.pl b910005900

2 Jakimi metodami można amortyzować wózek widłowy

PROBLEM

Nasza spółka prowadzi działalność od dwóch lat. W ostatnim czasie nabyliśmy nowy wózek widłowy za ponad 70 000 zł. Jakimi metodami możemy go amortyzować?

RADA

Spółka może amortyzować wózek widłowy z zastosowaniem metody liniowej lub degresywnej. Jeżeli spółka jest małym podatnikiem, to dopuszczalna jest również jednorazowa amortyzacja wózka w ramach tzw. amortyzacji *de minimis*. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Środki trwałe klasyfikuje się według Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT). Wózki widłowe – zależnie od rodzaju napędu – klasyfikowane są w rodzaju 760 obejmującym wózki jezdniowe.

Schemat KŚT (wyciąg)

Symbol KŚT			Wyszczególnienie	Powiązanie z:
grupa	podgrupa	rodzaj		
7	76	760	Wózki jezdniowe	28.22.15.0

Jakimi metodami można amortyzować wózki widłowe

Metoda liniowa. Wózki widłowe mogą być amortyzowane metodą liniową. W przypadku podjęcia decyzji o amortyzacji tą metodą spółka powinna stosować roczną stawkę amortyzacyjną w wysokości 14% – zob. art. 16i ust. 1 w zw. z poz. 07 załącznika nr 1 do ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop).

Metoda degresywna. Wózek widłowy spółka może również amortyzować metodą degresywną. Metoda ta ma zastosowanie do maszyn i urządzeń zaliczonych do grupy 3–6 i 8 KŚT oraz środków transportu (czyli środków trwałych klasyfikowanych w grupie 7 KŚT), z wyłączeniem samochodów osobowych (art. 16k ust. 1 updop).

eprasa.pl b910005900

Przy tej metodzie odpisy amortyzacyjne dokonywane są od corocznie innej podstawy, tj. od wartości początkowej środka trwałego pomniejszonej o dokonane odpisy amortyzacyjne. Spółka korzystająca z tej metody amortyzacji dokonuje jej przy zastosowaniu podwyższonych stawek amortyzacyjnych o współczynnik nie wyższy niż 2,0. W omawianym przypadku będzie to 28% (2 × 14%). Począwszy od roku podatkowego, w którym określona na powyższych zasadach roczna kwota amortyzacji miałaby być niższa od rocznej kwoty amortyzacji obliczonej przy zastosowaniu metody liniowej, spółka powinna zacząć dokonywać dalszych odpisów amortyzacyjnych metodą liniową.

Amortyzacja jednorazowa. Jeżeli spółka jest małym podatnikiem, może również rozważyć jednorazową amortyzację wózka widłowego na podstawie art. 16k ust. 7–13 updop, czyli w ramach tzw. amortyzacji *de minimis* (w 2026 r. status małego podatnika CIT posiada podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług nie przekroczyła w 2025 r. kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro, tj. 8 517 000 zł). Prawo do jednorazowej amortyzacji na tej podstawie przysługuje do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym równowartości kwoty 50 000 euro łącznej wartości odpisów amortyzacyjnych. W 2026 r. łączna wartość jednorazowych odpisów amortyzacyjnych nie może przekroczyć 213 000 zł. Korzystając z jednorazowej amortyzacji, podatnicy muszą pamiętać, że stanowi ona pomoc *de minimis* udzielaną w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa wspólnotowego dotyczących pomocy w ramach zasady *de minimis*.

Spółka nie może zamortyzować nabytego wózka widłowego w ramach jednorazowej amortyzacji fabrycznie nowych środków trwałych. Środki trwałe klasyfikowane w grupie 7 KŚT obejmującej środku transportu nie mogą być amortyzowane tą metodą (art. 16k ust. 14 updop).

Nie jest również możliwa amortyzacja nabytego wózka widłowego według stawki indywidualnie ustalonej. Ta metoda amortyzacji dostępna jest bowiem tylko dla używanych oraz ulepszonych środków trwałych (art. 16j ust. 1 updop).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16i ust. 1, art. 16j ust. 1, art. 16k ust. 1 i ust. 7–14, poz. 07 załącznika nr 1 do ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1658)
- § 1 i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz.U. z 2016 r. poz. 1864)

©℗

Tomasz Krywan
prawnik, doradca podatkowy, właściciel kancelarii podatkowej,
autor licznych publikacji z zakresu prawa podatkowego

eprasa.pl b910005900

3 Czy można zaliczyć do kosztów nieodliczony VAT od usługi noclegowej

PROBLEM

Jeden z pracowników naszej spółki odbył podróż służbową do Warszawy. Otrzymał fakturę VAT wystawioną na spółkę, która dokumentuje koszty noclegu. Nie możemy z niej odliczyć VAT. Czy ten nieodliczony VAT możemy zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów?

RADA

Tak, spółka może zaliczyć do kosztów podatkowych VAT nieodliczony od nabytej usługi noclegowej. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

W myśl art. 16 ust. 1 pkt 46 lit. a ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop) nie uważa się za koszty uzyskania przychodów podatku od towarów i usług. Przy czym na zasadzie wyjątku kosztem uzyskania przychodów jest podatek naliczony:

- jeżeli podatnik jest zwolniony od podatku od towarów i usług lub nabył towary i usługi w celu wytworzenia albo odprzedaży towarów lub świadczenia usług zwolnionych od podatku od towarów i usług,
- w tej części, w której zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług podatnikowi nie przysługuje obniżenie kwoty lub zwrot różnicy podatku od towarów i usług – jeżeli naliczony podatek od towarów i usług nie powiększa wartości środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej.

Zgodnie z art. 88 ust. 1 pkt 4 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) obniżenia kwoty lub zwrotu różnicy podatku należnego nie stosuje się do nabywanych przez podatnika usług noclegowych i gastronomicznych, z wyjątkiem:

- nabycia gotowych posiłków przeznaczonych dla pasażerów przez podatników świadczących usługi przewozu osób,
- usług noclegowych nabywanych w celu ich odprzedaży, opodatkowanych u tego podatnika na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o VAT.

Na podstawie powołanego art. 88 ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT spółce nie przysługiwało prawo do odliczenia VAT od nabytej usługi noclegowej. W związku z tym nieodliczony VAT wynikający z faktury dokumentującej tę usługę spółka może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów. Oznacza to, że do kosztów podatkowych spółka może zaliczyć kwotę brutto widniejącą na fakturze za nocleg.

eprasa.pl b910005900

Również organy podatkowe potwierdzają, że nieodliczony VAT podlega zaliczeniu do kosztów podatkowych. Tytułem przykładu można wskazać interpretację indywidualną Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 21 września 2023 r., sygn. 0114-KDIP2--2.4010.392.2023.2.ASK, w której możemy przeczytać:

MF *(…) stwierdzić należy, że skoro (…) w związku z nabyciem wskazanego we wniosku sprzętu medycznego, wykorzystywanego do czynności zwolnionych od opodatkowania VAT, nie przysługuje Państwu prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego (…), to co do zasady zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 46 lit. a ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ponoszone przez Państwa wydatki o ile oczywiście związane są z uzyskaniem lub zachowaniem albo zabezpieczeniem źródła przychodu (kwestia ta nie jest przedmiotem niniejszej interpretacji indywidualnej) podlegają zaliczeniu do kosztów podatkowych w kwocie brutto. Oznacza to zarazem, że naliczony podatek VAT stanowi dla Państwa koszt uzyskania przychodu.*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16 ust. 1 pkt 46 lit. a ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1658)
- art. 88 ust. 1 pkt 4 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1541)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 21 września 2023 r. (sygn. 0114-KDIP2--2.4010.392.2023.2.ASK)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

4 Czy koszty kształcenia prezesa zarządu spółki to ukryte zyski opodatkowane estońskim CIT

PROBLEM

Spółka z o.o. jest opodatkowana estońskim CIT. Pokryła prezesowi zarządu spółki koszty zagranicznych studiów MBA (czesne, dojazdy, noclegi) na renomowanej uczelni. Prezes jest wspólnikiem spółki (podmiotem powiązanym, posiada 50% udziałów w spółce). Celem studiów jest przygotowanie absolwentów do efektywnego zarządzania firmami. Ukończenie studiów MBA znacząco podnosi wartość menedżera w oczach kontrahentów. Spółka dotychczas nie finansowała studiów dla pracowników, ale w jej strategii

eprasa.pl b910005900

i planach jest założone, że jeżeli będzie tego wymagała sytuacja prawna, rynkowa lub związana z podniesieniem wiarygodności lub wizerunku, to spółka będzie finansowała szkolenia, kursy lub studia na określonych poziomach. Czy koszty kształcenia prezesa spółki stanowią ukryte zyski i podlegają opodatkowaniu estońskim CIT?

RADA

W przedstawionym stanie faktycznym koszty kształcenia prezesa zarządu spółki stanowią ukryte zyski i podlegają opodatkowaniu estońskim CIT. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 28m ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop) opodatkowaniu estońskim CIT podlega dochód odpowiadający wysokości ukrytych zysków (tzw. dochód z tytułu ukrytych zysków). Ukryte zyski to wszelkie świadczenia o charakterze pieniężnym, niepieniężnym, odpłatnym, nieodpłatnym lub częściowo odpłatnym, które łącznie spełniają następujące warunki:

- zostały wykonane w związku z prawem do udziału w zysku,
- nie są świadczeniami z tytułu podzielonego zysku,
- zostały wykonane bezpośrednio lub pośrednio na rzecz udziałowca/akcjonariusza/wspólnika lub podmiotu powiązanego bezpośrednio lub pośrednio z podatnikiem lub z udziałowcem, akcjonariuszem albo wspólnikiem.

Dochód z tytułu ukrytego zysku powstaje w wyniku wszelkich świadczeń związanych z funkcjonowaniem podatnika w grupie podmiotów powiązanych, których beneficjentem jest wspólnik lub inny podmiot powiązany (bezpośrednio lub pośrednio) z podatnikiem (spółką) lub z jego wspólnikiem. Aby świadczenie uznane było za ukryty zysk, powinno być związane z wywieraniem wpływu na działanie i decyzje spółki będącej podatnikiem estońskiego CIT.

W przedstawionym przypadku pokrycie przez spółkę kosztów studiów MBA prezesowi zarządu spółki, który jest jej wspólnikiem, jest wydatkiem z tytułu świadczenia na rzecz podmiotu powiązanego ze spółką. Świadczenie to jest związane z posiadanym statusem udziałowca i ma charakter niepieniężny. Spółka dotychczas nie finansowała studiów dla pracowników, ale w strategii i planach ma założenie, że jeżeli będzie tego wymagała sytuacja prawna, rynkowa lub związana z podniesieniem wiarygodności lub wizerunku spółki, to również będzie finansowała szkolenia, kursy lub studia na określonych poziomach. W praktyce gospodarczej rzadko się zdarza, aby pracodawca delegował pracowników na studia poza granicami państwa, w którym pracownik świadczy pracę. Jest wysoce prawdopodobne, że spółka nie opłaciłaby tego rodzaju studiów

eprasa.pl b910005900

(przede wszystkim ze względu na wysokie koszty), gdyby nie fakt, iż uczestniczy w nich wspólnik. Potwierdza to również fakt, że spółka zatrudnia inne osoby, którym do tej pory nie finansowała tego rodzaju studiów. Jednocześnie należy uznać, że udział wspólnika w tego typu studiach pozwala na nabycie nowych umiejętności, kompetencji, a także jego rozwój osobisty. Z tego powodu w przedstawionym przypadku należy uznać, że koszty kształcenia prezesa zarządu spółki stanowią ukryte zyski i podlegają opodatkowaniu estońskim CIT. Zaprezentowane stanowisko podzielają organy podatkowe (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 12 czerwca 2025 r., sygn. 0111-KDIB1-3.4010.178.2025.2.JMS).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 28m ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1658)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 12 czerwca 2025 r. (sygn. 0111-KDIB1--3.4010.178.2025.2.JMS)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

Czytaj także: „Czy sprzedaż częściowo zamortyzowanego samochodu osobowego to ukryty zysk", „Czy wynagrodzenie wypłacane przez spółkę wspólnikowi z tytułu najmu nieruchomości jest opodatkowane estońskim CIT" po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

ABONAMENT 2026

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Przedłuż abonament
MONITORA księgowego
na 2026 rok

Zawsze aktualne i wiarygodne informacje
na temat zmian przepisów znajdziesz na

inforlex.pl

22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl sklep.infor.pl

eprasa.pl b910005900

VII. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

1 Koszty używania leasingowanych samochodów osobowych – co i w jakiej wysokości można zaliczać do kosztów

Podatnicy, którzy posiadają w leasingu operacyjnym samochody osobowe, mogą zaliczać do kosztów podatkowych 100% wydatków związanych z ich używaniem, jeżeli wykorzystują te samochody tylko do działalności gospodarczej. W przypadku tzw. użytku mieszanego wydatki te stanowią koszty uzyskania przychodów tylko w 75%. Podatnicy mają wątpliwości, jakiego rodzaju wydatki należy uznać za związane z używaniem leasingowanego samochodu, a więc podlegające limitowaniu w kosztach, a jakie nie stanowią tego rodzaju wydatków. W artykule wyjaśniamy, jak kwalifikować poszczególne wydatki samochodowe.

Na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 46a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof) podatnik może zaliczać do kosztów podatkowych tylko 75% wydatków z tytułu kosztów używania samochodu osobowego wziętego w leasing operacyjny, jeżeli samochód ten jest wykorzystywany przez niego również do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą. Zgodnie z art. 23 ust. 3b updof, w przypadku gdy część opłaty leasingowej obejmuje koszty eksploatacji, do tej części należy również stosować limit 75%.

Przepisy updof nie zawierają precyzyjnego katalogu wydatków, które uznaje się za „wydatki z tytułu używania samochodów". W orzecznictwie przyjęto, że wobec braku legalnej definicji „używania", należy odwołać się do znaczenia tego terminu w języku potocznym. Zgodnie z definicją zawartą w „Uniwersalnym słowniku języka polskiego" pod red. S. Dubisza (Warszawa 2008, t. IV, s. 322–323) „używać" oznacza „posługiwać się, stosować coś, korzystać, brać, przyjmować, robić z czegoś użytek, wykorzystywać". Wskazuje to na czynny aspekt posługiwania się rzeczą, czyli faktyczne korzystanie z niej, niezależnie od przyczyn czy podstaw uzyskania takiej możliwości.

W konsekwencji za wydatki związane z używaniem samochodu osobowego należy uznać koszty wynikające z faktycznego korzystania z pojazdu. Obejmują one w szczególności wydatki eksploatacyjne, takie jak zakup paliwa, opłaty za przejazdy autostradami, opłaty parkingowe, wymianę opon czy koszty napraw.

Stanowisko to znajduje potwierdzenie w objaśnieniach podatkowych Ministerstwa Finansów z 9 kwietnia 2020 r. pt. „Wykorzystywanie samochodu osobowego w prowadzo-

eprasa.pl b910005900

nej działalności – zmiany w podatkach dochodowych od 2019 roku". Wskazano w nich, że do wydatków związanych z używaniem samochodu osobowego (wydatków eksploatacyjnych) zalicza się m.in. wydatki ponoszone na:

- nabycie paliw silnikowych,
- serwis samochodu,
- wymianę opon,
- myjnię,
- naprawy i części zamienne,
- wymianę płynu hamulcowego oraz płynu do spryskiwaczy,
- opłaty za przejazd autostradą,
- badania diagnostyczne,
- abonament radiowy wyłącznie za radio wykorzystywane w samochodzie,
- czynsz najmu/dzierżawy garażu/miejsca postojowego/parkingu,
- remont powypadkowy samochodu.

Leasingobiorca, który użytkuje samochód osobowy w użytku mieszanym i ponosi wymienione wydatki samodzielnie, może je zaliczyć do kosztów podatkowych w granicach 75%.

W praktyce często zdarza się, że leasingodawca dolicza do opłat leasingowych koszty związane z bieżącym użytkowaniem pojazdu, takie jak serwis, przeglądy techniczne czy naprawy. W takim przypadku zastosowanie znajduje powołany na wstępie art. 23 ust. 3b updof. Na jego podstawie tego rodzaju wydatki podlegają ograniczeniu w zaliczaniu do kosztów uzyskania przychodów również tylko w 75%.

Koszty związane z rejestracją oraz zmianami w dowodzie rejestracyjnym

Leasingodawcy refakturują na przedsiębiorców opłaty za rejestrację pojazdu czy dokonanie zmian w dowodzie rejestracyjnym. Zdaniem autora tego rodzaju opłat nie można uznać za koszty związane z używaniem samochodu, a więc nie podlegają one limitowaniu w kosztach uzyskania przychodów na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 46a updof. Stanowisko to potwierdzają również organy podatkowe. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 27 maja 2019 r., sygn. 0114-KDIP2-2.4010.105.2019.1.AG, wskazał, że:

MF *Do wydatków z tytułu używania samochodu nie można natomiast zaliczyć opłat administracyjnych, takich jak opłata związana z rejestracją samochodu. Są to bowiem opłaty, ponoszone w celu uzyskania możliwości korzystania z samochodu, niezwiązane bezpośrednio z jego używaniem. Nie będą zatem objęte limitowaniem na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 51 u.p.d.o.p* (przepis ten stanowi odpowiednik art. 23 ust. 1 pkt 46a updof – przyp. autora).

Bez znaczenia dla zastosowania powyższego ograniczenia pozostaje natomiast okoliczność, że ww. koszty są ponoszone pierwotnie przez leasingodawcę, a następnie refaktu-

eprasa.pl b910005900

rowane na Wnioskodawcę. Wnioskodawca ponosi bowiem ostatecznie ciężar ww. kosztów na podstawie wystawionej przez leasingodawcę faktury.

Koszty dodatkowego wyposażenia leasingowanego samochodu

Zdarza się, że leasingobiorcy ponoszą wydatki na montaż dodatkowych elementów wyposażenia samochodu, takich jak czujniki cofania, kamera cofania, instalacja gazowa, hak holowniczy czy system nawigacji. Tego rodzaju wydatki powodują wzrost wartości użytkowej samochodu, stanowią wydatki na jego doposażenie. Zdaniem organów podatkowych nie są to wydatki związane z używaniem samochodu osobowego, a więc nie podlegają limitowi 75% na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 46a updof. Takie stanowisko zajął również Minister Finansów w objaśnieniach podatkowych z 9 kwietnia 2020 r. pt. „Wykorzystywanie samochodu osobowego w prowadzonej działalności – zmiany w podatkach dochodowych od 2019 roku".

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 23 ust. 1 pkt 46a i ust. 3b ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1366)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 27 maja 2019 r. (sygn. 0114-KDIP2--2.4010.105.2019.1.AG)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

2 Jak rozliczać kwoty napiwków płaconych przez klientów kartą

PROBLEM

W restauracji zatrudniam na umowie zlecenia studenta, który nie ukończył 26 lat. Klienci restauracji wpłacają napiwki na moje konto przez wpłaty kartą. Zamierzam wypłacić te napiwki studentowi. Czy powinienem je uznać jako „inne przychody" i zleceniobiorca sam odprowadzi podatek, czy też zaliczyć je do przychodów studenta z umowy zlecenia?

RADA

Zdaniem organów podatkowych w przedstawionym przypadku kwoty napiwków stanowią dla studenta przychody z umowy zlecenia. Szczegóły – w uzasadnieniu.

eprasa.pl b910005900

UZASADNIENIE

Przychody z dobrowolnie otrzymywanych napiwków należą co do zasady do przychodów z tzw. innych źródeł – zob. art. 10 ust. 1 pkt 9 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). Z wyjaśnień organów podatkowych wynika, że dotyczy to wyłącznie napiwków otrzymywanych przez podatników bezpośrednio od osób przekazujących napiwki. W przypadku napiwków przekazywanych podatnikom za pośrednictwem pracodawców lub zleceniodawców u podatników powstają, ich zdaniem, odpowiednio przychody ze stosunku pracy oraz przychody z umów zleceń. Tytułem przykładu wskazać można interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 21 czerwca 2019 r., sygn. 0115-KDIT2-1.4011.143.2019.4.KK, z 31 sierpnia 2020 r., sygn. 0113-KDIPT2-3.4011.538.2020.1.JŚ, z 23 listopada 2023 r., sygn. 0114-KDIP3-2.4011.825.2023.2.JM oraz z 22 października 2024 r., sygn. 0114-KDIP3-1.4011.634.2024.2.MS2. Jak czytamy w ostatniej z powołanych interpretacji:

MF *(…) przychody z tytułu napiwków, w przypadku dokonywania płatności bezgotówkowych przez klientów, trafiające do Spółki, jako pracodawcy lub zleceniodawcy, która następnie rozdysponowuje je w ustalony sposób wśród pracowników/zleceniobiorców, będą stanowić odpowiednio dla nich przychód ze stosunku pracy/przychód z działalności wykonywanej osobiście.*

Według orzecznictwa sądów administracyjnych jest to jednak stanowisko nieprawidłowe. Zdaniem sądów również napiwki przekazywane podatnikom za pośrednictwem pracodawców lub zleceniodawców zaliczane są do przychodów z innych źródeł. Tytułem przykładu wskazać można wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 1 grudnia 2021 r., sygn. akt II FSK 1181/21, czy wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 26 kwietnia 2023 r., sygn. akt III SA/Wa 2987/22. Jak czytamy w drugim z tych wyroków:

WSA *(…) sposób przekazania napiwku przez klienta, a zarazem – otrzymania go przez kelnera, nie ma znaczenia dla zaliczenia tej wypłaty do konkretnego źródła przychodu. Sam fakt otrzymania napiwku za pośrednictwem pracodawcy, czy zleceniodawcy nie świadczy o tym, że napiwek stanowi przychód ze źródła jakim jest odpowiednio stosunek pracy, czy działalność wykonywana osobiście (…) Zdaniem sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy, napiwki wypłacane kelnerom zatrudnionym na podstawie umowy o pracę, nie stanowią dla nich przychodu ze źródła jakim jest stosunek pracy. Są to świadczenia otrzymywane z innych źródeł przychodu, o których mowa w art. 20 ust. 1 ustawy o PIT.*

W związku z tymi rozbieżnościami odpowiedź na pytanie zależy od przyjęcia jednego ze wskazanych stanowisk. I tak według stanowiska reprezentowanego przez:

- organy podatkowe – kwoty napiwków stanowią dla zleceniobiorcy (tj. dla studenta do 26. roku życia) przychody z umowy zlecenia; takie przychody są objęte zwolnieniem z PIT na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 updof,

eprasa.pl b910005900

- sądy administracyjne – kwoty napiwków stanowią dla zleceniobiorcy przychody z innych źródeł, a więc kwoty nieobjęte zwolnieniem wynikającym z art. 21 ust. 1 pkt 148 updof.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 10 ust. 1, art. 13 pkt 8, art. 20 ust. 1, art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1366)

POWOŁANE ORZECZNICTWO:

- wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 1 grudnia 2021 r. (sygn. akt II FSK 1181/21)
- wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 26 kwietnia 2023 r. (sygn. akt III SA/Wa 2987/22)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 21 czerwca 2019 r. (sygn. 0115-KDIT2-1.4011.143.2019.4.KK), z 31 sierpnia 2020 r. (sygn. 0113-KDIPT2-3.4011.538.2020.1.JŚ), z 23 listopada 2023 r. (sygn. 0114-KDIP3-2.4011.825.2023.2.JM) oraz z 22 października 2024 r. (sygn. 0114-KDIP3-1.4011.634.2024.2.MS2)

©℗

Tomasz Krywan
prawnik, doradca podatkowy, właściciel kancelarii podatkowej,
autor licznych publikacji z zakresu prawa podatkowego

3 Czy w ramach ulgi termomodernizacyjnej można odliczyć zakup paneli podłogowych

PROBLEM

Klient mojego biura rachunkowego (rozliczający się według skali podatkowej) rozpoczął w 2025 r. modernizację ogrzewania domu jednorodzinnego, którego jest właścicielem. W ramach modernizacji zamiast ogrzewania grzejnikowego w całym domu zainstalował ogrzewanie podłogowe. System ten pokrył panelami podłogowymi winylowymi, które stanowią konieczną i integralną jego część i są przystosowane do ogrzewania podłogowego. Celem przeprowadzonych prac było obniżenie zużycia gazu do ogrzewania domu. Na poniesione wydatki klient ma fakturę wystawioną przez czynnego podatnika VAT. Czy klient może odliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej wydatki poniesione na panele podłogowe?

RADA

Tak, w przedstawionym stanie faktycznym klient biura może odliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej wydatki poniesione na zakup paneli podłogowych. Szczegóły – w uzasadnieniu.

eprasa.pl b910005900

UZASADNIENIE

Zasady korzystania z ulgi termomodernizacyjnej reguluje art. 26h ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). Zgodnie z tym przepisem właściciel lub współwłaściciel budynku mieszkalnego jednorodzinnego, który rozlicza się według skali podatkowej albo podatkiem liniowym, ma prawo odliczyć od podstawy obliczenia podatku wydatki poniesione na materiały budowlane, urządzenia i usługi związane z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w tym budynku, o ile przedsięwzięcie zostanie zakończone w ciągu 3 lat. Odliczenie jest limitowane do 53 000 zł i wymaga posiadania faktur wystawionych przez podatników VAT czynnych. Katalog wydatków podlegających odliczeniu w ramach ulgi termomodernizacyjnej został określony w rozporządzeniu Ministra Inwestycji i Rozwoju z 21 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych. W wykazie tym wymienione są m.in. materiały budowlane wchodzące w skład instalacji ogrzewczej.

W przedstawionym stanie faktycznym panele podłogowe winylowe zostały zamontowane w ramach systemu ogrzewania podłogowego, który ma na celu obniżenie zużycia gazu do ogrzewania domu. Panele te stanowią zatem materiały wchodzące w skład instalacji ogrzewczej. W związku z tym mogą zostać odliczone w ramach ulgi termomodernizacyjnej. Stanowisko to potwierdzają organy podatkowe. Przykładem jest interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 13 listopada 2024 r., sygn. 0112-KDIL2-1.4011.730.2024.2.KP, w której jednoznacznie wskazano:

MF *(…) w 2024 r. rozpoczął Pan modernizację ogrzewania domu, którą zamierza Pan zakończyć w 2025 r. W ramach tej modernizacji dokonał Pan wymiany zwykłego pieca na piec kondensacyjny i zamontował Pan system rozdzielacza i obsługi ogrzewania podłogowego a także zamiast ogrzewania grzejnikowego zamontował Pan lekkie ogrzewanie podłogowe oparte o płyty do ogrzewania podłogowego. Wskazany system pokrył Pan podłogą ostateczną – panelami podłogowymi winylowymi, które stanowią konieczną i integralną część systemu grzewczego. Panele przystosowane są do ogrzewania podłogowego. Wszystkie te elementy złożyły się na system niskotemperaturowego ogrzewania podłogowego, mający na celu obniżenie zużycia gazu do ogrzewania domu (CO). W wyniku modernizacji uległo znacznemu zmniejszeniu zużycie gazu ziemnego. (…) stwierdzić należy, że w ramach ulgi termomodernizacyjnej wskazanej w art. 26h ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ma Pan prawo odliczyć od podstawy obliczenia podatku za 2024 r., poniesione i udokumentowane fakturami VAT wystawionymi na Pana wskazane we wniosku wydatki poniesione na panele podłogowe przystosowane do ogrzewania podłogowego w budynku mieszkalnym, którego jest Pan współwłaścicielem.*

Warto podkreślić, że w ramach ulgi termomodernizacyjnej można odliczyć tylko wydatki poniesione na zakup i montaż paneli podłogowych stanowiących integralną część systemu ogrzewania podłogowego. Wydatek poniesiony na same panele podłogowe,

eprasa.pl b910005900

jeśli nie są one elementem systemu ogrzewania podłogowego, nie może być odliczony w ramach tej ulgi.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 26h ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1366)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 13 listopada 2024 r. (sygn. 0112-KDIL2--1.4011.730.2024.2.KP)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

4 Czy przychody z umowy o dzieło należy wliczać do limitu przychodów w działalności nierejestrowanej

PROBLEM

Klient mojego biura rachunkowego prowadzi działalność nierejestrowaną. W ramach tej działalności wykonuje ilustracje na zamówienie. Ostatnio zawarł z polskim wydawnictwem dwie umowy o dzieło z przeniesieniem praw autorskich na wykonanie ilustracji do książek. Czy przychody uzyskane z umów o dzieło należy wliczyć do limitu przychodów w działalności nierejestrowanej, czy też potraktować je jako odrębne źródło przychodów?

RADA

Przychody uzyskane z umów o dzieło, o których mowa w pytaniu, należy traktować jako przychody z praw majątkowych. Jest to zatem odrębne źródło przychodów od przychodów uzyskiwanych z działalności nierejestrowanej. Z tego powodu takich przychodów nie wlicza się do limitu przychodów w działalności nierejestrowanej. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof) wymienia m.in. następujące źródła przychodów:

- działalność wykonywana osobiście (zob. art. 10 ust. 1 pkt 2 updof),
- kapitały pieniężne i prawa majątkowe, w tym odpłatne zbycie praw majątkowych innych niż wymienione w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a–c updof (zob. art. 10 ust. 1 pkt 7 updof),

eprasa.pl b910005900

- inne źródła, do których zalicza się m.in. przychody z działalności nierejestrowanej (zob. art. 10 ust. 1 pkt 9 updof w zw. z art. 20 ust. 1ba updof).

Katalog przychodów, które należy zaliczyć do przychodów z działalności wykonywanej osobiście, został określony w art. 13 updof. Na podstawie art. 13 pkt 8 lit. a updof za przychody z działalności wykonywanej osobiście uważa się przychody z tytułu wykonywania usług, na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło, uzyskiwane wyłącznie od osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, osoby prawnej i jej jednostki organizacyjnej oraz jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej – z wyjątkiem przychodów uzyskanych na podstawie umów zawieranych w ramach prowadzonej przez podatnika pozarolniczej działalności gospodarczej oraz przychodów, o których mowa w art. 13 pkt 9 updof (tzw. kontraktów menedżerskich).

Z kolei za przychody z praw majątkowych uważa się w szczególności przychody z praw autorskich i praw pokrewnych, praw do projektów wynalazczych, praw do topografii układów scalonych, znaków towarowych i wzorów zdobniczych, w tym również z odpłatnego zbycia tych praw (art. 18 updof). Przychodem z praw majątkowych będzie każdy przychód, którego bezpośrednim źródłem jest prawo majątkowe.

O kwalifikacji do danego źródła przychodów przesądza umowa, a nie forma zawiązania stosunku prawnego (umowa o dzieło czy umowa zlecenia). Gdy przedmiotem umowy są prawa autorskie, to przychody z tego tytułu zalicza się do przychodów z praw majątkowych, bez względu na podmiot, z którym została zawarta umowa, jak i na moment jej zawarcia (przed stworzeniem utworu – dzieła czy też po jego powstaniu). To oznacza, że klient biura rachunkowego z tytułu umów o dzieło zawartych z polskim wydawnictwem będzie osiągał przychody z praw majątkowych, a nie przychody z działalności nierejestrowanej. Takich przychodów nie należy wliczać do limitu przychodów z działalności nierejestrowanej, gdyż stanowią one odrębne od tej działalności źródło przychodów.

WAŻNE! Od 1 stycznia 2026 r. limit przychodów dla działalności nierejestrowanej ustala się kwartalnie, a nie miesięcznie. Obecnie wynosi on 225% kwoty minimalnego wynagrodzenia, czyli 10 813,50 zł kwartalnie.

Podsumowując, przychody uzyskane przez klienta biura z umów o dzieło zawartych z polskim wydawnictwem należy traktować jako odrębne źródło przychodów od przychodów z działalności nierejestrowanej. Przychodów osiągniętych z tych umów nie należy wliczać do limitu przychodów z działalności nierejestrowanej. Przychody z praw majątkowych i przychody z działalności nierejestrowanej klient biura wykaże odrębnie w zeznaniu rocznym PIT-36. Zaprezentowane stanowisko podzielają organy podatkowe (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 1 października 2025 r., sygn. 0112-KDIL2-2.4011.622.2025.2.WS).

eprasa.pl b910005900

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 10 ust. 1 pkt 2, 7 i 9, art. 13 pkt 8 lit. a, art. 20 ust. 1 i 1ba ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1366)
- art. 5 ust. 1 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1480)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 1 października 2025 r. (sygn. 0112-KDIL2--2.4011.622.2025.2.WS)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

5 Czy świadcząc usługi zarządzania, można skorzystać z ulgi dla seniora

PROBLEM

Spółka z o.o. zawarła umowę o świadczenie usług zarządzania z osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej. Osoba ta osiągnęła wiek emerytalny, ale nie pobiera emerytury. Płacimy za nią składki na ZUS. Czy spółka może zastosować do przychodów osiąganych przez tę osobę ulgę dla seniora?

RADA

Podatnikowi, z którym spółka zawarła umowę o świadczenie usług zarządzania, nie przysługuje ulga dla seniora. W konsekwencji spółka jako płatnik nie może jej stosować do przychodów osiąganych przez tę osobę.

UZASADNIENIE

Ulga dla seniora jest regulowana w art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). Na podstawie tego przepisu wolne od podatku dochodowego są przychody:

- ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy,
- z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 updof,
- z tytułu zasiłku macierzyńskiego oraz
- z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej, na podstawie art. 30ca updof, według skali podatkowej, podatkiem liniowym albo ryczałtem ewidencjonowanym

– otrzymane przez podatnika po ukończeniu 60. roku życia w przypadku kobiety i 65. roku życia w przypadku mężczyzny.

eprasa.pl b910005900

Limit ulgi dla pracujących seniorów wynosi 85 528 zł w skali roku podatkowego. Ulga ta przysługuje, pod warunkiem że podatnik:

- podlega z tytułu uzyskania wymienionych wcześniej przychodów ubezpieczeniom społecznym oraz
- mimo nabycia uprawnienia nie otrzymuje emerytury lub renty.

Z art. 21 ust. 1 pkt 154 updof wynika, że ulga dla seniorów ma zastosowanie tylko do przychodów wprost wymienionych w tym przepisie. Wśród tych przychodów znajdują się umowy zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 updof. Nie zostały wśród nich wymienione przychody z umów zarządzania, o których mowa w art. 13 pkt 7 i 9 updof. Z tego powodu podatnikowi, z którym spółka zawarła umowę o świadczenie usług zarządzania, nie przysługuje ulga dla seniora. W konsekwencji spółka jako płatnik nie może stosować tej ulgi do przychodów osiąganych przez niego. Zaprezentowane stanowisko podzielają organy podatkowe. Przykładowo, w interpretacji indywidualnej z 24 stycznia 2025 r., sygn. 0112-KDIL2-1.4011.993.2024.1.MKA, Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej stwierdził, że:

MF *Reasumując, podatnikowi, z którym zawarli Państwo umowę o świadczenie usług zarządzania, nie przysługuje tzw. ulga dla seniora, czyli w jego przypadku nie ma zastosowania zwolnienie przewidziane w art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, albowiem osiągane przez tego podatnika przychody, nie są objęte przedmiotowym zwolnieniem od podatku. Zatem, nie powinni Państwo – jako płatnik – stosować do ww. przychodów ulgi dla seniora.*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 13 pkt 7, 8 i 9, art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1366)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 24 stycznia 2025 r. (sygn. 0112-KDIL2-1.4011.993.2024.1.MKA)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

6 Zwolnienie z PIT wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy – wyrok NSA

Wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy korzysta ze zwolnienia z PIT – wyrok NSA z 3 grudnia 2024 r., sygn. akt II FSK 333/22.

Stan faktyczny

Pracodawca rozwiązał z pracownicą umowę o pracę bez wypowiedzenia – w trybie art. 52 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (dalej: k.p.). Pracownica odwołała się

eprasa.pl b910005900

do sądu pracy, w którym sprawę wygrała. Sąd, uznając rozwiązanie umowy za niezgodne z prawem, przywrócił pracownicę do pracy i zasądził na jej rzecz wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy na podstawie art. 57 k.p.

Pracownica złożyła wniosek o interpretację, pytając, czy zasądzone wynagrodzenie korzysta ze zwolnienia z PIT na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 3 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof).

Stanowisko organu interpretacyjnego

Zdaniem organu zwolnienie z PIT pracownicy nie przysługuje, gdyż przyznane wynagrodzenie nie jest odszkodowaniem ani zadośćuczynieniem, a tym samym nie korzysta ze zwolnienia z opodatkowania na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 3 ani 3b updof.

Stanowisko WSA

WSA w Warszawie przyznał rację pracownicy i uchylił zaskarżoną interpretację. Zdaniem sądu przyznana przez sąd kwota nie jest wynagrodzeniem, lecz odszkodowaniem spełniającym wszystkie warunki zwolnienia określone w art. 21 ust. 1 pkt 3 updof.

Stanowisko NSA

Sąd drugiej instancji oddalił skargę kasacyjną organu. Zdaniem sądu w praktyce orzeczniczej od wielu lat funkcjonuje jednolite stanowisko, że wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy ma charakter odszkodowawczy. Jest więc odszkodowaniem także w rozumieniu art. 21 ust. 1 pkt 3 updof. Przepis ten stawia również warunek, by wysokość lub zasady ustalania odszkodowania wynikały wprost z przepisów prawa. Ten warunek również jest spełniony i nie zmienia tego okoliczność, że sporna kwota została określona w wyroku sądu. Jest bowiem oczywistą konsekwencją zaistnienia sporu sądowego co do należności określonej w ustawie.

Od redakcji

Korzystne dla pracowników stanowisko sądów dotyczy wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, które wynika nie tylko z wadliwego zwolnienia dyscyplinarnego (przyznawanego na podstawie art. 57 k.p.), ale także z wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę (przyznawanego na podstawie art. 47 k.p.). Stanowisko to jest zresztą, jak wskazał NSA, jednolite (zob. np. wyroki NSA: z 24 lutego 2021 r., sygn. akt II FSK 2953/18, z 27 maja 2021 r., sygn. akt II FSK 3420/18, oraz z 25 listopada 2021 r., sygn. akt II FSK 982/21). Uzasadnienie tego stanowiska jest ogólne, dzięki czemu można i należy je stosować niezależnie od tego, jaka była przyczyna uznania rozwiązania stosunku pracy za nieprawidłowe, ani też od tego, jaką kwotę sąd przyznał pracownikowi.

©℗

Krzysztof Janczukowicz
doktor prawa, radca prawny, specjalista w zakresie prawa podatkowego i karnego

eprasa.pl b910005900

VIII. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

1 Jak rozliczyć w pkpir przychód z tytułu nieodpłatnego używania samochodu kontrahenta

PROBLEM

Klientowi mojego biura rachunkowego w ramach zawartej umowy B2B został udostępniony samochód osobowy. Z zapisów umowy wynika, że samochód został przekazany w celu realizacji usług opisanych w zawartej umowie. Są to głównie usługi wsparcia procesów operacyjnych, ich monitorowania, analizowania potrzeb i optymalizowania procesów wewnętrznych pod kątem ich efektywności. Samochód został przekazany na podstawie protokołu, w którym jest mowa o jego nieodpłatnym użytkowaniu. Mój klient dojeżdża udostępnionym mu samochodem do siedziby kontrahenta, która znajduje się w Częstochowie, z miejsca swojego zamieszkania znajdującego się we Wrocławiu. Są to wyjazdy cotygodniowe (od poniedziałku do piątku). Na weekendy klient wraca do domu również tym samochodem. W umowie nie ma zapisu umożliwiającego użytkowanie samochodu również do celów prywatnych. Nie ma także zapisu, który wykluczałyby takie użytkowanie. Czy mój klient osiąga przychód z nieodpłatnych świadczeń z tytułu korzystania z powierzonego mu samochodu? Jeżeli tak, to w jaki sposób należy ustalić wysokość takiego przychodu?

RADA

Przychód z tytułu nieodpłatnego używania powierzonego samochodu nie powstanie, jeżeli klient biura będzie użytkował go wyłącznie w celu realizacji zleconego mu kontraktu. Jeżeli jednak samochód będzie używany także do celów prywatnych, to po stronie klienta powstanie przychód z nieodpłatnych świadczeń. Sposób ustalenia wysokości takiego przychodu wyjaśniamy w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Przychodem z działalności gospodarczej jest m.in. wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń – art. 14 ust. 2 pkt 8 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). Nieodpłatne świadczenie dla przedsiębiorcy to każde zdarzenie prawne lub gospodarcze, którego skutkiem jest przysporzenie majątkowe o konkretnym wymiarze finansowym, bez obowiązku spełnienia świadczenia wzajemnego. Nieodpłatne świadczenie w działalności gospodarczej powstaje m.in. na skutek korzystania nieodpłatnie ze składników cudzego majątku, np. komputera, telefonu czy samochodu. Przy czym, jak podkreślają organy podat-

eprasa.pl b910005900

kowe, przychód ten powstaje tylko wtedy, gdy składniki te są wykorzystywane do celów prywatnych. Jeżeli podatnik wykorzystuje je do celów zawartej umowy, taki przychód nie powstaje. Potwierdza to m.in. interpretacja indywidualna z 21 maja 2025 r., sygn. 0114-KDWP.4011.26.2025.2.ASZ, w której Dyrektor KIS stwierdził, że:

MF *(…) należy zatem podkreślić, że otrzymuje Pan możliwość korzystania z laptopa wraz z oprogramowaniem oraz telefonu komórkowego wyłącznie z uwagi na fakt zawarcia ze spółką Umowy. Co więcej, sprzęt ten ma być przez Pana wykorzystywany wyłącznie do świadczenia usług na rzecz spółki zgodnie z Umową. Mając natomiast na uwadze, że sprzęt ten został udostępniony Panu przez spółkę w celu prawidłowego i jak najbardziej efektywnego świadczenia tych usług, należy uznać, że udostępnienie Panu tego sprzętu nie rodzi po Pana stronie przychodu podatkowego, bowiem w istocie służy ono interesom spółki. W ocenie organu podatkowego nieodpłatne użyczenie sprzętu przedsiębiorcy w ramach zawartego kontraktu nie powoduje powstania dla niego przychodu, jeżeli składniki są używane wyłącznie dla celów wykonania umowy, która łączy przedsiębiorcę z użyczającym.*

W przypadku przedstawionym w pytaniu klient biura rachunkowego potencjalnie ma prawo użytkowania powierzonego mu samochodu do celów prywatnych. W przypadku kontroli podatkowej daje to fiskusowi podstawę do ustalenia przychodu z tytułu nieodpłatnych świadczeń. Aby tego uniknąć, należy:

- do zawartej umowy wprowadzić zapis o możliwości użytkowania powierzonego samochodu wyłącznie w celu realizacji zawartego kontraktu; taki zapis powinien być wprowadzony dla celów dowodowych,
- faktycznie użytkować samochód tylko do celów realizacji zawartej umowy; przy tym dojazdy do siedziby kontrahenta znajdującej się w Częstochowie z miejsca zamieszkania należy uznać za związane z realizacją kontraktu; klient biura nie dojeżdża tam w celach prywatnych.

Jeżeli okazałoby się, że klient biura będzie użytkował powierzony mu samochód również do celów prywatnych lub realizacji zleceń od innych kontrahentów, to po jego stronie powstanie przychód z nieodpłatnych świadczeń. Wartość tego przychodu powinna być ustalona na zasadach wskazanych w art. 11 ust. 2 i 2a updof. W przypadku użytkowania samochodu będzie to cena rynkowa wynajmu samochodu o podobnym standardzie, jak ten udostępniony przez kontrahenta (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z 2 września 2022 r., sygn. 0114-KDIP2-2.4011.545.2022.1.IN). Przychód ten powinien być jednak ustalony w sposób, który odzwierciedla realną wartość otrzymanego świadczenia. Takim sposobem jest wprowadzenie proporcji wynikającej z dni użytkowania samochodu lub przejechanych kilometrów do celów prywatnych. Wtedy wartość miesięczną wynajmu należy pomnożyć przez wskaźnik proporcji i na koniec miesiąca zaewidencjonować przychód z tego tytułu. Jeżeli proporcja będzie ustalana na podstawie przejechanych kilometrów, to dla celów dowodowych trzeba prowadzić ewidencję przejechanych kilometrów.

PRZYKŁAD

Podatnik prowadzi indywidualną działalność gospodarczą. Jeden z kontrahentów powierzył mu nieodpłatnie samochód do używania. Samochód jest wykorzystywany do reali-

eprasa.pl b910005900

zacji zawartego kontraktu oraz do celów prywatnych. Z prowadzonej ewidencji przebiegu tego pojazdu wynika, że podatnik w styczniu 2026 r. przejechał 2500 km. Do celów prywatnych przejechał 500 km, resztę kilometrów przejechał w związku z realizacją zawartego kontraktu. W takim przypadku wskaźnik proporcji wynosi 0,2 (500 km / 2500 km). Rynkowy koszt wynajmu użytkowanego samochodu to 1800 zł miesięcznie. W tym przypadku przychód przedsiębiorcy z tytułu nieodpłatnych świadczeń wynosi 360 zł (1800 zł × 0,2). Podatnik prowadzi pkpir. Kwotę przychodu powinien wykazać w kolumnie 10 pkpir w dacie 31 stycznia 2026 r. na podstawie sporządzonego przez siebie rozliczenia.

Warszawa, 31 stycznia 2026 r.

Rozliczenie samochodu kontrahenta używanego nieodpłatnie do celów prywatnych

Nr rozliczenia 1/01/2026
Użyczający: VERT sp. z o.o.
Marka: Toyota
Model: Yaris
Numer rejestracyjny: WZ 24PN6
Kilometry przejechane w styczniu 2026 r.: 2500 km
Kilometry przejechane dla celów prywatnych: 500 km
Proporcja: 0,2 =500 km / 2500 km
Koszt rynkowy miesięcznego najmu: 1800 zł
Wartość przychodu z tytułu nieodpłatnego świadczenia: 360 zł = 1800 zł × 0,2

Podpis podatnika
Jan Nowak

Zapis w pkpir

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Numer dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Pozostałe przychody		Razem przychód (9+10)	
				zł	gr	zł	gr
1	2	4	8	10		11	
86	31.01.2026	Rozliczenie 1/01/2026	Przychód z tytułu nieodpłatnego używania samochodu kontrahenta	360	00	360	00

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 11 ust. 2 i 2a, art. 14 ust. 2 pkt 8 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1366)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 21 maja 2025 r. (sygn. 0114-KDWP.4011.26.2025.2.ASZ) oraz z 2 września 2022 r. (sygn. 0114-KDIP2-2.4011.545.2022.1.IN)

©℗

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków oraz komentarza do PIT wydanego przez INFOR PL

eprasa.pl b910005900

IX. ZUS

1 Czy umowa licencyjna stanowi tytuł do ubezpieczeń

PROBLEM

Jesteśmy firmą informatyczną. Planujemy zawrzeć umowę licencyjną na korzystanie z aplikacji do obróbki zdjęć z jej twórcą. Aplikacja ta została już stworzona. Oprócz umowy licencyjnej z tą osobą nie będziemy zawierać dodatkowej umowy – o pracę, o dzieło ani żadnej innej. Osoba ta jest zatrudniona w innej firmie. Czy z tytułu umowy licencyjnej powinniśmy zgłosić ją do ubezpieczeń i opłacać składki ZUS?

RADA

Nie. Sama umowa licencyjna nie stanowi tytułu do ubezpieczeń społecznych ani ubezpieczenia zdrowotnego. Zatem nie należy zgłaszać twórcy do tych ubezpieczeń i opłacać za niego żadnych składek. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Ustawa z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej: ustawa systemowa) w art. 6 zawiera katalog tytułów do ubezpieczeń. Jest to katalog zamknięty.

Zatem dla rozstrzygnięcia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym konieczne jest ustalenie, czy dana osoba posiada jeden z tytułów ubezpieczenia określonych w powołanym przepisie.

Zasadniczo, w sytuacji gdy z licencjodawcą nie zostanie zawarta dodatkowo żadna z powyższych umów, nie będzie on podlegał żadnym ubezpieczeniom.

Umowa licencyjna a składki ZUS. Umowa licencyjna jest to umowa, która uprawnia do korzystania z utworu w okresie 5 lat na terytorium państwa, w którym licencjobiorca ma swoją siedzibę, chyba że w umowie postanowiono inaczej. Po upływie tego terminu prawo uzyskane na podstawie tej umowy wygasa – art. 66 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej: ustawa o prawie autorskim).

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (i ubezpieczenie zdrowotne) jest pochodną tytułu do ubezpieczeń. Podstawę wymiaru składek na te ubezpieczenia z reguły stanowi przychód osiągany z tego tytułu – art. 4 pkt 9, art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy systemowej oraz art. 81 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (dalej: ustawa zdrowotna).

eprasa.pl b910005900

Umowa licencyjna nie została wymieniona w przepisach ustawy systemowej jako tytuł do ubezpieczeń społecznych. Wobec tego, jeśli poza umową licencyjną z twórcą nie została zawarta dodatkowo żadna umowa, np. o pracę, zlecenia/o dzieło, i jeżeli umowa ta nie jest wykonywana na rzecz pracodawcy, sama w sobie nie stanowi tytułu do ubezpieczeń społecznych. Umowa licencyjna nie ma charakteru umowy o dzieło czy umowy zlecenia. Jest odrębną umową uregulowaną przez przepisy ustawy o prawie autorskim, o czym była mowa wcześniej.

Zatem licencjodawca w związku z osiągnięciem wynagrodzenia z tytułu udzielenia licencji na korzystanie np. z programów komputerowych nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Potwierdza to m.in. interpretacja ZUS z 3 października 2025 r. (sygn. DI/100000/43/928/2025), w której czytamy:

ZUS *Umowa licencyjna (lub umowa o korzystanie z utworu) stanowi odrębną umowę uregulowaną ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (…)*

Samoistna umowa licencyjna (…) nie jest tytułem do ubezpieczeń społecznych wymienionym w art. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, natomiast w sytuacji zawarcia jej z własnym pracodawcą lub świadczenia na rzecz własnego pracodawcy, o obowiązku ubezpieczeń społecznych decyduje przedmiot tej umowy.

WAŻNE! Osoba, z którą została zawarta umowa licencyjna, nie podlega ubezpieczeniom społecznym, bowiem samoistna umowa licencyjna nie jest tytułem do ubezpieczeń społecznych wymienionym w art. 6 ustawy systemowej.

Umowa licencyjna zawarta w własnym pracodawcą. Umowa licencyjna zawarta z własnym pracownikiem będzie oskładkowana w zależności od tego, czy utwór lub dzieło, na które udzielono licencji, zostało stworzone w ramach stosunku pracy i na zamówienie pracodawcy.

Jeżeli pracownik udziela pracodawcy licencji na utwór już istniejący (np. program komputerowy), który został stworzony poza stosunkiem pracy (np. przed zawarciem umowy o pracę), wynagrodzenie z tego tytułu nie będzie oskładkowane.

Natomiast jeżeli pracodawca zawiera ze swoim pracownikiem dodatkowo np. umowę o dzieło na stworzenie konkretnego utworu/dzieła i pracownik udzieli pracodawcy licencji na korzystanie z tego utworu, to taka umowa będzie podlegała oskładkowaniu, tak jak umowa o pracę. Bowiem osoba, która zawarła z pracodawcą umowę zlecenia/o dzieło albo w ramach takiej umowy zawartej z innym podmiotem wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, dla celów ubezpieczeń jest uznawana za pracownika (art. 8 ust. 2a ustawy systemowej).

W konsekwencji wynagrodzenie z tytułu tej umowy należy uwzględnić w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne ze stosunku pracy (art. 18 ust. 1a ustawy systemowej).

eprasa.pl b910005900

Potwierdzają to interpretacje ZUS. W interpretacji z 19 maja 2021 r. (sygn. WPI/200000/43/364/2021) ZUS wyjaśnił, że:

ZUS *(…) Przedmiotem umowy licencji nie było stworzenie nowego dzieła, lecz udostępnienie licencji do programów komputerowych już istniejących, licencja dotyczy wszystkich znanych w chwili zawarcia umowy wskazanych pól eksploatacji. Oprogramowanie stanowiące przedmiot udzielonej licencji nie zostało stworzone w ramach stosunku pracy, tylko przed zawarciem umowy o pracę. Zatem, należy zgodzić się ze stanowiskiem Przedsiębiorcy, że w zakresie tak zawartej umowy licencyjnej nie powstanie obowiązek ubezpieczeń społecznych.*
(…) wynagrodzenie osiągnięte przez osobę fizyczną (licencjodawcę) zatrudnioną w Spółce w trakcie trwania umowy licencji nie wchodzi w skład podstawy do ustalania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe w ramach przychodów osiągniętych ze stosunku pracy, ponieważ przychody z zawartej umowy licencji należy traktować jako przychody z praw majątkowych, o których mowa w art. 18 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Umowa licencji została zawarta przed podpisaniem umowy o pracę z licencjodawcą.

Natomiast w interpretacji z 8 marca 2019 r. (sygn. WPI/200000/43/125/2019) ZUS wskazał:

ZUS *Inaczej jest, gdyż umowy wynika, że pracownik ma obowiązek stworzyć wynalazek na zlecenie pracodawcy i udziela mu licencji na korzystanie z tego wynalazku. W tym przypadku mamy do czynienia z wykonaniem konkretnego zamówionego utworu. W związku z tym powstaje konieczność uwzględnienia wynagrodzenia wypłacanego na podstawie umowy licencyjnej w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia pracownika. (...).*

(…) umowa licencyjna występująca w oderwaniu od obowiązków pracowniczych i zawarta jedynie w celu udzielenia licencji wyłącznej na korzystanie ze stworzonej aranżacji muzycznej (…) nie stanowi tytułu do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i tym samym nie istnieje obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia z tytułu wynagrodzenia otrzymanego z tytułu umowy licencyjnej.

PRZYKŁAD

Piotr D. jest zatrudniony w firmie produkującej oprogramowanie komputerowe. Zawarł z pracodawcą dodatkową umowę o dzieło (i udzielenie licencji wyłącznej) na stworzenie aplikacji do monitorowania stanu urlopów w firmie. W tym przypadku, skoro utwór/dzieło powstało na zamówienie pracodawcy i czerpie on z tego tytułu korzyści, wynagrodzenie z tej umowy należy uwzględnić w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z umowy o pracę.

W sytuacji przedstawionej w pytaniu, w przypadku udzielenia licencji do aplikacji na wskazanych w chwili zawarcia umowy polach eksploatacji, w zakresie tak zawartej umowy licencyjnej nie powstanie obowiązek ubezpieczeń społecznych. Nie stanowi ona bowiem tytułu do ubezpieczeń.

eprasa.pl b910005900

Jeżeli zdecydują się Państwo zatrudnić licencjodawcę na podstawie jakiejkolwiek umowy w trakcie trwania licencji na korzystanie z aplikacji do obróbki zdjęć, to wynagrodzenie wypłacane tej osobie z tego tytułu również nie będzie podlegało oskładkowaniu.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4 pkt 9, art. 6, art. 8 ust. 2a, art. 18 ust. 1 i ust. 1a, art. 20 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 350; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1423)
- art. 66, art. 81 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1537)

©℗

Małgorzata Kozłowska
radca prawny, specjalista i praktyk,
od wielu lat zajmuje się prawem ubezpieczeń społecznych

X. KADRY I PŁACE

1 Wpływ minimalnego wynagrodzenia na składniki płacowe w 2026 r.

W 2026 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wrosło (w stosunku do roku poprzedniego) o 140 zł do wysokości 4806 zł. Wzrosła również minimalna stawka godzinowa dla umów zlecenia i świadczenia usług, która wynosi 31,40 zł (wzrost do 2025 r. o 0,90 zł). Podwyżka płacy minimalnej pociąga za sobą wzrost innych składników wynagrodzenia oraz świadczeń, których wysokość jest od niej uzależniona.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 11 września 2025 r. dotyczące wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz minimalnej stawki godzinowej od 1 stycznia 2026 r. wprowadziło nowe kwoty zarówno dla osób pracujących na podstawie umowy o pracę, jak i dla zleceniobiorców.

Minimalne wynagrodzenie dla pracownika zatrudnionego na pełny etat wynosi 4806 zł brutto (co odpowiada 3605,85 zł netto, a przy podwyższonych kosztach uzyskania przychodów – 3611,85 zł netto).

Osoby zatrudnione w niepełnym wymiarze czasu pracy otrzymują wynagrodzenie minimalne proporcjonalne do etatu. Zestawienie wysokości kwot dla poszczególnych wymiarów etatu przedstawiamy w tabeli 1.

Tabela 1. Wynagrodzenie minimalne obowiązujące w 2026 r. dla niepełnoetatowców

Wymiar etatu	1/4 etatu	1/3 etatu	1/2 etatu	3/4 etatu
wynagrodzenie minimalne	1201,50 zł	1602 zł	2403 zł	3604,50 zł

Natomiast stawka godzinowa dla zleceniobiorców wzrosła o 90 gr i wynosi 31,40 zł.

eprasa.pl b910005900

Składniki niewliczane do minimalnego wynagrodzenia

Przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika nie należy uwzględniać:

- nagrody jubileuszowej,
- odprawy pieniężnej przysługującej pracownikowi w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy,
- wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych,
- dodatku do wynagrodzenia za pracę w porze nocnej,
- dodatku za staż pracy oraz
- dodatku za szczególne warunki pracy.

Wysokość świadczeń pracowniczych w 2026 r., które są zależne od minimalnej płacy

Kwota minimalnego wynagrodzenia w danym roku wpływa na wysokość niektórych świadczeń przewidzianych w prawie pracy oraz w systemie ubezpieczeń. Obowiązujące w 2026 r. świadczenia przedstawiamy w tabeli 2.

Tabela 2. Kwoty wybranych świadczeń, których wysokość jest uzależniona od minimalnego wynagrodzenia za pracę

Świadczenie	Od 1 stycznia do 31 grudnia 2026 r.	Podstawa prawna
1	2	3
Minimalna godzinowa stawka wynagrodzenia za pracę	■ styczeń, luty, maj, sierpień, listopad, grudzień – 30,04 zł ■ marzec, wrzesień i październik – 27,31 zł ■ kwiecień, czerwiec – 28,61 zł ■ lipiec – 26,12 zł	§ 1 rozporządzenia w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r.
Minimalna stawka wynagrodzenia za każdą godzinę wykonania zlecenia lub świadczenia usług	31,40 zł	§ 2 rozporządzenia w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r.
Odszkodowanie za naruszenie zasady równego traktowania	4806 zł	art. 18^{3d} Kodeksu pracy
Wynagrodzenie za przestój (nie niższe niż kwota minimalnej płacy)	4806 zł	art. 81 Kodeksu pracy
Dodatek do wynagrodzenia za każdą godzinę pracy w porze nocnej	■ styczeń, luty, maj, sierpień, listopad, grudzień – 6,01 zł ■ marzec, wrzesień i październik – 5,46 zł ■ kwiecień, czerwiec – 5,72 zł ■ lipiec – 5,22 zł	art. 151^{8} Kodeksu pracy

eprasa.pl b910005900

1	2	3
Maksymalna wysokość odprawy pieniężnej z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracownika (15-krotność minimalnej płacy)	72 090 zł	art. 8 ust. 4 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników
Maksymalna wysokość miesięcznego świadczenia pieniężnego podczas odbywania praktyki absolwenckiej (2-krotność minimalnej płacy)	9612 zł	art. 3 ustawy o praktykach absolwenckich
Kwota wolna od potrąceń dla pracownika* ■ 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę, przysługującego pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy przy potrącaniu sum egzekwowanych na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne,	**3605,85 zł** (zwykłe kup i PIT-2) **3305,85 zł** (podwyższone kup i PIT-2) **3611,85 zł** (zwykłe kup, bez PIT-2) **3311,85 zł** (podwyższone kup, bez PIT-2)	art. 87^1, art. 91 Kodeksu pracy
■ 75% wynagrodzenia minimalnego netto przy potrącaniu zaliczek pieniężnych udzielonych pracownikowi,	**2704,39 zł** (zwykłe kup i PIT-2) **2479,39 zł** (podwyższone kup i PIT-2) **2708,89 zł** (zwykłe kup, bez PIT-2) **2483,89 zł** (podwyższone kup, bez PIT-2)	
■ 90% wynagrodzenia minimalnego netto przy potrącaniu kar pieniężnych,	**3245,27 zł** (zwykłe kup i PIT-2) **2975,27 zł** (podwyższone kup i PIT-2) **3250,67 zł** (zwykłe kup, bez PIT-2) **2980,67 zł** (podwyższone kup, bez PIT-2)	
■ 80% wynagrodzenia minimalnego netto przy potrąceniach innych za zgodą pracownika	**2884,68 zł** (zwykłe kup i PIT-2) **2644,68 zł** (podwyższone kup i PIT-2) **2889,48 zł** (zwykłe kup, bez PIT-2) **2649,48 zł** (podwyższone kup, bez PIT-2)	
Minimalna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urlopie wychowawczym (75% minimalnej płacy)	3604,50 zł	art. 18 ust. 14 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych
Minimalna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób prowadzących działalność gospodarczą rozliczających składki na zasadach preferencyjnych (30% minimalnej płacy)	1441,80 zł	art. 18a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

eprasa.pl b910005900

1	2	3
Minimalna podstawa wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy (minimalne wynagrodzenie pomniejszone o 13,71% składek finansowanych przez pracownika)	4147,09 zł	art. 45 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa

* bez składki na PPK

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1–3, art. 8a ustawy z 4 lutego 2011 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1773)
- § 1–5 rozporządzenia z 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1242)
- art. 18^{3d}, art. 81, art. 129 § 5, art. 151^{8} ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1661)
- art. 8 ust. 4 ustawy z 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 570; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1661)
- art. 3 ustawy z 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1578)
- art. 18 ust. 14, art. 18a ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 350; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1423)
- art. 45 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 501; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1083)

©℗

Agata Pinzuł
specjalista w zakresie prawa pracy oraz ubezpieczeń społecznych,
redaktor „MONITORA księgowego", były wieloletni pracownik ZUS

XI. ORDYNACJA PODATKOWA

1 Spółka nie może zastąpić wspólnika i płacić za niego PIT – wyrok NSA

Spółka niebędąca podatnikiem CIT nie może skutecznie zapłacić ze swojego rachunku bankowego zaliczki na PIT od udziału wspólnika z zysku tej spółki przekraczającej 1000 zł – wyrok NSA z 18 czerwca 2025 r., sygn. akt II FSK 1225/22.

Stan faktyczny

Podatnik jest udziałowcem w spółce jawnej. Dochód osiągnięty przez spółkę jest dzielony między wspólników zgodnie z wysokością udziałów. Każdy z nich jest zobowiązany do zapłaty zaliczki na podatek dochodowy z tytułu udziału w zysku spółki. Wspólnicy zlecili służbom finansowo-księgowym spółki wyliczanie kwot podatku od osiągniętego dochodu należnego od każdego z nich. Ponadto podatnik, w swoim imieniu, wydał dyspozycję uiszczania należnego podatku (zaliczki) bezpośrednio z konta spółki do urzędu skarbowego.

eprasa.pl b910005900

W związku z powyższym opisem podatnik zapytał, czy taki sposób zapłaty zaliczki na PIT jest dopuszczalny. Zdaniem podatnika należy udzielić odpowiedzi twierdzącej.

Stanowisko organu interpretacyjnego

Organ uznał, że stanowisko podatnika jest nieprawidłowe. Zdaniem organu zapłata podatku na rzecz wspólnika spółki jawnej przez inny podmiot (w tym samą spółkę) jest możliwa, ale tylko w kwocie nieprzekraczającej 1000 zł. Wynika to wprost z art. 62b § 1 pkt 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (dalej: Ordynacja podatkowa).

Stanowisko WSA

WSA w Gorzowie Wielkopolskim przyznał rację podatnikowi i uchylił zaskarżoną interpretację. Zdaniem sądu powołany przez organ art. 62b § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej odnosi się wyłącznie do sytuacji, w której zapłaty podatku dokonuje inna osoba niż podatnik. Nie dotyczy jednak sytuacji zapłaty podatku przez podatnika, który posłużył się, wyręczył się w tej czynności inną osobą. Zatem ta inna osoba jest jedynie „wpłacającą" kwotę podatku w imieniu podatnika dokonującego zapłaty. Dopuścić więc należy sytuację, w której osoba trzecia wpłaca na konto urzędu skarbowego środki powierzone jej przez podatnika. Dokonuje wówczas czynności technicznej – wpłaca podatek za podatnika, działa jednak jedynie jako „posłaniec", „wyręczyciel" czy też „przekaziciel środków podatnika". Warunkiem osiągnięcia skutku zapłaty podatku w opisany wyżej sposób jest to, aby proces „wyręczenia się" miał charakter wyłącznie techniczny, tj. przebiegał w taki sposób, aby organ podatkowy nie miał wątpliwości, że otrzymał środki podatnika, a nie wpłacającego.

Stanowisko NSA

Sąd drugiej instancji przyznał jednak rację organowi podatkowemu, uchylił wyrok WSA i prawomocnie uznał, że interpretacja jest prawidłowa. Zdaniem sądu nie ma żadnych podstaw do traktowania wspólników spółki jako współuprawnionych do majątku spółki. Oznacza to, że wpłacając zaliczkę na PIT za wspólnika z rachunku bankowego spółki, spółka jawna wpłacała go z własnych środków (własnego majątku), a nie ze środków podatnika. Takiej wpłaty nie można więc uznać za zapłatę zaliczki przez podatnika. Należy więc stosować ograniczenie kwotowe przewidziane w art. 62b § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej.

Od redakcji

Rozwiązanie zaproponowane przez bohatera niniejszego kazusu jest oczywiście wygodne dla wspólników spółek transparentnych podatkowo. Tym niemniej od strony prawnej uzasadnienie rozstrzygnięcia sprawy przez NSA jest przekonujące, wobec czego wyrok ten należy uznać za trafny. Osiągnięcie efektu proponowanego przez wspólnika byłoby możliwe jedynie przez odpowiednią zmianę wchodzącego tu w grę art. 62b § 1 Ordynacji podatkowej, a w tym kierunku żadnych propozycji obecnie nie ma.

©℗

Krzysztof Janczukowicz
doktor prawa, radca prawny, specjalista w zakresie prawa podatkowego i karnego

eprasa.pl b910005900

POLECAMY

w następnych numerach MONITORA księgowego:

- FA(3) – zasady wypełniania faktury KSeF na przykładach
- Odbieranie faktur z KSeF krok po kroku
- Korekta faktury wystawionej w KSeF na przykładach
- Ulga termomodernizacyjna – w praktyce
- Amortyzacja budynków i budowli na terenach zagrożonych bezrobociem – co się zmieniło
- Działalność nierejestrowana od A do Z
- Jak rozliczyć w księgach rachunkowych uregulowanie zobowiązania przez przekazanie środka trwałego
- Wybrane problemy dotyczące sporządzania sprawozdania finansowego za 2025 r.

Nowości w INFORLEX:

- Jak przygotować się do zmian 2026 w prawie pracy i ZUS
- „Poradnik Gazety Prawnej": Wybór formy opodatkowania
- Niezbędnik Kadrowo-Płacowy: Podstawa wymiaru zasiłków chorobowych – zasady ustalania
- Webinarium: JPK_PKPiR i JPK_EWP 2026. Jak się przygotować do nowych obowiązków

PRENUMERATA 2026

MONITOR księgowego
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1315 zł
w wersji STANDARD (e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1150 zł

POLECAMY RÓWNIEŻ miesięczniki:

MONITOR prawa pracy i ubezpieczeń
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1205 zł

BIULETYN VAT
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1205 zł

www.sklep.infor.pl
801 626 666, 22 761 30 30
bok@infor.pl

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Grupa INFOR PL

Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

INFOR PL Spółka Akcyjna
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
www.infor.pl

Dyrektor Centrum Wydawniczego
Grzegorz Błażejczyk
grzegorz.blazejczyk@infor.pl

Redaktor naczelna
Ewa Sławińska
ewa.slawinska@infor.pl

Zespół redakcyjny
Paweł Muż – zastępca redaktora naczelnego
Agata Pinzuł – redaktor
Katarzyna Wojciechowska – redaktor
Edyta Wojtecka – redaktor graficzna
Agnieszka Wójcik – sekretarz redakcji
Ewa Juchimowicz – korekta

Adres redakcji:
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
www.inforlex.pl/ewydania

Biuro Reklamy:
Ewa Gromek
e-mail: ewa.gromek@infor.pl
tel. 510 024 764

Zamówienia na prenumeratę:
Biuro Obsługi Klienta
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
tel. 22 761 30 30, 801 626 666
e-mail: bok@infor.pl
www.sklep.infor.pl

Copyright by INFOR PL S.A. Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii lub powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.
© – znak zastrzeżenia praw autorskich;
℗ – znak odpłatności;
©℗ – dwa znaki przy artykule oznaczają możliwość jego dalszego wykorzystania wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem (www.infor.pl/licencje) i w zgodzie z Regulaminem korzystania z artykułów redakcyjnych.

INFOR PL S.A. jest podatnikiem VAT
NIP 118-00-93-066

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów oraz zwrotu materiałów zamówionych, a niezatwierdzonych do druku. Materiałów niezamówionych nie zwracamy. Nie ponosimy odpowiedzialności za treść reklam zamieszczonych na łamach.

Nakład 14 200 egz.

eprasa.pl b910005900

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

ABONAMENT 2026

Proste odpowiedzi na trudne pytania

Wszystko o zmianach w 2026 r.

wydanie papierowe

wydanie cyfrowe

W 2026 roku z „MONITORA księgowego" dowiesz się m.in:

- Jak wygląda proces wystawiania, otrzymywania e-faktur oraz dostępu do nich
- Jakie kroki należy podjąć, aby fakturze został nadany numer KSeF
- Jak prawidłowo wypełnić strukturę FA(3)
- Jak wystawiać i przesyłać do KSeF: faktury z załącznikiem, w trybie OFFLINE, VAT RR, w procedurze samofakturowania, generowania zbiorczego identyfikatora oraz zgłaszania faktur scamowych
- Jakie będą zasady amortyzacji inwestycji na terenach zagrożonych bezrobociem
- Jak rozliczać podatkowo fundacje rodzinne
- Jak zmienią się zasady rozliczania VAT po zmianach deregulacyjnych i uszczelniających
- W jakich przypadkach zwiększona zostanie odpowiedzialność za VAT niezapłacony przez sprzedawcę
- Jakie ograniczenia legalnych optymalizacji wprowadzi ustawodawca w PIT, CIT i ryczałcie

Czytaj, gdzie chcesz, **po zalogowaniu** na **inforlex.pl**
(w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl b910005900

Fakt Zero

Oprogramowanie dla Firm
i Biur Rachunkowych

Oprogramowanie Fakt Zero gotowe na 1.02.2026

Zmiana na lepsze w Biurach Rachunkowych: z KSeF księgowanie będzie szybsze i łatwiejsze

KSeF 2.0 w standardzie

Za obsługę KSeF 2.0 nie pobieramy dodatkowych opłat. Oprócz tego mamy moduł sprawnej komunikacji Biura z klientem.

Praca zdalna

Można uruchomić własny serwer w biurze. Pracownicy i klienci mogą wygodnie wprowadzać dokumenty z dowolnego miejsca.

Łatwa obsługa

Samodzielne przygotowanie systemu do pracy, wgrywanie aktualizacji bez wzywania serwisanta.

Zajrzyj na stronę Fakt, pobierz program i **testuj za darmo!**

www.fakt.com.pl 58 622 66 00 biuro@fakt.com.pl

eprasa.pl b910005900